II

(Atti mhux leġiżlattivi)

DEĊIŻJONIJIET

DEĊIŻJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2020/1411

tat-2 ta' Marzu 2020

dwar l-għajnuna mill-Istat Nru C 64/99 (ex NN 68/99) implimentata mill-Italja għall-kumpaniji tat-tbaħħir Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar u Toremar (il-Grupp Tirrenia)

(notifikata bid-dokument C(2020) 1108)

(It-test bit-Taljan biss huwa awtentiku)

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 108(2) tiegħu,

Wara li kkunsidrat il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 62(1)(a) tiegħu,

Wara li talbet lill-partijiet interessati jissottomettu l-kummenti tagħhom skont id-dispożizzjoni(jiet) imsemmija aktar 'il fuq ([1]) u wara li kkunsidrat dawn il-kummenti,

Filwaqt li:

1. PROĊEDURA

1.1. Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/163/KE

(1) Wara bosta lmenti, fl-1999 il-Kummissjoni ddeċidiet li tibda l-proċedura stabbilita fl-Artikolu 108(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ("TFUE") fir-rigward ta' għajnuna mħallsa lil sitt kumpaniji tal-ex Grupp Tirrenia, jiġifieri Saremar di Naviazione S.p.A. ("Tirrenia"), Adriatica di Navigazione S.p.A. ("Adriatica"), Caremar - Campania Regionale Maritima S.p.A. ("Caremar"), Saremar - Sardegna Regionale Marittima S.p.A ("Saremar"), Toremar – Toscana Regionale Marittima S.p.A. ("Toremar") u Siremar – Sicilia Regionale Maritima S.p.A. ("Siremar"). F'dak iż-żmien dawn il-kumpaniji kienu kkontrollati mill-kumpanija pubblika Finmare li kellha l-kapital azzjonarju ta' Tirrenia, li min-naħa tagħha kienet is-sid tal-kumpaniji reġjonali Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar u Toremar.

(2) L-għajnuna ħadet il-forma ta' sussidji mħallsa direttament lil kull waħda mill-kumpaniji fil-grupp biex isostnu s-servizzi tat-trasport marittimu li dawn il-kumpaniji pprovdew taħt sitt ftehimiet ta' servizz pubbliku konklużi mal-Istat Taljan fl-1991 ("il-Konvenzjonijiet Inizjali"). L-għan tal-Konvenzjonijiet Inizjali kien li jiggarantixxu l-provvista ta' servizzi ta' trasport marittimu, bil-maġġoranza tagħhom jipprovdu konnessjoni bejn l-Italja kontinentali ma' Sqallija, Sardinja u gżejjer oħra Taljani iżgħar.

(3) Permezz ta' ittra datata s-6 ta' Awwissu 1999, il-Kummissjoni infurmat lill-Italja bid-deċiżjoni tagħha li tibda l-proċedura ta' investigazzjoni formali ("id-Deċiżjoni tal-Ftuħ"). Permezz tal-ittra tat-28 ta' Settembru 1999, l-awtoritajiet Taljani ppreżentaw il-kummenti tagħhom dwar id-Deċiżjoni tal-Ftuħ.

([1]) ĠU C 306, 23.10.1999, p. 2.

(4) Wara l-pubblikazzjoni tad-Deċiżjoni tal-Ftuħ f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, ([2]) diversi operaturi privati ssottomettew il-kummenti tagħhom lill-Kummissjoni. Dawn il-kummenti ntbagħtu lill-awtoritajiet Taljani biex jingħataw l-opportunità li jirreaġixxu.

(5) Fit-18 ta' Ottubru 1999, l-Italja ressqet rikors għal annullament kontra d-Deċiżjoni tal-Ftuħ quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja, fir-rigward tal-parti li tistipula li l-għajnuna għandha tiġi sospiża. Il-kawża kienet irreġistrata taħt in-numru C-400/99. Barra minn hekk, fid-19 ta' Ottubru 1999 Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar u Toremar ressqu quddiem il-Qorti Ġenerali rikors għall-annullament tad-Deċiżjoni tal-Ftuħ kollha kemm hi, skont l-Artikolu 230(4) tat-Trattat tal-KE [issa l-Artikolu 263(4) TFUE]. Din l-applikazzjoni ġiet irreġistrata taħt in-numru T-246/99.

(6) Permezz tas-sentenza tal-10 ta' Mejju 2005 fil-kawża C-400/99, il-Qorti tal-Ġustizzja annullat id-Deċiżjoni ta' Ftuħ "safejn din kienet tinvolvi s-sospensjoni tat-trattament fiskali applikat għall-provvista ta' karburant u żejt lubrifikanti għall-bastimenti tal-Grupp Tirrenia", sakemm l-awtoritajiet Taljani jiġu nnotifikati bid-deċiżjoni li tagħlaq il-proċedura fir-rigward tal-impriża kkonċernata ([3]). Għall-bqija, l-applikazzjoni ġiet miċħuda.

(7) Permezz tas-sentenza tal-20 ta' Ġunju 2007 fil-kawża T-246/99, ([4]) il-Qorti Ġenerali ċaħdet l-applikazzjoni ppreżentata minn Tirrenia u Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar u Toremar għall-annullament tad-Deċiżjoni ta' Ftuħ b'mod ġenerali.

(8) Matul il-fażi tal-investigazzjoni, l-awtoritajiet Taljani talbu li l-każ tal-Grupp Tirrenia jinqasam sabiex tingħata prijorità biex tintlaħaq deċiżjoni finali dwar Tirrenia. Din it-talba kienet motivata mix-xewqa tal-awtoritajiet Taljani li jipprivatizzaw il-grupp, li jibda bil-kumpanija Tirrenia, u l-intenzjoni tagħhom li jħaffu l-proċess fir-rigward ta' din il-kumpanija.

(9) Fir-rigward ta' din it-talba, il-Kummissjoni nnotat li, filwaqt li Tirrenia aġixxiet bħala mexxej tal-grupp f'termini tal-istrateġija finanzjarja u kummerċjali tal-Grupp, is-sitt kumpaniji membri ta' dak iż-żmien kienu legalment indipendenti u operati f'segmenti tas-suq ġeografikament distinti soġġetti għal gradi differenti ta' kompetizzjoni, kemm minn operaturi Taljani privati kif ukoll minn operaturi minn Stati Membri oħra. Il-Kummissjoni nnutat ukoll li s-sussidji mħallsa mill-awtoritajiet Taljani, skont il-Konvenzjonijiet Inizjali msemmija fil-premessa 2, kienu kkalkulati li jkopru t-telf operatorju nett fuq ir-rotot servuti minn kull waħda mill-kumpaniji msemmija u li kienu ngħataw direttament lil dawk il-kumpaniji mingħajr ma għaddew minn taħt idejn Tirrenia. Fl-aħħar nett, il-miżuri l-oħra ta' għajnuna koperti mill-proċedura – għajnuna għall-investiment u għajnuna ta' natura fiskali – kienu jeħtieġu analiżi separata fir-rigward ta' kull kumpanija tal-Grupp. Għalhekk, il-Kummissjoni ddeċidiet li setgħet taderixxi mat-talba tal-awtoritajiet Taljani, u bid-Deċiżjoni 2001/851/KE għalqet il-proċedura mibdija fir-rigward tal-għajnuna mogħtija lil Tirrenia ("id-Deċiżjoni tal-2001") ([5]).

(10) Il-proċedura baqgħet miftuħa fir-rigward tal-għajnuna mogħtija mill-Italja lill-ħames kumpaniji li kien fadal fil-Grupp Tirrenia (jiġifieri Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar u Toremar, "il-Kumpaniji Reġjonali"). Matul diversi laqgħat bilaterali bejn l-2001 u l-2003, l-awtoritajiet Taljani pprovdew informazzjoni dwar kull waħda mir-rotot operati minn dawn il-kumpaniji, li tindika l-karatteristiċi partikolari tas-swieq inkwistjoni, ix-xejra tat-traffiku, il-preżenza ta' kumpaniji privati kompetituri, jekk ikun hemm, u bidliet fl-ammont tal-finanzjament pubbliku mogħti lil kull waħda mill-kumpaniji.

(11) Barra minn hekk, f'Jannar, Frar u Settembru 2003 numru ta' ilmentaturi, b'mod partikolari ċerti operaturi privati li jikkompetu ma' Caremar fil-Golf ta' Napli, ippreżentaw informazzjoni addizzjonali lill-Kummissjoni, li fiha *data* ġdida li trid titqies fil-proċedura ta' investigazzjoni. L-awtoritajiet Taljani ġew mistiedna jressqu l-kummenti tagħhom dwar dawn il-kwistjonijiet addizzjonali. Saret laqgħa bilaterali fl-20 ta' Ottubru 2003, li b'riżultat tagħha l-awtoritajiet Taljani ħadu ċerti impenji fir-rigward ta' għadd ta' konnessjonijiet ta' veloċità għolja operati minn Caremar fil-Golf ta' Napli. Dawn l-impenji ġew formalizzati permezz ta' ittra tad-29 ta' Ottubru 2003, li waslet għand il-Kummissjoni fil-31 ta' Ottubru 2003, u li ġiet ikkonfermata permezz ta' ittra datata s-17 ta' Frar 2004. Fir-rigward ta' Adriatica, l-awtoritajiet Taljani ppreżentaw informazzjoni addizzjonali lill-Kummissjoni b'fax datata t-23 ta' Frar 2004.

([2]) Ara n-nota 1 f'qiegħ il-paġna.
([3]) Is-Sentenza tal-10 ta' Mejju 2005, *ir-Repubblika Taljana vs il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej*, C-400/99, ECLI :EU:C:2005:275, il-punt 34.
([4]) Is-Sentenza tal-20 ta' Ġunju 2007, *Tirrenia di Navigazione SpA u oħrajn vs il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej*, T-246/99, ECLI :EU:T:2007:186.
([5]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2001/851/KE, tal-21 ta' Ġunju 2001, dwar l-għajnuniet mogħtija mill-Italja lill-kumpannija marittima Tirrenia di Navigazione (ĠU L 318, 4.12.2001, p. 9).

(12) Fl-aħħar nett, permezz tad-Deċiżjoni 2005/163/KE ([6]) ("id-Deċiżjoni tal-2005"), il-Kummissjoni ddikjarat li l-kumpens mogħti mill-Italja lill-Kumpaniji Reġjonali kien parzjalment kompatibbli mas-suq intern, parzjalment kompatibbli mal-osservanza ta' ċerti impriżi mill-awtoritajiet Taljani, u parzjalment inkompatibbli. Il-Kummissjoni imponiet l-irkupru tal-parti tal-għajnuna, li kienet iddikjarata inkompatibbli mas-suq intern.

(13) B'mod partikolari, l-Artikoli 1, 2, 3, 4 u 5 tad-Deċiżjoni tal-2005 jiddikjaraw:

— "Artikolu 1

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 2, l-għajnuna mogħtija mill-Italja lil Adriatica mill-1 ta' Jannar 1992 bħala kumpens għall-forniment ta' servizz pubbliku hija kompatibbli mas-suq komuni skont l-Artikolu 86(2) tat-Trattat.

L-għajnuna mogħtija lil Adriatica għall-perjodu minn Jannar 1992 sa Lulju 1994 b'rabta mal-konnessjoni Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras hija inkompatibbli mas-suq komuni.

L-Italja għandha tieħu l-passi kollha meħtieġa biex tirkupra mingħand Adriatica l-għajnuna msemmija fil-paragrafu 2 mogħtija illegalment lil din il-kumpanija.

L-irkupru għandu jsir mingħajr dewmien skont il-proċeduri stipulati fil-liġi Taljana, sakemm dawn jippermettu l-eżekuzzjoni immedjata u effettiva ta' din id-deċiżjoni.

L-għajnuna li għandha tiġi rkuprata għandha trendi imgħax mid-data li fiha tkun saret disponibbli lill-benefiċjarju sad-data li fiha tiġi rkuprata. L-imgħax għandu jiġi kkalkulat fuq il-bażi tar-rata ta' referenza użata għall-kalkolu tas-sussidju ta' għajnuna reġjonali ekwivalenti fuq bażi komposta, kif stipulat fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-rati tal-imgħax li għandhom jiġu applikati meta l-għajnuna mogħtija illegalment tiġi rkuprata.

Mill-1 ta' Jannar 2004, għandhom jinżammu kontijiet separati għall-attivitajiet kollha ta' servizz pubbliku imposti mill-Italja fuq il-kumpanija Adriatica f'kull waħda mir-rotot ikkonċernati.

— Artikolu 2

L-għajnuna mogħtija mill-Italja lil Siremar, Saremar u Toremar mill-1 ta' Jannar 1992 bħala kumpens għall-forniment ta' servizz pubbliku hija kompatibbli mas-suq komuni skont l-Artikolu 86(2) tat-Trattat.

Mill-1 ta' Jannar 2004, għandhom jinżammu kontijiet separati għall-attivitajiet kollha ta' servizz pubbliku imposti mill-Italja fuq Siremar, Saremar u Toremar f'kull waħda mir-rotot ikkonċernati.

— Artikolu 3

L-għajnuna mogħtija mill-Italja lil Caremar mill-1 ta' Jannar 1992 bħala kumpens għall-forniment ta' servizz pubbliku hija kompatibbli mas-suq komuni skont l-Artikolu 86(2) tat-Trattat.

L-Italja għandha tieħu l-impenn li, sa mhux aktar tard mill-1 ta' Settembru 2004:

(a) tneħħi l-għajnuna mogħtija lil Caremar għall-forniment ta' servizzi skedati ta' trasport ta' passiġġieri b'veloċità għolja fuq ir-rotta ta' Napli/Capri;

(b) tnaqqas, f'termini ta' postijiet offruti, il-kapaċità tas-servizzi tat-trasport tal-passiġġieri skedati b'veloċità għolja fuq ir-rotta Napli/Procida/Ischia minn 1 142 260 għal 633 200 post matul il-perjodu tax-xitwa u minn 683 200 għal 520 400 post matul il-perjodu tas-sajf;

(c) tillimita l-għajnuna mogħtija lil Caremar għall-forniment ta' servizzi skedati ta' trasport tal-passiġġieri b'veloċità għolja fuq ir-rotta Napli/Procida/Ischia biex tkopri t-telf nett tal-operat fuq is-servizzi;

(d) ikollha kontijiet separati għall-attivitajiet kollha tas-servizz pubbliku imposti minnha fuq Carmar fuq kull waħda mir-rotot ikkonċernati.

— Artikolu 4

L-impriżi għat-tnaqqis tal-kapaċità speċifikati fl-Artikolu 3 għandhom jiġu inklużi fid-digriet interministerjali li jadatta l-pjan ta' ħames snin tal-kumpaniji reġjonali għall-perjodu 2005-2008.

([6]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/163/KE tas-16 ta' Marzu 2004 dwar l-Għajnuna mill-Istat imħallsa mill-Italja lill-kumpanniji marittimi Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar u Toremar (Gruppo Tirrenia) (ĠU L 53, 26.2.2005, p. 29).

— Artikolu 5

Il-Kummissjoni għandha tiġi nnotifikata bil-quddiem dwar kwalunkwe bidla permanenti, kemm jekk parzjali kif ukoll jekk totali, għal-livell ta' servizzi offruti minn Adriatica, Siremar, Saremar, Toremar jew Caremar, li tkun tfisser żieda fl-għajnuna."

1.2. **Is-sentenza tal-Qorti Ġenerali li tannulla d-Deċiżjoni tal-2005**

(14) Tliet azzjonijiet li jisfidaw id-Deċiżjoni tal-2005 tressqu quddiem il-Qorti Ġenerali, rispettivament minn (i) Tirrenia, li fl-2004 kienet akkwistat in-negozju li kien għaddej ta' Adriatica (il-Kawża T-265/04), (ii) Caremar, Saremar, Siremar, u Toremar (il-Kawża T-292/04), u (iii) kompetitur partikolari, Navigazione Libera del Golfo S.p.A. (il-Kawża T-504/04).

(15) Bis-sentenza tal-4 ta' Marzu 2009 fil-Kawżi Konġunti T-265/04, T-292/04 u T-504/04 ("is-Sentenza tal-2009") ([7]) il-Qorti Ġenerali annullat id-Deċiżjoni tal-2005.

(16) B'mod partikolari, il-Qorti Ġenerali ddeċidiet li l-Kummissjoni ma kinitx iddikjarat b'mod adegwat ir-raġunijiet biex l-għajnuna tikkwalifika bħala waħda ġdida, aktar milli eżistenti, kif iddikjarat mill-applikanti. B'mod partikolari, hija kkunsidrat li l-Kummissjoni ma kinitx iġġustifikat b'mod adegwat għalfejn qieset li l-għajnuna ma kinitx waslet qabel id-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE fl-Italja, kif kienu sostnew l-awtoritajiet Taljani matul il-proċedura li l-għajnuna inkwistjoni kienet ibbażata fuq id-dispożizzjonijiet ta' Digrieti Amministrattivi adottati fl-1936. Barra minn hekk, il-Qorti kkunsidrat li l-Kummissjoni ma kinitx indirizzat biżżejjed l-allegazzjonijiet tal-awtoritajiet Taljani li saru matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali, b'tali mod li l-emendi sussegwenti għall-qafas legali rilevanti esklużivament irriżultaw fi tnaqqis fl-ammont globali tal-għajnuna ([8]).

(17) It-tieni, il-Qorti Ġenerali ddeċidiet li l-Kummissjoni kienet naqset milli tapplika l-Artikolu 4(3) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3577/92 ([9]) ("ir-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu") li jistipula li l-kuntratti pubbliċi eżistenti ta' servizzi jistgħu jibqgħu fis-seħħ sad-data ta' skadenza tagħhom. Il-Qorti Ġenerali kkunsidrat li l-kumpens imħallas lill-Kumpaniji Reġjonali tal-Grupp Tirrenia skont il-Konvenzjonijiet Inizjali għall-operat tar-rotot ta' kabotaġġ kien jikkostitwixxi għajnuna eżistenti, safejn il-Kummissjoni kienet diġà kkonkludiet li tali kumpens ma kienx jaqbeż dak li kien meħtieġ biex jiġu ffinanzjati l-obbligi ta' servizz pubbliku ([10]).

1.3. **Proċedura wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005**

(18) B'ittra tas-7 ta' April 2010, il-Kummissjoni stiednet lill-awtoritajiet Taljani biex iressqu l-kummenti tagħhom dwar l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005 u jipprovdu l-informazzjoni kollha meħtieġa biex il-miżuri inkwistjoni jiġu vvalutati b'mod eżawrjenti. B'mod partikolari, hija talbet lill-awtoritajiet Taljani biex jipprovdu (i) kjarifiki dwar l-operat minn Adriatica u Saremar tar-rotot internazzjonali, jiġifieri l-perjodu ta' operat, l-att legali li jistabbilixxi l-obbligi ta' servizz pubbliku u l-karatteristiċi tas-servizz: regolarità, kapaċità, frekwenza, tip ta' bastiment, kif ukoll kwalunkwe modifika sussegwenti fl-obbligi tas-servizz pubbliku u (ii) deskrizzjoni tal-mekkaniżmu ta' kumpens u tal-modifiki sussegwenti kollha tal-metodu ta' kalkolu tal-kumpens u r-redditu fuq il-kapital investit, barra mill-effett ta' tali modifiki fuq il-livell tal-kumpens.

(19) Fl-istess data, il-Kummissjoni talbet ukoll lill-partijiet interessati għall-proċedura li wasslet għall-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005, biex jipprovdu l-kummenti tagħhom f'dan ir-rigward. Il-Kummissjoni rċeviet biss kummenti mill-benefiċjarji tal-miżuri soġġetti għad-Deċiżjoni tal-2005. Dawn il-kummenti ntbagħtu lill-awtoritajiet Taljani biex jingħataw l-opportunità li jirreaġixxu.

(20) Billi l-awtoritajiet Taljani ma tawx risposta għall-ittra tas-7 ta' April 2010, ta'il-Kummissjoni fakkret lill-awtoritajiet Taljani b'ittra datata t-22 ta' Ġunju 2010, biex jipprovdu l-informazzjoni mitluba.

(21) Permezz ta' ittra datata s-27 ta' Lulju 2010, l-awtoritajiet Taljani pprovdew ċerti kjarifiki dwar il-leġiżlazzjoni applikabbli għar-reġimi tas-servizz pubbliku fis-settur marittimu fl-Italja.

([7]) Is-Sentenza tal-4 ta' Marzu 2009, *Tirrenia di Navigazione SpA u oħrajn vs il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej*, T-265/04, ECLI :EU: T:2009:48.

([8]) Il-punti minn 97 sa 134 tas-Sentenza tal-2009.

([9]) Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3577/92 tas-7 ta' Diċembru 1992 dwar il-prinċipju tal-libertà li jiġu pprovduti servizzi għat-trasport marittimu fi ħdan l-Istati Membri (kabotaġġ marittimu) (ĠU L 364, 12.12.1992, p. 7).

([10]) Il-punti minn 140 sa 148 tas-Sentenza tal-2009.

(22) B'ittra datata t-22 ta' Diċembru 2010, il-Kummissjoni talbet lill-awtoritajiet Taljani biex jipprovdu l-informazzjoni addizzjonali li ġejja:

(a) Il-kumpens annwali mogħti lil Adriatica/Tirrenia, Saremar, Toremar, Siremar u Caremar matul il-perjodu bejn l-2001 u l-2008 (inkluż it-tqassim tal-ispejjeż ikkunsidrat għal kull waħda mill-kumpaniji);

(b) Għall-perjodu bejn l-1992 u l-2008, il-livell tal-profitt, il-metodoloġija tal-kalkolu u l-ġustifikazzjoni li dan il-livell jista' jitqies raġonevoli filwaqt li jitqiesu r-riskji tal-kumpaniji fil-forniment tas-servizz pubbliku;

(c) Skont il-Konvenzjonijiet konklużi minn Adriatica, Saremar, Toremar, Siremar u Caremar mal-Istat Taljan fl-1991, ir-rotot u l-portijiet li għandhom jiġu servuti, it-tip u l-kapaċità tal-bastimenti assenjati għall-konnessjonijiet marittimi inkwistjoni, il-frekwenza tas-servizz u t-tariffi li kellhom jitħallsu kellhom jiġu speċifikati fil-pjanijiet ta' ħames snin. L-awtoritajiet Taljani ntalbu jissottomettu l-pjanijiet ta' ħames snin għall-perjodu 2000-2004 u 2005-2008, li ma kinux ġew ipprovduti lill-Kummissjoni fiż-żmien tad-Deċiżjoni tal-2005;

(d) L-awtoritajiet Taljani ntalbu jindikaw jekk il-kundizzjonijiet imposti mid-Deċiżjoni tal-2005 ([11]) kinux ġew rispettati.

(23) B'ittra datata d-29 ta' Ġunju 2011, il-Kummissjoni reġgħet stiednet lill-awtoritajiet Taljani biex jipprovdu l-informazzjoni mitluba. Il-Kummissjoni b'mod espliċitu avżat lill-awtoritajiet Taljani li, jekk l-informazzjoni mitluba ma tkunx ġiet sottomessa sa dik l-iskadenza, hija toħroġ ingunzjoni ta' informazzjoni skont l-Artikolu 10(3) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 ([12]) ("ir-Regolament proċedurali").

(24) Permezz ta' ittra datata d-19 ta' Lulju 2011, l-awtoritajiet Taljani pprovdew ċerti kjarifiki, dwar il-punti a, c u d tat-talba tal-Kummissjoni tat-22 ta' Diċembru 2010. B'mod partikolari, huma pprovdew il-kumpens annwali mogħti lil Adriatica matul il-perjodu 2001–2004, u lil Saremar, Toremar, Siremar u Caremar matul il-perjodu 2001–2008, ikkonfermaw l-osservanza tal-kundizzjonijiet imposti mid-Deċiżjoni tal-2005, u spjegaw li, aktar milli l-adozzjoni ta' pjanijiet ta' ħames snin għall-perjodi 2000-2004 u 2005-2008, kienu ttieħdu miżuri ta' razzjonalizzazzjoni *ad hoc*, bil-għan li s-servizzi jingiebu f'konformità aktar mill-qrib mal-ħtiġijiet tal-komunitajiet lokali, madankollu mingħajr ma jsiru bidliet sostantivi fis-sistema tas-servizz pubbliku. Fir-rigward tal-livell ta' profitt, l-awtoritajiet Taljani spjegaw li, minħabba ż-żmien konsiderevoli li għadda mill-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005, u b'mod partikolari, il-perjodu ta' żmien u l-kumplessità tal-informazzjoni mitluba, ma setgħux faċilment jirkupraw din l-informazzjoni mill-arkivji tal-Ministeru. Għalhekk, ma ġiet sottomessa l-ebda tweġiba sħiħa għall-ittra tal-Kummissjoni datata t-22 ta' Diċembru 2010.

(25) F'Ġunju 2012, saret laqgħa mal-awtoritajiet Taljani sabiex jitlesta l-fajl tal-każ u sabiex il-Kummissjoni tkun tista' tiffinalizza l-valutazzjoni tal-miżuri inkwistjoni. Matul din il-laqgħa, il-Kummissjoni talbet *data* dettaljata, b'mod partikolari biex tistabbilixxi li l-kumpaniji kkonċernati ma kinux ibbenefikaw minn kumpens żejjed.

(26) Minħabba li l-informazzjoni pprovduta mill-awtoritajiet Taljani wara din il-laqgħa ma kinitx biżżejjed biex tippermetti lill-Kummissjoni tlesti l-valutazzjoni tagħha, intbagħtet talba ġdida għall-informazzjoni lill-Italja fis-7 ta' Novembru 2012, dwar:

(a) il-kumpens u l-profitt raġonevoli mogħtija lil Adriatica/Tirrenia, Saremar, Toremar, Siremar u Caremar għall-perjodu bejn l-1992 u l-2008;

(b) il-lista ta' rotot internazzjonali operati minn Adriatica/Tirrenia u Saremar rispettivament taħt il-Konvenzjonijiet Inizjali, u t-tul tal-operat tagħhom;

(c) l-infurzar effettiv tad-dispożizzjonijiet ta' rkupru tad-Deċiżjoni tal-2005;

([11]) Jiġifieri, (i) l-obbligu li jinżammu, mill-2004, kontijiet separati għal kull waħda mir-rotot tas-servizz pubbliku moqdija minn Adriatica/Tirrenia, Siremar, Toremar, u Caremar; (i) it-tneħħija ta' għajnuna lil Caremar għall-forniment ta' servizzi tat-trasport tal-passiġġieri b'veloċità għolja fuq ir-rotta Napli/Capri; (iii) il-limitazzjoni tal-għajnuna lil Caremar għall-forniment ta' servizzi tat-trasport tal-passiġġieri b'veloċità għolja fuq ir-rotta Napli/Procida/Ischia biex tkopri t-telf nett tal-operat fuq ir-rotta; (iv) it-tnaqqis tal-kapaċità tas-servizzi skedati tat-trasport tal-passiġġieri b'veloċità għolja fuq ir-rotta Napli/Procida/Ischia.

([12]) Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 tat-22 ta' Marzu 1999 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 83, 27.3.1999, p. 1).

(d) l-osservanza tal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 2(1) tad-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/842/KE ([13])(“id-Deċiżjoni SIEĠ tal-2005”);

(e) l-obbligi tas-servizz pubbliku imposti fuq Adriatica għall-operazzjoni tar-rotta Ġenova/Termini Imerese, is-sitwazzjoni kompetittiva fuq ir-rotta u t-tul tal-operazzjoni minn Adriatica/Tirrenia tar-rotta taħt ir-reġim tas-servizz pubbliku wara l-2004;

(f) jekk xi waħda mill-kumpaniji kinitx f’diffikultà skont it-tifsira tal-Linji Gwida Komunitarji dwar l-għajnuna għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta’ impriżi f’diffikultà (“il-Linji Gwida R&R”) ([14]) u għal liema perjodu.

(27) B’ittra datata s-7 ta’ Diċembru 2012, l-awtoritajiet Taljani taw tweġibiet mhux kompluti għall-mistoqsijiet li tqajmu mill-Kummissjoni. B’mod partikolari, l-Italja wieġbet dawn il-mistoqsijiet b’dan il-mod:

(a) fir-rigward tal-kumpens u l-profitt raġonevoli bejn l-1992 u l-2008, l-awtoritajiet Taljani pprovdew:

(i) il-kontijiet għal kull linja għal kull kumpanija għall-perjodu bejn l-1999 u l-2001;

(ii) ir-rata annwali ta’ profitt mogħtija lil Adriatica fil-perjodu bejn l-1999 u l-2003 u lill-kumpaniji Reġjonali li jifdal fil-perjodu bejn l-1998 u l-2003. Ir-rata annwali ta’ profitt ta’ Saremar fl-1999 ma ġietx ipprovduta;

(iii) l-ammont ta’ telf effettivament ikkumpensat kull sena fil-perjodu bejn l-2004 u l-2008 għall-operat tar-rotot operati minn Adriatica/Tirrenia;

(iv) il-kontijiet għal kull linja għal kull kumpanija għall-perjodu bejn l-2004 u l-2008; bl-eċċezzjoni ta’ Saremar. Il-kontijiet għal kull linja kienu previsti biss għall-2005, l-2006 u l-2007 fil-każ ta’ Toremar u għall-2006 biss għal Siremar. Ir-rata annwali ta’ profitt għas-snin bejn l-2004 u l-2008 ma kienet ipprovduta għall-ebda waħda mill-Kumpaniji Reġjonali;

(b) rigward il-lista ta’ rotot internazzjonali operati minn Adriatica/Tirrenia u Saremar skont il-Konvenzjonijiet Inizjali u t-tul ta’ żmien tal-operat tagħhom, l-Italja ma pprovdietx id-dati finali fir-rigward tal-operat tar-rotta Trieste/Durrës. Ma ġiet ipprovduta l-ebda evidenza dokumentarja li ssostni d-dikjarazzjoni li l-bidu tal-operat tar-rotta Santa Teresa di Gallura/Bonifacio ddatat lura għal qabel l-1989;

(c) rigward l-irkupru tal-għajnuna ddikjarata inkompatibbli bid-Deċiżjoni tal-2005, l-Italja kkonfermat l-irkupru tal-għajnuna inkompatibbli mogħtija lil Adriatica minn Jannar 1992 sa Lulju 1994 għall-operazzjoni tal-konnessjoni Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras, ikkwantifikata għal total ta’ EUR 8 651 600 (EUR 3 207 810 prinċipali u EUR 5 443 790 imgħax li jibdew mill-1 ta’ Jannar 1992) fil-31 ta’ Diċembru 2006. L-għajnuna tħallset lura biss mill-benefiċjarju fis-26 ta’ Marzu 2007. Ma saret l-ebda referenza għal imgħax imħallas għall-perjodu mill-1 ta’ Jannar 2007 sas-26 ta’ Marzu 2007;

(d) rigward l-osservanza tal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 2(1) tad-Deċiżjoni SIEĠ tal-2005, ma ġiet ipprovduta l-ebda informazzjoni;

(e) rigward ir-rotta Ġenova/Termini Imerese, l-Italja ċċarat li din ir-rotta ġiet sospiża fl-2005 u mrażżna fl-2006. Ma ngħatat l-ebda informazzjoni dwar is-sitwazzjoni kompetittiva fir-rotta;

(f) rigward il-kwalifikazzjoni potenzjali tal-kumpaniji bħala waħda f’diffikultà skont il-Linji Gwida R&R, l-Italja kkonfermat li l-kumpaniji ma kinux ibbenefikaw minn għajnuna ta’ salvataġġ fil-perjodu rilevanti, iżda mingħajr ma pprovdiet konferma definittiva dwar jekk xi waħda mill-kumpaniji setgħetx tkun ikkunsidrata f’diffikultà fi kwalunkwe ħin matul il-Konvenzjonijiet Inizjali.

(28) Tfakkira oħra intbagħtet lill-awtoritajiet Taljani fit-28 ta’ Jannar 2013 fejn intalbu jippreżentaw l-informazzjoni kollha mitluba qabel mingħajr dewmien. Il-Kummissjoni reġgħet poġġiet lill-awtoritajiet Taljani fl-avviż tagħha li jekk l-informazzjoni kollha mitluba ma tiġix sottomessa sa dik l-iskadenza, hija toħroġ inġunzjoni ta’ informazzjoni skont l-Artikolu 10(3) tar-Regolament Proċedurali.

(29) Fil-11 ta’ Marzu 2013 il-Kummissjoni ddeċidiet li tordna lill-Italja skont l-Artikolu 10(3) tar-Regolament Proċedurali, biex tagħti l-informazzjoni mitluba mill-ittri tat-22 ta’ Diċembru 2010 u tas-7 ta’ Novembru 2012.

([13]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2005/842/KE tat-28 ta’ Novembru 2005 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 86(2) tat-Trattat tal-KE [issa l-Artikolu 106(2) TFUE] għall-għajnuna mill-Istat fil-forma ta’ kumpens għal servizz pubbliku mogħti lil ċerti impriżi inkarigati bl-operat tas-servizzi ta’ interess ekonomiku ġenerali (ĠU L 312, 29.11.2005, p. 67).

([14]) ĠU C 244, 1.10.2004, p. 2

(30) Fl-10 ta' April 2013 l-Italja wieġbet għall-inġunzjoni ta' informazzjoni. L-Italja pprovdiet l-ispejjeż/id-dħul operattivi u s-sussidju annwali (bħala differenza bejn l-ispiża u d-dħul, l-ebda marġni għall-operatur) għall-kumpaniji kollha wara l-2004. L-Italja ma indirizzatx it-talbiet li kien fadal fid-deċiżjoni ta' inġunzjoni tal-Kummissjoni.

(31) Fis-16 ta' Ottubru 2015 il-Kummissjoni talbet lill-Italja biex tipprovdi informazzjoni addizzjonali rigward l-amalgamazzjoni ta' Adriatica ma' Tirrenia, jiġifieri dettalji dwar il-bejgħ tal-assi ta' Adriatica u l-kundizzjonijiet marbuta mal-amalgamazzjoni. Fl-4 ta' Novembru 2015, b'ittra datata t-22 ta' Ottubru 2015, l-awtoritajiet Taljani wieġbu li permezz ta' deċiżjoni tat-18 ta' Marzu 2004, Tirrenia akkwistat in-negozju li kien għaddej tas-sussidjarja tagħha u li l-amalgamazzjoni la affettwat l-attivitajiet imwettqa minn Adriatica taħt il-Konvenzjonijiet Inizjali u lanqas ma ġabet bidla fil-kumpensi previsti fihom.

(32) Fit-18 ta' Ottubru 2018 il-Kummissjoni talbet lill-Italja biex tipprovdi kjarifiki fir-rigward tal-kumpens imħallas għar-rotta Bari/Durrës u l-ammont eżatt ta' għajnuna (kapital u imgħax) irkuprat mill-awtoritajiet Taljani għall-operat tar-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras fis-snin bejn l-1992 u l-1994. L-Italja wieġbet fil-21 ta' Diċembru 2018, fejn iċċarat li ma tħallas l-ebda kumpens għas-servizzi pprovduti fir-rotta Bari/Durrës fis-snin bejn l-2002 u l-2008 u kkonfermat li l-irkupru ta' EUR 8 651 600 ta' għajnuna inkompatibbli mogħtija lil Adriatica minn Jannar 1992 sa Lulju 1994 għall-operazzjoni ta' Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras ma kienx jinkludi l-imgħax għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2007 sas-26 ta' Marzu 2007.

1.4. **Każijiet ta' għajnuna mill-Istat wara l-iskadenza tal-Konvenzjonijiet Inizjali**

(33) Minn Jannar 2009, Tirrenia, Siremar, Saremar, Toremar u Caremar ipprovdew servizzi ta' trasport marittimu taħt il-Konvenzjonijiet Inizjali estiżi kif ġej:

(a) il-Liġi tad-Digriet nru 207 tat-30 ta' Diċembru 2008, ikkonvertita fil-Liġi Nru 14 tas-27 ta' Frar 2009 stabbiliet l-estensjoni tal-Konvenzjonijiet Inizjali sal-aħħar tal-2009;

(b) l-Artikolu 19*ter* tad-Digriet Amministrattiv Nru 135 tal-25 ta' Settembru 2009, ikkonvertit fil-Liġi Nru 166 tal-20 ta' Novembru 2009 ("il-Liġi tal-2009"), tawwal ulterjorment il-Konvenzjonijiet Inizjali sat-30 ta' Settembru 2010, meta l-Italja kellha l-ħsieb li tiffinalizza l-proċess ta' privatizzazzjoni tal-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia;

(c) il-Liġi Nru 163 tal-1 ta' Ottubru 2010 li tibdel id-Digriet Amministrattiv Nru 125 tal-5 ta' Awwissu 2010 finalment ipprovdiet għal estensjoni ulterjuri tal-Konvenzjonijiet Inizjali sal-aħħar tal-proċess ta' privatizzazzjoni.

(34) Bis-saħħa tal-Liġi tal-2009, l-akkwirenti tal-kumpaniji kellhom jiġu fdati b'Konvenzjonijiet/kuntratti ta' servizz pubbliku ġodda.

(35) Fil-5 ta' Ottubru 2011, wara li rċeviet diversi lmenti, il-Kummissjoni fetħet il-proċedura ta' investigazzjoni formali fir-rigward ta' diversi miżuri adottati mill-Istat Taljan favur il-kumpaniji tal-Grupp preċedenti ta' Tirrenia, inkluż il-kumpens imħallas lill-kumpaniji taħt it-titwil tal-Konvenzjonijiet Inizjali kif imsemmi hawn fuq, u l-għajnuna potenzjali involuta fil-privatizzazzjonijiet ([15]). Fid-19 ta' Diċembru 2012 ġiet adottata estensjoni tal-proċedura ta' investigazzjoni formali ([16]). Dawk il-miżuri qed jiġu investigati separatament fil-każijiet SA.32014, SA.32015 u SA.32016 u għalhekk mhumiex koperti minn din id-deċiżjoni.

1.5. **Il-kamp ta' applikazzjoni tad-deċiżjoni attwali**

(36) Din id-deċiżjoni tkopri biss is-sussidji li rċevew il-Kumpaniji Reġjonali matul il-perjodu bejn l-1992 u l-2008 u hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe każ ieħor ta' għajnuna mill-Istat li għadu għaddej, inkluża l-proċedura ta' investigazzjoni formali dwar il-kumpens għal servizz pubbliku mħallas lil dawk il-kumpaniji mill-2009 skont l-estensjoni tal-Konvenzjonijiet Inizjali (ara l-każijiet SA.32014, SA.32015 u SA.32016).

(37) Din id-deċiżjoni tikkonċerna biss l-aspetti tal-għajnuna mill-Istat u hija mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni ta' dispożizzjonijiet oħra tat-Trattat, b'mod partikolari rigward il-liġi dwar il-kuntratti pubbliċi u l-konċessjonijiet tas-servizzi.

([15]) ĠU C 28, 1.2.2012, p. 18.
([16]) ĠU C 84, 22.3.2013, p. 58.

2. DESKRIZZJONI DDETTALJATA TAL-MIŻURI

2.1. **Il-benefiċjarji u s-swieq li joperaw fihom**

2.1.1. *Adriatica*

(38) Adriatica operat rotot internazzjonali bejn l-Italja u l-Greċja, l-Albanija u l-ex Jugoslavja, flimkien ma' network ta' konnessjonijiet ta' kabotaġġ lokali ma' Sqallija (merkanzija biss) u l-gżejjer tal-arċipelagu ta' Tremiti.

(39) Il-parti l-kbira tat-traffiku tal-passiġġieri ta' Adriatica kienet ikkonċentrata fuq il-konnessjonijiet internazzjonali mal-Albanija u fuq il-konnessjonijiet ta' kabotaġġ mal-gżejjer tal-arċipelagu ta' Tremiti ([17]). F'termini ta' traffiku tal-merkanzija, aktar minn 90 % tal-volum globali ta' Adriatica kien meqjus mill-konnessjonijiet ta' kabotaġġ ma' Sqallija u l-konnessjonijiet internazzjonali (dawn tal-aħħar jirrappreżentaw 67 % tat-traffiku totali tal-merkanzija tal-kumpanija) ([18]).

(40) Adriatica ffaċċjat livelli differenti ta' kompetizzjoni fuq id-diversi rotot li kienet topera.

(41) Fir-rigward tal-konnessjonijiet internazzjonali:

— ir-rotta Bari/Durrës (l-Albanija) kienet operata minn Adriatica u minn operaturi oħra matul is-sena kollha, inkluż operatur wieħed tal-Unjoni (iżda biss fl-eqqel tal-istaġun);

— ir-rotta Ancona/Split (il-Kroazja) kienet operata minn Adriatica u tliet operaturi oħra, inkluż mill-2001 operatur wieħed tal-Unjoni (iżda biss fl-eqqel tal-istaġun);

— ir-rotta Bari/Dubrovnik (il-Kroazja) kienet operata minn Adriatica biss bejn l-1997 u l-1998 flimkien ma' operatur wieħed mhux tal-Unjoni;

— ir-rotta Bari/bar (Montenegro) kienet operata minn Adriatica bejn l-1997 u l-1998 biss flimkien ma' żewġ operaturi mhux tal-Unjoni;

— ir-rotta Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras (il-Greċja) kienet operata minn Adriatica sal-2004 (iżda twaqqfet bejn is-sena 2000 u l-2004) ([19]) flimkien ma' operaturi oħra, inklużi operaturi tal-Unjoni;

— fuq ir-rotot Ancona/Durrës (l-Albanija), Ancona/bar (il-Montenegro) u Trieste/Durrës (l-Albanija), Adriatica ma ffaċċjaw l-ebda kompetizzjoni.

(42) Fir-rigward tal-konnessjonijiet ta' kabotaġġ:

— dwar il-konnessjonijiet ma' għadd ta' gżejjer fl-arċipelagu ta' Tremiti, Adriatica ħabbtet wiċċha ma' kompetizzjoni minn operaturi Taljani oħrajn l-aktar fl-eqqel tal-istaġun;

— dwar ir-rotot tal-merkanzija Ġenova/Termini Imerese u Ravenna/Catania, Adriatica kienet f'kompetizzjoni ma' operaturi Taljani oħra;

— fuq ir-rotot tal-merkanzija Venezja/Katanja u Livorno/Catania, Adriatica ma ffaċċjat l-ebda kompetizzjoni.

2.1.2. *Saremar*

(43) Saremar operat rotot ta' kabotaġġ lokali mal-gżejjer lejn ix-Xlokk u l-Lbiċ ta' Sardinja, flimkien mar-rotta internazzjonali Santa Teresa di Gallura/Bonifacio bejn Sardinja u Korsika.

(44) Fuq dawn ir-rotot, l-operat ta' Saremar kien jammonta għal 64 % tas-suq tat-trasport tal-passiġġieri u 70 % tas-suq tal-merkanzija.

([17]) Mill-596 943 passiġġier li ġarret Adriatica fis-sena 2000, 397 146 ivvjaġġaw fuq rotot fl-Adrijatiku tan-nofs u t'isfel (334 639 minnhom bejn l-Italja u l-Albanija) u 161 024 fuq il-konnessjonijiet mal-arċipelagu ta' Tremiti.

([18]) Mis-779 223 metru lineari ta' merkanzija ttrasportata minn Adriatica fl-2000, 306 124 kienu ttrasportati fuq rotot fl-Adrijatiku tan-nofs u t'isfel (li minnhom 235 542 bejn l-Italja u l-Albanija) u 473 099 fuq il-konnessjonijiet ma' Sqallija.

([19]) Adriatica ssospendiet l-attivitajiet fuq din ir-rotta f'Ottubru 1999 wara talba tal-Ministeru Taljan tat-Trasport. Bejn l-2000 u l-2004 Adriatica ma pprovdietx servizzi fuq din il-linja bil-bastimenti proprji u kkonfinat l-attivitajiet tagħha biex tiżgura – permezz ta' kuntratti ma' partijiet terzi – is-servizz tal-passiġġieri kopert mill-Konvenzjoni Internazzjonali tas-7 ta' Frar 1970 dwar il-Ġarr ta' Passiġġieri u Bagalji bil-Ferrovija (CIV), li Adriatica kienet membru tagħha.

(45) Minbarra r-rotta Santa Teresa di Gallura/Bonifacio (li tkejjel 10 mili nawtiċi), ir-rotot operati minn Saremar (La Maddalena/Palau, Carloforte/Calasetta, Carloforte/Portovesme) kienu pjuttost qosra, u b'hekk ikejlu medja ta' ħames mili nawtiċi. Dawn, flimkien mal-frekwenza tal-vjaġġi ta' kuljum, irrendew dawn il-konnessjonijiet marittimi mhux differenti mis-sistema tat-trasport suburban maħsuba biex tipprovdi lill-abitanti tal-gżejjer ġirien bit-trasport u l-provvista ([20]). In-natura speċjali ta' dan is-suq ġejja wkoll mill-ġeografija lokali u l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi fuq il-baħar, li kienu jitolbu l-użu ta' tip partikolari ta' bastiment mhux adattat għall-użu xi mkien ieħor għal tipi oħra ta' tbaħħir.

(46) Saremar kellha l-kompetizzjoni minn operaturi oħra Taljani fuq tlieta mill-erba' rotot li kienet topera, inkluż fuq il-konnessjoni bejn Sardinja u Korsika.

2.1.3. *Toremar*

(47) Toremar operat ir-rotot ta' kabotaġġ marittimu bejn il-kontinent u l-gżejjer tat-Toskana (Elba, Gorgona, Capraia, Pianosa u Giglio). Il-kumpanija essenzjalment mexxiet network ta' servizzi lokali li l-frekwenza u l-iskedi tagħhom kellhom l-għan li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-provvista u l-mobbiltà tal-popolazzjonijiet tal-gżejjer. Il-karatteristiċi tan-network tas-servizzi pprovduti minn Toremar għamluha paragunabbli ma' network tas-servizzi tat-trasport lokali suburban.

(48) Tnejn mis-sitt rotot operati minn Toremar kienu operati wkoll minn operaturi Taljani oħrajn matul is-sena kollha.

2.1.4. *Siremar*

(49) Siremar operat konnessjonijiet lokali bejn il-portijiet ta' Sqallija u l-gżejjer minuri madwar Sqallija (il-gżejjer Eoliċi, il-gżejjer Pelaġi, il-gżejjer Egadi, Ustica u Pantelleria).

(50) Il-konnessjonijiet mal-arċipelagu tal-gżejjer Eoliċi lejn it-Tramuntana ta' Sqallija ġew estiżi sal-peniżola (Napli). Dan kien network ta' rotot purament lokali. Il-vjaġġi ġeneralment qosra, il-frekwenza tas-servizz u l-iskeda kienu maħsuba biex jaqdu r-rekwiżiti tal-mobbiltà tar-residenti tal-gżejjer. Il-gżejjer Eoliċi, li fihom jabitaw 12 000 resident permanenti, li 9 000 minnhom jgħixu fuq il-gżira ewlenija ta' Lipari, dak iż-żmien kienu moqdija minn ħames konnessjonijiet imħaddma minn Siremar mill-port ta' Milazzo fi Sqallija. Siremar ipprovdiet s-servizz matul is-sena kollha bl-użu ta' bastimenti mħallta (tal-passiġġieri/tal-vetturi) u inġenji tal-baħar ta' veloċità għolja għall-passiġġieri. Operatur Taljan wieħed ikkompeta ma' Siremar f'erbgħa mill-ħames rotot, bl-użu ta' bastimenti mħallta ta' kapaċità żgħira, filwaqt li ieħor kien f'kompetizzjoni mas-servizzi ta' veloċità għolja fuq tliet rotot fl-istaġun kalm u erbgħa fl-eqqel tal-istaġun.

(51) Fir-rigward tal-konnessjoni mat-tliet gżejjer tal-arċipelagu Egadi, Siremar operat madwar is-sena kollha mill-port ta' Trapani fi Sqallija, permezz ta' bastiment wieħed imħallat (tal-passiġġieri/tal-vetturi) u żewġ inġenji b'veloċità għolja. Żewġ operaturi privati Taljani kienu preżenti f'dan is-suq: l-ewwel wieħed ipprovda servizz ta' trasport tal-merkanzija biss filwaqt li t-tieni wieħed ipprovda servizzi ta' veloċità għolja.

(52) Siremar ma ffaċċjat l-ebda kompetizzjoni minn operaturi privati fuq ir-rotot l-oħra li kienet topera mill-portijiet ta' Palermo u Agrigento. Siremar kienet għalhekk l-uniku trasportatur li jservi ta' servizz għall-ħtiġijiet ta' mobbiltà tal-abitanti tal-gżejjer inkwistjoni.

2.1.5. *Caremar*

(53) Caremar operat network ta' konnessjonijiet marittimi lokali bejn il-portijiet kontinentali tal-Golf ta' Napli (Napli, Sorrento u Pozzuoli) u l-gżejjer Partenopee (Capri, Ischia, Procida) u bejn il-portijiet kontinentali ta' Formia u Anzio (Lazio) u l-gżejjer minuri ta' Ponza u Ventotene. Is-servizzi li pprovdiet kienu essenzjalment maħsuba biex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-mobilità tal-komunitajiet lokali u kienu komparabbli ma' network tat-trasport suburban f'termini ta' frekwenza u skeda, b'mod partikolari fir-rigward tal-Golf ta' Napli.

(54) Fil-Golf ta' Napli, Caremar operat f'kompetizzjoni ma' operaturi Taljani privati oħra fuq ir-rotot Capri/Napli, Capri/Sorrento, Ischia/Napli u Procida/Napli.

(55) Għall-kuntrarju, Caremar ma ffaċċjat l-ebda kompetizzjoni fir-rigward tal-konnessjonijiet li kienet topera mal-gżejjer ta' Ponza u Ventotene, li serviet is-sena kollha bl-użu ta' bastimenti mħallta għall-passiġġieri u għall-vetturi. Madankollu, hija ffaċċjat kompetizzjoni minn operatur privat għas-servizzi ta' veloċità għolja li pprovdiet fuq ir-rotot ta' Ponza/Formia u Ventotene/Formia.

([20]) Fuq l-erba' rotot skedati operati mill-kumpanija, kien hemm medja ta' tbaħħir wieħed fis-siegħa bejn is-6 a.m. u l-10 p.m.

2.2. **Kumpens tas-servizz pubbliku**

2.2.1. *Il-qafas leġiżlattiv*

(56) Sabiex ikun hemm konformità mas-Sentenza tal-2009, il-qafas legali applikabbli fil-livell nazzjonali huwa deskritt fid-dettall fil-premessi 57-93.

2.2.1.1. Leġiżlazzjoni mhux eżaminata fid-Deċiżjoni tal-2005

— Digrieti Amministrattivi Nru 2081 u Nru 2082 tas-7 ta' Diċembru 1936

(57) Digrieti Amministrattivi Nru 2081 u Nru 2082 tas-7 ta' Diċembru 1936 ("id-Digrieti tal-1936") stabbilixxew għadd ta' rotot ta' interess nazzjonali (*Linee di interesse nazionale*) u stipulaw dispożizzjonijiet dwar l-interventi finanzjarji meħtieġa biex jimplimentaw l-operat tagħhom.

(58) Sabiex jiġi żgurat livell meħtieġ ta' servizz fuq ir-rotot ta' interess nazzjonali, id-Digriet Amministrattiv Nru 2081 tas-7 ta' Diċembru 1936 ("Digriet Amministrattiv 2081/1936") stabbilixxa erba' kumpaniji: Italia (ibbażata f'Ġenova), Lloyd Triestino (ibbażata fi Trieste), Tirrenia (ibbażata f'Napli) u Adriatica (ibbażata f'Venezja). Skont id-Digriet Amministrattiv Nru 2082 tas-7 ta' Diċembru 1936 ("Digriet Amministrattiv 2082/1936"), kumpanija li tkun għadha kemm inħolqot u li hija proprjetà pubblika (*Finmare*) jkollha l-maġġoranza tal-ishma f'dawn il-kumpaniji.

(59) Ir-rotot ta' interess nazzjonali kienu miġbura f'erba' setturi fuq il-bażi ta' kriterju ġeografiku. Għalkemm xi rotot ta' interess nazzjonali kienu konnessjonijiet nazzjonali bejn il-kontinent u l-gżejjer Taljani ewlenin, il-biċċa l-kbira minnhom kienu rotot internazzjonali li jgħaqqdu lill-Italja mal-kontinenti Amerikani u Afrikani. Skont l-Artikolu 3 (4) tad-Digriet 2081/1936, il-forniment ta' servizzi marittimi f'kull wieħed minn dawn l-erba' setturi ġie fdat għal perjodu ta' għoxrin sena (mill-1 ta' Jannar 1937) lill-erba' kumpaniji ġodda stabbiliti kif ġej:

(a) Settur I (l-Amerika): L-Italja;

(b) Settur II (l-Afrika lil hinn mill-kanali ta' Suez u Ġibiltà, l-Asja lil hinn mill-kanal ta' Suez, u l-Awstralja): Lloyd Triestino;

(c) Settur III (il-Baħar Tirrenjan u l-Libja, Italic Periplus, il-Baħar tal-Punent tal-Mediterran, l-Ewropa tat-Tramuntana lil hinn mill-kanal ta' Ġibiltà): Tirrenia;

(d) Settur IV (il-Baħar Adrijatiku u l-Baħar Mediterran tal-Lvant): Adriatica.

(60) Artikolu 6 tad-Digriet 2081/1936 stipula l-possibbiltà li sussegwentement tiġi estiża l-lista tar-rotot ta' interess nazzjonali permezz ta' Digriet Ministerjali, sakemm kull rotta ġdida tkun ġiet allokata lill-kumpaniji stabbiliti fid-Digriet tal-1936.

(61) L-istessl-Artikolu stabbilixxa li, fejn meħtieġ għall-forniment ta' servizzi marittimi fuq ir-rotot inkwistjoni, tista' tingħata kontribuzzjoni pubblika lill-kumpaniji msemmija hawn fuq abbażi ta' kuntratti ta' servizz pubbliku b'durata ta' għoxrin sena. Għalhekk ġie stabbilit li l-livell tas-sussidji pubbliċi għandu jiġi stabbilit f'kuntratti ta' servizz pubbliku b'durata ta' għoxrin sena.

(62) Skont l-Artikolu 7 tad-Digriet 2081/1936, il-kontribuzzjoni pubblika tista' tiġi riveduta kull erba' snin taħt għadd ta' kundizzjonijiet. Din id-dispożizzjoni kellha l-għan li tiżgura li l-kumpaniji kienu joperaw aktar minn 75 % tar-rotot fdati lilhom, u li l-marġni ta' profitt medju mogħti għall-operat tagħhom kien ivarja bejn 4 % u 8 % Id-Digrieti tal-1936 ma jispeċifikawx b'mod ċar il-baġit totali tal-iskema ta' finanzjament.

(63) Id-Digriet Amministrattiv Nru 781 tat-12 ta' Mejju 1938 stabbilixxa l-possibbiltà li l-lista tar-rotot nazzjonali ta' interess prevista fl-Artikolu 2 tad-Digriet Ministerjali 2081/1936 tiġi emendata permezz ta' Digriet Ministerjali (u approvat permezz tad-Digriet Ministerjali tat-5 ta' Jannar 1937). Id-Digriet Ministerjali tal-20 ta' Diċembru 1938 introduċa ċerti modifiki fil-lista tar-rotot.

(64) Il-kuntratti ta' servizz pubbliku konklużi skont id-Digriet 2081/1936 skadew fil-31 ta' Diċembru 1956. Il-leġiżlatur Taljan sussegwentement estenda l-kuntratti sat-30 ta' Ġunju 1962 ([21]).

— il-Liġi Nru 34 tal-5 ta' Jannar 1953 u l-Liġi Nru 178 tas-26 ta' Marzu 1959

(65) Il-Liġi Nru 34 tal-5 ta' Jannar 1953 ("Liġi 34/1953") u l-Liġi Nru 178 tas-26 ta' Marzu 1959 ("il-Liġi 178/1959"), li tirregola s-servizzi lokali tat-trasport bil-baħar postali u kummerċjali, awtorizzaw lill-Ministeru tat-Trasportazzjoni Merkantili sabiex iniedi sejħiet għall-offerti pubbliċi għall-inkarigu ta' kumpaniji privati tas-servizzi ta' trasport ta' posta u ta' pakketti postali u l-forniment ta' servizzi kummerċjali ta' natura purament lokali.

(66) Il-Liġi 34/1953 stabbiliet erba' setturi sussidjati biex jiġu fdati b'sejħiet għall-offerti pubbliċi separati: (a) l-arċipelagu Toskan; (b) il-gżejjer Partenopee u Pontine; (c) il-gżejjer Eoliċi, (d) il-gżejjer Egadi, il-gżejjer Pelaġi, Ustica u Pantelleria. Il-Liġi 178/1959 żiedet is-setturi ssussidjati li ġejjin: (e) il-Baħar Adrijatiku Medjan: (f) il-Baħar Adrijatiku Għoli.

(67) Skont l-Artikolu 4 tal-Liġi 34/1953, is-sussidji mogħtija mill-Istat għat-tħaddim tas-servizzi msemmija hawn fuq kellhom jiġu miftiehma f'kuntratti ta' servizz pubbliku li damu għoxrin sena. L-istess dispożizzjoni kienet tapplika wkoll għar-rotot koperti mil-Liġi 178/1959.

— il-Liġi Nru 600 tat-2 ta' Ġunju 1962

(68) Il-Liġi Nru 600 tat-2 ta' Ġunju 1962 ("Liġi 600/1962") organizzat mill-ġdid is-sistema tas-servizz pubbliku marittimu fl-Italja.

(69) B'mod aktar speċifiku, l-Artikolu 2 tal-Liġi 600/1962 stabbilixxa li kuntratti ġodda ta' servizz pubbliku kellhom jiġu konklużi bejn il-Ministeru tal-Marina Merkantili u l-kumpaniji Italia, Lloyd Triestino, u Adriatica. Dawn il-kuntratti jkollhom tul ta' għoxrin sena u jinkludu: (i) il-lista ta' rotot ta' interess nazzjonali, (ii) l-obbligi ta' servizz pubbliku dettaljati imposti fuq il-kumpaniji li joperaw ir-rotot, u (iii) regoli dettaljati dwar il-kumpens li l-Istat jista' jagħti għall-operat tar-rotot inkwistjoni. Dawn jidħlu fis-seħħ fl-1 ta' Lulju 1962.

(70) L-ammont totali ta' kumpens pubbliku li kellu jingħata lill-operaturi kollha inkarigati bl-operat tar-rotot kien stabbilit mill-Artikolu 6 tal-Liġi 600/1962. Il-kontribuzzjoni li għandha tingħata lil kull operatur tista' tiġi riveduta kull sentejn f'każ ta' tibdil fid-dħul u l-ispejjeż tal-operatur, wara li jiġu kkunsidrati l-kriterji indikati fl-Artikolu 8 tiegħu. Sabiex jiġi introdott inċentiv ta' effiċjenza, kien previst li l-kontribuzzjoni tista' tiġi riveduta 'l fuq jew 'l isfel sakemm il-varjazzjonijiet f'ċerti oġġetti ta' dħul u nfiq, imsemmija fil-liġi, jaqbżu l-valur assolut 1 % tad-dħul gross. Ir-reviżjoni tista' taffettwa biss il-parti żejda ta' dak l-ammont.

2.2.1.2. Leġiżlazzjoni eżaminata fid-Deċiżjoni tal-2005

— il-Liġi Nru 684/1974 u Digriet Presidenzjali Nru 501/1979

(71) Il-Liġi Nru 684 tal-20 ta' Diċembru 1974 dwar ir-ristrutturar tas-servizzi marittimi ta' interess nazzjonali ewlieni ("il-Liġi 684/1974") ħassret id-Digriet 2081/1936 u l-Liġi Nru 600/1962, kif ukoll kwalunkwe dispożizzjoni kuntrarja jew inkompatibbli, u kienet tipprovedi t-terminazzjoni mill-31 ta' Diċembru 1974 tal-ftehimiet konklużi skont il-Liġi 600/1962.

(72) Il-Liġi 684/1974 introduċiet distinzjoni bejn il-linji tal-merkanzija (Artikolu 4), il-linji tal-passiġġieri (Artikolu 6), u l-konnessjonijiet ma' gżejjer Taljani maġġuri u minuri (Artikolu 8).

(73) B'referenza għall-konnessjonijiet marittimi ma' gżejjer Taljani kbar u żgħar, l-Artikolu 8 kien jeħtieġ il-konformità mar-rekwiżiti li jikkonċernaw l-iżvilupp ekonomiku u soċjali tar-reġjuni kkonċernati, b'mod partikolari l-Mezzogiorno. Għal dan il-għan, l-istessl-Artikolu kien jipprevedi li l-kumpaniji tal-Grupp Finmare ta' dak iż-żmien fdati bil-forniment ta' servizzi bħal dawn jingħataw sussidji skont kuntratti ta' servizz pubbliku ta' tul ta' għoxrin sena.

([21]) Skont id-Digriet Amministrattiv Nru 1379 tal-20 ta' Diċembru 1956, id-Digriet Amministrattiv Nru 444 tal-25 ta' Ġunju 1957, il-Liġi Nru 351 tas-26 ta' Mejju 1959, il-Liġi Nru 32 tat-2 ta' Frar 1961 u l-Liġi Nru 40 tat-2 ta' Frar 1962.

(74) Skont l-Artikolu 9, il-kuntratti ta' servizz pubbliku kellhom jinkludu lista tar-rotot li għandhom jiġu moqdija, il-frekwenza tas-servizz, it-tip ta' bastimenti li għandhom jiġu ddedikati għal kull rotta u l-ammont tal-kontribuzzjoni pubblika. Dan l-ammont jista' jkun soġġett għal rieżami annwali jekk mill-inqas wieħed mill-elementi tal-kost li jitqies għall-kalkolu tiegħu jkun irreġistra varjazzjoni ogħla minn 5 % meta mqabbel mas-sena ta' qabel.

(75) Fir-rigward tal-linji tal-passiġġieri, l-Artikolu 6 stabbilixxa t-terminazzjoni tal-konnessjonijiet tal-passiġġieri operati minn Italia, Lloyd Triestino, Adriatica u Saremar fi żmien tliet snin mid-dħul fis-seħħ tal-liġi (dawn is-servizzi marittimi ġew ikklassifikati mil-liġi bħala *Gestione stralcio dei servizi passeggeri*). L-Artikolu 7 irrikonoxxa l-possibbiltà li jingħata kumpens li jiżgura l-ekwilibriju ekonomiku ta' dawk l-erba' kumpaniji fir-rigward ta' dawk is-servizzi matul il-perjodu msemmi ta' tliet snin, abbażi ta' konvenzjonijiet annwali.

(76) Fir-rigward tal-linji tal-merkanzija, l-Artikolu 4 tal-Liġi 684/1974 awtorizza lill-Ministru tat-Trasportazzjoni Merkantili biex jagħti sussidji lil kumpaniji tal-Grupp Finmare jew biex iniedu rotot marittimi ġodda (l-Artikolu 4 (a)), jew joperaw rotot eżistenti (l-Artikolu 4(b)), f'każ ta' impossibbiltà li dawn tal-aħħar jiksbu bilanċ ekonomiku. Iż-żewġ tipi ta' sussidji setgħu jingħataw għal perjodu massimu ta' ħames snin u s-sussidju fir-rigward ta' rotot eżistenti kellu jingħata fuq il-bażi ta' konvenzjonijiet annwali.

(77) Il-Liġi 684/1974 ma pprovdietx allokazzjoni baġitarja globali għall-iskemi differenti ta' finanzjament li kienet waqqfet.

(78) Id-Digriet Presidenzjali Nru 501 tal-1 ta' Ġunju 1979, li jimplimenta il-Liġi 684/1974 kif emendata ("Digriet Nru 501/1979"), ([22]) ipprovda regoli dettaljati dwar l-applikazzjoni tal-Liġi 684/1974. L-Artikolu 3 tad-Digriet 501/1979 jiċċara li, għall-finijiet tal-għoti tal-kumpens previst fl-Artikolu 7 tal-Liġi 684/1974, ir-rotot kollha tal-passiġġieri nazzjonali u internazzjonali mmexxija mill-Italja, Lloyd Triestino, u Adriatica kellhom jiġu kkunsidrati.

(79) L-Artikolu 26 tad-Digriet 501/1979 stabbilixxa li l-kumpens annwali għal-linji tal-passiġġieri (*Gestione stralcio dei servizi passeggeri*) kellu jiġi stabbilit abbażi tal-ispejjeż u d-dħul mistennija. Skont l-Artikolu 35 ta' dan id-Digriet, il-kumpens għal-linji tal-merkanzija jista' jiġi rivedut sat-30 ta' Ġunju ta' kull sena sabiex jiġi żgurat il-bilanċ ekonomiku ta' kull linja. L-Artikolu 9 tad-Digriet 501/1979 jispeċifika d-diversi elementi li għandhom jitqiesu għall-kalkolu tas-sussidju mħallas lill-kumpaniji skont l-Artikoli 4(b), 7 u 8 tal-Liġi 684/1974.

(80) Id-Digriet 501/1979 stipula wkoll li l-ħinijiet tat-tluq u tal-wasla għal kull waħda mir-rotot moqdija mill-kumpaniji kellhom jiġu approvati permezz ta' digriet ministerjali u talab lill-kumpaniji biex jissostitwixxu l-bastimenti tagħhom li kellhom aktar minn 18-il sena, sakemm dan l-obbligu ma jiġix espressament rinunzjat mill-Ministeru. Barra minn hekk, il-bastimenti użati kellhom jiġu assenjati individwalment għal kull rotta ta' servizz pubbliku. Din ir-restrizzjoni, li obbligat lill-kumpaniji li jġeddu l-flotta tagħhom perjodikament, kienet tikkostitwixxi obbligu speċifiku għall-kumpaniji.

(81) Minbarra s-servizzi ordinarji, l-Artikolu 40 tad-Digriet 501/1979 ta s-setgħa lill-Ministru tal-Marina Merkantili biex jagħmel arranġamenti biex il-forniment ta' servizzi addizzjonali jissodisfa rekwiżiti straordinarji fl-interess pubbliku jew biex jagħmel tajjeb għal żidiet fit-traffiku.

— il-Liġi Nru 169 tad-19 ta' Mejju 1975

(82) Il-Liġi Nru 169 tad-19 ta' Mejju 1975 dwar ir-riorganizzazzjoni tas-servizzi lokali tat-trasport bil-baħar postali u kummerċjali ("il-Liġi 169/1975") organizzat mill-ġdid is-sistema lokali tas-servizz pubbliku postali u kummerċjali.

(83) B'mod partikolari, l-Artikolu 1 stabbilixxa t-twaqqif ta' tliet Kumpaniji Reġjonali, jiġifieri Caremar, Siremar u Toremar, u inkariga lil dawn tal-aħħar bl-obbligi ta' servizz pubbliku fir-rigward tat-trasport ta' posta u pakketti postali, kif ukoll il-forniment ta' servizzi kummerċjali ta' natura purament lokali. L-Artikolu 1 kien jirrikjedi wkoll li Tirrenia żżomm parteċipazzjoni ta' mill-inqas 51 % fil-kapital azzjonarju ta' kull waħda minn dawn il-kumpaniji. L-Artikolu 2 tal-Liġi 169/1975 awtorizza lill-Ministru tal-Marina Merkantili biex jagħti sussidji lill-Kumpaniji Reġjonali kif miftiehem f'kuntratti ta' servizz pubbliku għal tul ta' għoxrin sena.

([22]) Bil-Liġi Nru 373 tat-23 ta' Ġunju 1977 dwar ir-ristrutturazzjoni tas-servizzi marittimi ta' interess nazzjonali ewlieni.

— il-Liġi Nru 856 tal-5 ta' Diċembru 1986

(84) Il-Liġi Nru 856 tal-5 ta' Diċembru 1986 dwar ir-regolamenti għar-ristrutturazzjoni tal-flotta pubblika (Grupp Finmare) u miżuri rigward it-tbaħħir privat ("il-Liġi 856/1986") ipprovdew għal ċerti bidliet fir-reġim tas-servizz pubbliku marittimu.

(85) B'mod partikolari, l-Artikolu 1 stabbilixxa li linji tat-trasport tal-merkanzija essenzjali għall-ekonomija nazzjonali li jagħmlu telf kellhom ikunu soġġetti għal programm ta' ristrutturar u appoġġ finanzjarju mill-Istat. L-Artikolu 2 ippreveda l-għoti ta' sussidju tal-bidu għal perjodu massimu ta' ħames snin (li jibda fl-1 ta' Jannar 1985) għal dawk ir-rotot. Fil-każ tal-akkwist ta' bastiment ġdid ingħata sussidju ta' bidu ta' ħames snin, limitat għall-ammont tal-investiment (l-imposta tad-deprezzament u l-imgħax).

(86) Fir-rigward tar-rabtiet ma' gżejjer minuri u maġġuri, l-Artikolu 11 emenda l-kriterji għall-kalkolu tas-sussidji. B'mod partikolari, is-sussidju ta' bbilanċjar kellu jiġi kkalkulat fuq il-bażi tad-differenza bejn id-dħul u l-ispejjeż imġarrba fl-għoti tas-servizz, iddeterminat b'referenza għal parametri medji u oġġettivi, u kellu jinkludi redditu raġonevoli fuq il-kapital investit. Il-kuntratti ta' servizz pubbliku kellhom jinkludu dettalji speċifiċi dwar l-elementi li jridu jitqiesu fil-kalkolu tas-sussidju, flimkien mal-lista sħiħa tar-rotot sussidjati, il-frekwenzi u l-bastiment li jrid jintuża. Is-sussidji kellhom jiġu approvati mill-Ministri tal-Marina Merkantili, tal-Parteċipazzjonijiet Pubbliċi u tat-Teżor. Il-Paragrafu 7 stabbilixxa li sussidju addizzjonali jista' jingħata għall-ewwel perjodu ta' ħames snin sabiex jiġi żgurat il-bilanċ ekonomiku tal-benefiċjarji.

(87) Skont l-Artikolu 13, l-operazzjoni minn Lloyd Triestino tal-konnessjonijiet marittimi fil-Baħar Adrijatiku ta' Fuq mal-kosta tal-Istria kellha tiġi trasferita lil Adriatica. Barra minn hekk, skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, ir-rabtiet imħallta eżistenti fl-1 ta' Jannar 1986 u sfruttati minn Adriatica ([23]) saru soġġetti għar-regoli li jinsabu f'Artikoli 8 u 9 tal-Liġi 684/1974 u l-emendi sussegwenti (li jikkonċernaw ir-rabtiet ma' gżejjer Taljani maġġuri u minuri). B'riżultat ta' dan,l-Artikolu 11 tal-Liġi 856/1986 sar applikabbli wkoll għall-konnessjonijiet internazzjonali operati minn Adriatica.

(88) L-Artikolu 15 tal-Liġi 856/1986 jipprevedi t-twaqqif ta' kumpanija reġjonali li hija proprjetà pubblika (Saremar) li ġiet inkarigata bil-forniment ta' servizzi postali u kummerċjali bejn Sardenja, Korsika u l-gżejjer minuri ġirien li qabel kienu operati minn Tirrenia.

(89) L-Artikolu 12 tal-Liġi 856/1986 stipula li t-tariffi tas-servizz kellhom jiġu stabbiliti permezz ta' Digriet Ministerjali fuq proposta mill-kumpaniji nfushom. Ir-residenti u l-ħaddiema migranti gawdew minn rati preferenzjali.

(90) Bħal-Liġi 684/1974, il-Liġi 856/1986 ma stabbilietx allokazzjoni baġitarja globali għall-iskemi ta' finanzjament interessati.

— id-Digriet Amministrattiv Nru 77 tal-4 ta' Marzu 1989 kif ikkonvertit f'liġi bil-Liġi Nru 160 tal-5 ta' Mejju 1989

(91) L-aħħar innovazzjonijiet fil-qafas legali applikabbli għall-Konvenzjonijiet Inizjali, kemm fir-rigward tat-trasport tal-passiġġieri kif ukoll tat-trasport tal-merkanzija, ġew introdotti permezz tad-Digriet Amministrattiv Nru 77 tal-4 ta' Marzu 1989 dwar dispożizzjonijiet urġenti rigward it-trasport marittimu u l-konċessjonijiet ("id-Digriet Amministrattiv 77/1989"), kif ikkonvertit f'liġi bil-Liġi Nru 160 tal-5 ta' Mejju 1989.

(92) B'mod partikolari,l-Artikolu 9 tad-Digriet Amministrattiv 77/1989 stabbilixxa li mill-1 ta' Jannar 1990 il-linji meqjusa bħala essenzjali biex jiggarantixxu t-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija setgħu jibbenefikaw minn sussidju ta' bilanċ. Ir-rotot li kellhom jiġu moqdija u l-frekwenza tas-servizz kellhom jiġu stabbiliti mill-awtoritajiet pubbliċi fuq il-bażi ta' proposti tekniċi mill-kumpaniji inkarigati bl-operat tas-servizz, li għal dan l-għan kellhom jissottomettu pjan ta' servizz kull ħames snin.

(93) Fir-rigward tar-rabtiet mal-gżejjer,l-Artikolu 9(3) kien jistipula wkoll li l-ammont tas-sussidju ta' bbilanċjar kellu jiġi stabbilit fil-kuntratti ta' servizz pubbliku li jieħdu bħala referenza l-parametri medji u oġġettivi li jirriżultaw mit-tariffi applikati mill-kumpanija ferrovjarja nazzjonali (*Ferrovie dello Stato*) għal servizzi u distanzi ekwivalenti.

([23]) B'mod partikolari, ir-rabtiet bejn Trieste u portijiet oħra fir-reġjun Taljan tal-Friuli Venezia Giulia, u bejn il-kosta tal-punent u tal-lvant tal-baħar medjan u baxx Adrijatiku kif ukoll bejn il-baħar Jonju u l-Mediterran tal-Lvant.

2.2.2. *Il-Konvenzjonijiet Inizjali*

(94) Il-Konvenzjonijiet Inizjali huma kuntratti ta' servizz pubbliku konklużi f'Lulju 1991 mill-Istat Taljan ma' kull waħda mill-ħames kumpaniji Reġjonali ta' dak li qabel kien il-Grupp Tirrenia. Dawn il-ftehimiet kienu identiċi għall-kumpaniji kollha li s-sid tagħhom kien il-Grupp Tirrenia, inkluż Tirrenia. Bis-saħħa tal-Artikolu 2, il-Konvenzjonijiet Inizjali kienu japplikaw retroattivament b'effett mill-1 ta' Jannar 1989 u kellhom jiskadu fil-31 ta' Diċembru 2008. Madankollu, il-Konvenzjonijiet Inizjali kienu jipprovdu li r-relazzjonijiet ekonomiċi għas-snin 1989, 1990 u 1991 jiġu determinati minn miżuri *ad hoc*, li mhumiex koperti minn din id-Deċiżjoni.

(95) Skont it-termini tal-Artikolu 3 tal-Konvenzjonijiet Inizjali, l-ammont tas-sussidju annwali ġie stabbilit fuq il-bażi ta' applikazzjoni li l-benefiċjarju ppreżenta fi Frar ta' kull sena finanzjarja. L-applikazzjoni kienet soġġetta għal konsultazzjonijiet interministerjali u sussegwentement approvata fix-xahar ta' Mejju permezz ta' digriet ministerjali. L-għan tas-sussidju annwali kien li jippermetti lill-kumpanija tkopri t-telf li jirriżulta mid-defiċit bejn l-ispejjeż operattivi u d-dħul.

(96) L-Artikolu 5 tal-Konvenzjonijiet Inizjali ta dettalji dwar id-diversi elementi ta' dħul u spejjeż li kellhom jitqiesu għall-kalkolu tal-kumpens, kif ukoll ir-redditu fuq il-kapital investit, skont l-Artikolu 11 tal-Liġi Nru 856/1986.

2.2.3. *Il-pjanijiet ta' ħames snin*

(97) L-Artikolu 1 tal-Konvenzjonijiet Inizjali kien jipprevedi pjanijiet ta' ħames snin biex jiġu speċifikati r-rotot u l-portijiet li kellhom jiġu moqdija, it-tip u l-kapaċità tal-bastimenti assenjati għall-konnessjonijiet marittimi inkwistjoni, il-frekwenza tas-servizz u n-nollijiet li kellhom jitħallsu, inklużi nollijiet sussidjati, b'mod partikolari għar-residenti tar-reġjuni tal-gżejjer.

(98) L-ewwel pjan ta' ħames snin (bejn l-1990 u l-1994) ġie approvat permezz tad-Digriet Ministerjali tad-29 ta' Mejju 1990, u applikat retroattivament mill-1 ta' Jannar 1990. It-tieni pjan, li kien ikopri l-perjodu bejn l-1995 u l-1999 u li kien approvat bid-Digriet tal-14 ta' Mejju 1996, ħalla r-rotot u l-frekwenzi fil-biċċa l-kbira tagħhom kif kienu.

(99) It-tielet pjan (li kopra l-perjodu bejn l-2000 u l-2004), ippreżentat mill-kumpaniji lill-awtoritajiet Taljani f'Settembru 1999, ma ġiex approvat fiż-żmien tal-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005. Sakemm ġieadottat dan il-pjan, id-Digriet tat-8 ta' Marzu 2000 intitola lill-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia li jżommu fis-seħħ fl-1999 is-servizzi speċifikati fl-Artikolu 9 tal-Liġi Nru 160/1989 skont il-kundizzjonijiet miftiehma fil-pjan ta' ħames snin bejn l-1994 u l-1999.

(100) Wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005, l-awtoritajiet Taljani infurmaw lill-Kummissjoni li, minflok ma kienu formalment adottaw pjanijiet ta' ħames snin għall-perjodi bejn l-2000 ul-2004 u bejn l-2005 u l-2008, huma ħadu miżuri ta' razzjonalizzazzjoni *ad hoc*, bil-għan li s-servizzi jsiru aktar allinjati mal-ħtiġijiet tal-komunitajiet lokali, iżda mingħajr ma għamlu bidliet sostantivi fis-sistema tas-servizz pubbliku. L-awtoritajiet Taljani ċċaraw li l-ippjanar fit-tul ma kienx baqa' possibbli minħabba tħassib dwar il-baġit.

2.2.4. *Il-kumpens annwali*

2.2.4.1. Il-kumpens evalwat skont id-Deċiżjoni tal-2005

(101) Is-sussidju annwali kkorrisponda mat-telf nett fl-operat tas-servizzi msemmija fil-pjan ta' ħames snin, li miegħu ġie miżjud ammont varjabbli li jikkorrispondi mar-redditu fuq il-kapital investit. It-telf nett tal-operat kien ġej mid-dħul miksub matul il-perjodu u l-ispejjeż imġarrba għat-tħaddim tar-rotot.

(102) Il-Konvenzjonijiet Inizjali pprevedew is-sussidju ta' bbilanċjar annwali li kellu jitħallas kif ġej:

(a) ħlas bil-quddiem ta' 70 % tal-ammont ta' sussidju mogħti s-sena ta' qabel, li jitħallas f'Marzu ta' kull sena;

(b) it-tieni ħlas f'Ġunju ta' kull sena, ugwali għal 20 % minn dan is-sussidju;

(c) id-differenza bejn l-ammonti mħallsa u n-nuqqas bejn l-ispejjeż operattivi u d-dħul matul is-sena attwali kienet tikkostitwixxi l-bilanċ, imħallas fl-aħħar tas-sena. Meta kumpanija rċeviet ammont akbar mill-ispiża netta tas-servizzi pprovduti (dħul li minnu jitnaqqas it-telf), din tal-aħħar kellha tħallas lura d-differenza fi żmien 15-il jum wara l-approvazzjoni tal-karta tal-bilanċ.

(103) L-elementi tal-ispejjeż li tqiesu għall-fini tal-kalkolu tal-kumpens annwali kienu: l-ispejjeż tal-kummissjoni/akkwist tal-aġenzija, it-taxxi tal-port/l-ispejjeż tat-tranżitu tal-port u spejjeż oħra tat-traffiku, l-ispejjeż operattivi, id-deprezzament, it-tariffi finanzjarji netti, l-ispejjeż amministrattivi u spejjeż oħra. Dawn l-elementi ta' spejjeż, kif annessi mal-Konvenzjonijiet Inizjali, kienu l-istess għall-kumpaniji Reġjonali kollha.

(104) L-ispejjeż operattivi kienu jinkludu l-ispiża tal-ekwipaġġ, il-manutenzjoni, l-assigurazzjoni, il-fjuwil u ż-żjut minerali. Il-parti “amministrazzjoni” kienet tinkludi essenzjalment l-ispiża tal-persunal tax-xatt u tal-bini amministrattiv.

(105) Skont id-*data* pprovduta mill-awtoritajiet Taljani, l-ispejjeż tal-kumpaniji reġjonali (f'miljuni ta' ITL) u l-ammont ta' sussidju bejn l-1992 u l-2001 (24) kienu kif ġej (25).

Adriatica

Elementi tal-ispejjeż	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kummissjoni tal-Aġenzija, eċċ	9 750,0	11 940,0	12 432,0	13 915,0	14 224,0	13 949,0	16 307,0	16 376,0	12 702,0	17 451,6
Taxxi tal-port, eċċ	12 268,0	13 249,0	15 137,0	19 357,0	20 292,0	20 915,0	24 007,0	23 503,0	21 241,0	31 257,2
Spejjeż operattivi	64 942,0	66 079,0	78 385,0	83 169,0	90 140,0	97 448,0	96 426,0	83 486,0	80 622,0	100 151,6
Deprezzament	15 086,0	17 502,0	22 761,0	23 706,0	23 719,0	23 727,0	23 463,0	23 286,0	23 351,0	29 053,7
Ħlasijiet finanzjarji netti	4 626,0	-125.0	11 185,0	9 483,0	4 963,0	-3 031,0	-8 050,0	-12 440,0	-11 453,0	-4 172,7
Amministrazzjoni	16 318,0	15 685,0	15 720,0	14 653,0	13 938,0	13 952,0	14 688,0	14 877,0	14 735,0	14 194,8
Spejjeż oħrajn	4 028,0	-139.0	2 913,0	2 051,0	2 819,0	7 371,0	8 968,0	2 021,0	- 3 942,0	- 4 116,5
Spejjeż totali (A)	**127 018,0**	**124 191,0**	**158 533,0**	**166 334,0**	**170 095,0**	**174 331,0**	**175 809,0**	**151 109,0**	**137 256,0**	**183 819,8**
Dħul operattiv (B)	64 772,0	79 716,0	80 324,0	95 114,0	95 422,0	94 995,0	114 210,0	126 403,0	109 786,0	155 616,1
Profitt nett (B - A)	**- 62 246,0**	**- 44 475,0**	**- 78 209,0**	**- 71 220,0**	**- 74 673,0**	**- 79 336,0**	**- 61 599,0**	**- 24 706,0**	**- 27 470,0**	**- 28 203,7**
Redditu fuq il-kapital investit	8 258,0	10 615,0	7 819,0	9 304,0	7 935,0	5 788,0	5 271,0	3 646,0	4 377,0	6 147,7
Ammont ta' sussidju annwali	**70 504,0**	**55 090,0**	**86 028,0**	**80 524,0**	**82 608,0**	**85 124,0**	**66 870,0**	**28 352,0**	**31 847,0**	**34 351,4**

Saremar

Elementi tal-ispejjeż	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kummissjoni tal-Aġenzija, eċċ	697.0	1 108,0	1 386,7	1 672,9	1 566,7	1 624,0	1 233,0	1 786,4	1 405,8	1 319,0
Taxxi tal-port, eċċ	2 308,0	2 505,0	1 929,8	1 898,4	1 776,8	2 099,1	2 508,0	2 096,4	2 250,0	2 265,4
Spejjeż operattivi	22 213,0	24 077,0	23 570,7	23 433,8	26 129,1	26 664,2	28 112,0	29 883,9	23 914,8	20 094,0
Deprezzament	3 099,0	3 733,0	3 976,8	3 959,8	3 611,8	3 300,5	3 352,0	3 400,4	3 369,0	3 559,1
Ħlasijiet finanzjarji netti	7.0	- 906.0	- 862.7	- 895.0	- 2 233,5	- 2 451,6	- 3 011,0	- 2 933,8	- 313.0	119.5
Amministrazzjoni	3 574,0	3 503,0	3 627,1	3 538,0	3 619,4	3 589,9	3 851,0	3 843,8	3 401,0	3 508,7
Spejjeż oħrajn	1 621,0	1 918,0	1 666,8	997,8	502,9	1 827,3	3 557,0	2 141,7	2 272,0	239.9
Spejjeż totali (A)	**33 519,0**	**35 938,0**	**35 295,2**	**34 605,7**	**34 973,2**	**36 653,4**	**39 602,0**	**40 218,8**	**36 299,6**	**31 105,6**
Dħul operattiv (B)	7 464,0	8 365,0	9 383,8	11 396,6	11 533,5	11 746,7	11 744,0	12 425,6	12 652,0	13 456,1
Profitt nett (B - A)	**- 26 055,0**	**- 27 573,0**	**- 25 911,4**	**- 23 209,1**	**- 23 439,7**	**- 24 906,7**	**- 27 858,0**	**- 27 793,2**	**- 23 647,6**	**- 17 649,5**

(24) L-ispejjeż fl-2001 ġew ipprovduti mill-awtoritajiet Taljani f'EUR 1 000. Għall-finijiet ta' dawn it-tabelli, dawn kienu kkonvertiti f'ITL, filwaqt li ġew ikkunsidrati r-rati ta' konverżjoni għall-EUR adottati mill-Kunsill tal-Unjoni Ewropea b'effett mill-1 ta' Jannar 1999, jiġifieri EUR 1 = 1 936,27 ITL.

(25) *Data* meħuda mill-istudju ta' PricewaterhouseCoopers “*Valutazione dei criteri di predisposizione dei conti economici gestionali per linea e stagionalità relativi agli esercizi 1992-1999*”, issupplimentat mill-awtoritajiet Taljani biex jinkludi s-snin 2000 u 2001. L-istudju jirriproduċi l-kontijiet analitiċi għall-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia u janalizza l-ispejjeż operattivi u d-dħul għal kull waħda mir-rotot.

Elementi tal-ispejjeż	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Redditu fuq il-kapital investit	1 342,0	2 641,0	1 606,2	1 781,6	1 560,4	1 172,8	973,0	738,8	828,0	1 075,6
Ammont ta' sussidju annwali	**27 397,0**	**30 214,0**	**27 517,6**	**24 990,7**	**25 000,1**	**26 079,5**	**28 831,0**	**28 532,0**	**24 475,6**	**18 725,1**

Toremar

Elementi tal-ispejjeż	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kummissjoni tal-Aġenzija, eċċ	3 743,0	4 651,0	4 897,0	4 767,7	4 932,8	5 356,3	3 687,0	2 433,0	3 660,0	1 808,7
Taxxi tal-port, eċċ	3 279,0	3 141,0	2 871,5	3 050,7	3 380,1	3 512,1	4 311,0	3 839,9	4 513,0	4 596,3
Spejjeż operattivi	26 980,0	27 398,0	30 740,3	32 605,1	34 738,3	34 875,0	34 539,0	36 411,1	31 448,0	30 796,0
Deprezzament	5 218,0	5 210,0	5 171,1	5 164,7	5 176,0	5 180,8	5 151,0	5 158,3	5 169,0	5 634,4
Ħlasijiet finanzjarji netti	- 264.0	- 2 273,0	- 2 456,6	- 2 784,1	- 3 860,2	- 4 706,8	- 4 777,0	- 4 326,5	- 3 590,0	- 3 595,1
Amministrazzjoni	3 535,0	3 107,0	3 424,8	3 259,3	3 259,3	3 553,8	3 291,0	3 655,4	3 632,0	3 631,1
Spejjeż oħrajn	1 020,0	3 673,0	3 048,5	1 923,9	2 889,8	1 133,9	4 599,0	668.9	843.0	2 031,7
Spejjeż totali (A)	**43 511,0**	**44 907,0**	**47 696,6**	**47 987,3**	**50 516,1**	**48 905,1**	**50 801,0**	**47 840,1**	**45 675,0**	**44 903,1**
Dħul operattiv (B)	27 406,0	30 750,0	32 759,6	31 968,5	32 483,3	31 200,8	29 996,0	32 362,0	34 577,0	35 573,5
Profitt nett (B - A)	**- 16 105,0**	**- 14 157,0**	**- 14 937,0**	**- 16 018,8**	**- 18 032,8**	**- 17 704,3**	**- 20 805,0**	**- 15 478,1**	**- 11 098,0**	**- 9 329,5**
Redditu fuq il-kapital investit	1 367,0	2 145,0	1 312,1	1 408,0	1 285,0	936,5	718,0	588,1	1 993,0	3 033,6
Ammont ta' sussidju annwali	**17 472,0**	**16 302,0**	**16 249,1**	**17 426,8**	**19 317,8**	**18 640,8**	**21 523,0**	**16 066,2**	**13 091,0**	**12 363,1**

Siremar

Elementi tal-ispejjeż	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kummissjoni tal-Aġenzija, eċċ	3 180,0	3 786,0	3 398,9	3 224,1	3 146,6	3 501,1	3 691,5	4 799,0	4 065,7	3 604,4
Taxxi tal-port, eċċ	5 545,0	5 338,0	5 622,1	5 837,5	6 181,2	6 421,2	6 793,1	6 982,9	7 604,8	7 532,9
Spejjeż operattivi	56 391,0	55 740,0	56 771,1	59 664,1	65 284,6	76 630,0	81 153,8	85 560,1	73 500,7	77 345,1
Deprezzament	10 174,0	11 203,0	10 767,7	10 991,8	10 968,5	10 918,0	11 008,6	12 494,6	13 734,1	14 419,6
Ħlasijiet finanzjarji netti	- 1 415,0	- 5 007,0	- 5 044,9	- 5 621,5	- 7 387,7	- 8 690,0	- 10 215,8	- 7 687,0	- 4 226,3	3 516,1
Amministrazzjoni	4 462,0	4 064,0	4 179,8	4 522,4	4 845,4	5 251,0	4 479,9	4 515,3	4 903,9	4 418,4
Spejjeż oħrajn	1 206,0	721.0	2 855,0	2 329,1	2 896,0	3 505,6	9 652,0	3 946,2	3 298,2	3 270,4
Spejjeż totali	**79 543,0**	**75 845,0**	**78 549,7**	**80 947,5**	**85 934,6**	**97 536,9**	**106 563,1**	**110 611,1**	**102 881,1**	**114 106,7**
Dħul operattiv (B)	26 903,0	30 444,0	32 845,7	33 847,0	32 724,0	35 203,5	37 244,8	40 274,2	43 335,0	47 314,3
Profitt nett (B - A)	**- 52 640,0**	**- 45 401,0**	**- 45 704,0**	**- 47 100,5**	**- 53 210,6**	**- 62 333,4**	**- 69 318,3**	**- 70 336,9**	**- 59 546,1**	**- 66 792,4**
Redditu fuq il-kapital investit	2 874,0	5 334,0	3 336,0	4 363,7	3 888,4	3 155,1	2 599,3	2 211,2	3 940,0	4 248,2
Ammont ta' sussidju annwali	**55 514,0**	**50 735,0**	**49 040,0**	**51 464,2**	**57 099,0**	**65 488,5**	**71 917,6**	**72 548,1**	**63 486,1**	**71 040,6**

Caremar

Elementi tal-ispejjeż	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kummissjoni tal-Aġenzija, eċċ	2 154,0	2 673,0	2 715,5	2 600,3	2 396,6	2 632,0	2 751,0	2 734,4	3 079,0	2 348,89
Taxxi tal-port, eċċ	4 528,0	4 349,0	4 215,1	4 084,4	4 162,3	4 447,0	4 329,0	4 706,1	4 700,0	5 084,26
Spejjeż operattivi	43 883,0	47 402,0	48 865,1	52 137,0	53 544,6	56 343,0	57 042,0	59 544,8	50 765,0	50 419,89
Deprezzament	5 076,0	5 253,0	5 481,4	5 329,5	5 634,4	5 740,0	5 382,0	6 263,9	6 574,0	6 767,84
Ħlasijiet finanzjarji netti	- 1 664,0	- 5 562,0	- 1 045,2	- 1 485,8	- 3 480,7	- 4 335,0	- 3 024,0	- 3 973,2	- 2 422,0	- 2 218,77
Amministrazzjoni	4 205,0	4 415,0	5 829,9	5 650,2	5 385,4	5 121,0	5 885,0	5 036,0	4 628,0	5 514,30
Spejjeż oħrajn	1 805,0	5 207,0	3 303,9	3 074,0	3 761,7	3 804,0	4 778,0	- 140.0	2 790,0	400.42
Spejjeż totali	**59 987,0**	**63 737,0**	**69 365,7**	**71 389,6**	**71 404,3**	**73 752,0**	**77 143,0**	**74 172,0**	**70 114,0**	**68 316,83**
Dħul operattiv (B)	20 543,0	22 810,0	25 470,9	24 519,9	26 613,7	30 420,0	31 920,0	30 896,5	32 594,0	33 378,00
Profitt nett (B - A)	**- 39 444,0**	**- 40 927,0**	**- 43 894,8**	**- 46 869,7**	**- 44 790,6**	**- 43 332,0**	**- 45 223,0**	**- 43 275,5**	**- 37 520,0**	**- 34 938,83**
Redditu fuq il-kapital investit	26.0	1 538,0	1 690,0	2 173,2	1 867,4	1 516,9	1 287,0	986.6	2 291,0	3 463,41
Ammont ta' sussidju annwali	**39 470,0**	**42 465,0**	**45 584,8**	**49 042,9**	**46 658,0**	**44 848,9**	**46 510,0**	**44 262,1**	**39 811,0**	**38 402,24**

(106) Fir-rigward tar-redditu fuq il-kapital investit, ammonti assoluti huma disponibbli għall-perjodu kollu (bejn l-1992 ul-2001). Barra minn hekk, l-Italja pprovdiet lill-Kummissjoni bir-rata ta' redditu fuq il-kapital investit, aċċettata mill-1998 sal-2001, li turi li f'dawn is-snin kienet tvarja fl-istess firxa bħall-inflazzjoni u r-rati ta' interess, minn 1,6 % għal 8 %

Sena	Adriatica	Saremar	Toremar	Siremar	Caremar
1998	-	7,1 %	1,90 %	2,70 %	3,30 %
1999	2,30 %	-	1,60 %	2,10 %	2,50 %
2000	2,20 %	6,10 %	5,90 %	4,90 %	3,90 %
2001	2,30 %	8,00 %	8,00 %	5,00 %	6,70 %

(107) Barra minn hekk, l-Italja ssottomettiet il-kontijiet għal kull kumpanija għall-perjodu bejn l-1992 u l-2001 u ċċarat il-fatturi li għal kull kumpanija affettwaw il-livelli tal-ispejjeż u – b'riżultat ta' dan – il-kumpens.

(108) B'mod partikolari, għal Adriatica, il-konnessjonijiet internazzjonali mal-ex Jugoslavja u l-Albanija raw varjazzjonijiet sinifikanti fit-traffiku minn sena għall-oħra minħabba s-sitwazzjoni politika fir-reġjun. Il-varjazzjonijiet imdaqqsa fl-ammont tas-sussidju annwali (l-aħħar ringiela) kienu ġġustifikati mill-awtoritajiet Taljani minħabba l-varjazzjonijiet fl-ispejjeż operattivi netti tal-konnessjonijiet internazzjonali mal-Albanija u l-ex Jugoslavja, li fuqhom ġew interrotti s-servizzi minħabba s-sitwazzjoni politika fil-Balkani. Barra minn hekk, il-waqfien fl-2000 tal-konnessjonijiet mal-Greċja wassal għal tnaqqis fl-ispejjeż operattivi. Min-naħa l-oħra, l-ispejjeż operattivi netti u r-rekwiżit annwali ta' sussidju għall-konnessjonijiet ta' kabotaġġ mal-arċipelagu ta' Tremiti ġeneralment baqgħu stabbli bejn l-1992 u l-2001.

(109) Għal Saremar, l-istabbiltà relattiva tal-ispejjeż operattivi bejn l-1992 u l-2001 tirriżulta min-natura tas-servizzi li l-kumpanija pprovdiet – essenzjalment konnessjonijiet ta' kabotaġġ bejn Sardegna u l-gżejjer ġirien – li primarjament issodisfaw ir-rekwiżiti tal-komunitajiet lokali u għalhekk ma kinux soġġetti għal varjazzjonijiet

kbar fil-provvista u d-domanda. Is-servizzi pprovduti mill-kumpanija baqgħu fil-biċċa l-kbira tagħhom l-istess – f'termini ta' frekwenza u skedi – minn meta daħlet fis-seħħ ([26]) il-Konvenzjonijiet Inizjali u baqgħu prattikament l-istess matul kull sena partikolari. Din is-sitwazzjoni tispjega l-istabbiltà relattiva tas-sussidju annwali li rċeviet Saremar.

(110) Toremar operat konnessjonijiet lokali mal-gżejjer tal-arċipelagu Toskan li kienu soġġetti għal ftit varjazzjonijiet fil-provvista u d-domanda, u dan jiġġustifika n-nuqqas relattiv ta' varjabbiltà tal-ispejjeż. Is-servizzi li l-kumpanija pubblika pprovdiet fl-2000 kienu l-istess – f'termini ta' frekwenza u skedi – bħal dawk ipprovduti fl-1992 ([27]) u baqgħu l-istess matul is-sena irrispettivament mill-varjazzjonijiet staġjonali fid-domanda. Il-livell tas-sussidju annwali matul is-snin kien pjuttost stabbli.

(111) Is-servizzi pprovduti minn Siremar tqiesu bħala komparabbli fin-natura tagħhom ma' dawk ipprovduti minn Saremar u Toremar: il-provvista baqgħet stabbli peress li l-ftehim ta' servizz pubbliku daħal fis-seħħ u ftit li xejn kien affettwat minn varjazzjonijiet staġjonali. L-ispejjeż operattivi għoljin tal-kumpanija meta mqabbla mad-dħul tagħha ġew spjegati mill-għadd ta' rotot (18-il rotta skedata) operati sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' mobbiltà tal-abitanti tal-14-il gżira li jinsabu barra Sqallija.

(112) Fir-rigward ta' Caremar, is-servizzi pprovduti baqgħu fil-biċċa l-kbira l-istess minħabba li l-ftehim mal-Istat kien daħal fis-seħħ ([28]). Iż-żieda fl-ispejjeż operattivi kienet parallela ma' żieda fid-dħul mir-rotot operati, li tippermetti li s-sussidju annwali jinżamm f'livell relattivament stabbli.

2.2.4.2. Il-kumpens wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005

(113) Wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005, l-Italja kkumplimentat l-informazzjoni dwar il-kumpens riċevut mill-kumpaniji Reġjonali fil-perjodu 2002-2008. B'mod partikolari, dan ipprovda: (i) l-ispejjeż imġarrba fl-operat tar-rotot tas-servizz pubbliku; (ii) it-telf nett fl-operat tas-servizzi; (iii) l-ammonti assoluti tar-redditu fuq il-kapital investit; (iv) l-ammont tas-sussidju annwali mogħti lill-kumpaniji.

(114) L-Italja kkonfermat ukoll, waqt laqgħa li saret mal-Kummissjoni f'Ġunju 2012, li l-elementi tal-ispejjeż ikkunsidrati għall-kalkolu tal-kumpens kienu baqgħu l-istess mill-1991.

(115) Id-*data* pprovduta (f'eluf ta' EUR) kienet kif ġej:

Adriatica

Sena	(A) L-Ispejjeż Totali	(B) Dħul Operattiv	(C) Profitt Nett (B - A)	Redditu Fuq il-Kapital Investit	Ammont ta' Sussidju Annwali
2002	100 412,0	76 199,0	- 24 213,0	2 533,0	26 746,0
2003	107 741,0	81 396,0	- 26 345,0	1 958,0	28 303,0
2004 ([1])	69 465,0	57 198,0	- 12 267,0	MA	MA
2005	66 261,0	56 959,0	- 9 302,0	MA	MA
2006	53 040,0	55 405,0	2 365,0	MA	MA
2007	55 489,0	59 626,0	4 137,0	MA	MA
2008	62 751,0	61 069,0	- 1 682,0	MA	MA

([1]) Minn meta Tirrenia, bid-deċiżjoni tat-18 ta' Marzu 2004, kienet akkwistat in-negozju kontinwu ta' Adriatica, xi *data* mhijiex disponibbli għal Adriatica mill-2004 'il quddiem.

([26]) Fl-1992 Saremar għamlet total ta' 18 000-il vjaġġ fuq l-erba' rotot li topera. Fl-2000 l-għadd ta' vjaġġi kien ta' madwar 20 000.
([27]) Fl-2000 Toremar għamlet total ta' 9 097 vjaġġ fuq in-network tagħha ta' rotot, meta mqabbel ma' 8 300 fl-1992.
([28]) Fl-2000 Caremar għamlet 12 872 vjaġġ fuq ir-rotot tagħha (15 650 fl-1992).

Saremar

Sena	(A) L-Ispejjeż Totali	(B) Dħul Operattiv	(C)Profitt Nett (B - A)	Redditu Fuq il-Kapital Investit	Ammont ta' Sussidju Annwali
2002	20 393,0	7 026,0	- 13 367,0	604,0	13 971,0
2003	20 292,0	6 992,0	- 13 300,0	649,0	13 949,0
2004	21 387,0	6 910,0	- 14 477,0	709,0	15 186,0
2005	22 146,0	7 290,0	- 14 856,0	679,0	15 535,0
2006	22 663,0	8 161,0	- 14 502,0	801,0	15 303,0
2007	21 240,0	8 078,0	- 13 162,0	893,0	14 055,0
2008	21 526,0	8 138,0	- 13 388,0	855,0	14 243,0

Toremar

Sena	(A) L-Ispejjeż Totali	(B) Dħul Operattiv	(C)Profitt Nett (B - A)	Redditu Fuq il-Kapital Investit	Ammont ta' Sussidju Annwali
2002	27 774,0	18 164,0	- 9 610,0	1 448,0	11 058,0
2003	30 571,0	18 559,0	- 12 012,0	1 399,0	13 411,0
2004	32 920,0	18 277,0	- 14 643,0	1 300,0	15 943,0
2005	34 889,0	17 583,0	- 17 306,0	1 261,0	18 567,0
2006	37 355,0	21 364,0	- 15 991,0	1 597,0	17 588,0
2007	36 880,0	22 621,0	- 14 259,0	1 691,0	15 950,0
2008	35 981,0	24 280,0	- 11 701,0	1 699,0	13 400,0

Siremar

Sena	(A) L-Ispejjeż Totali	(B) Dħul Operattiv	(C)Profitt Nett (B - A)	Redditu Fuq il-Kapital Investit	Ammont ta' Sussidju Annwali
2002	62 540,0	23 951,0	- 38 589,0	1 750,0	40 339,0
2003	65 845,0	22 349,0	- 43 496,0	1 743,0	45 239,0
2004	66 288,0	23 283,0	- 43 005,0	1 935,0	44 940,0
2005	85 183,0	22 011,0	- 63 172,0	1 907,0	65 079,0
2006	94 096,0	23 198,0	- 70 898,0	1 935,0	72 833,0
2007	90 501,0	22 585,0	- 67 916,0	2 092,0	70 008,0
2008	96 842,0	23 448,0	- 73 394,0	2 060,0	75 454,0

Caremar

Sena	(A) L-Ispejjeż Totali	(B) Dħul Operattiv	(C)Profitt Nett (B - A)	Redditu Fuq il-Kapital Investit	Ammont ta' Sussidju Annwali
2002	41 931,0	17 850,0	- 24 081,0	1 654,0	25 735,0
2003	47 568,0	21 257,0	- 26 311,0	1 556,0	27 867,0
2004	49 847,0	20 178,0	- 29 669,0	1 438,0	31 107,0
2005	55 910,0	21 380,0	- 34 530,0	1 391,0	35 921,0
2006	59 859,0	25 600,0	- 34 259,0	1 863,0	36 122,0
2007	59 618,0	26 565,0	- 33 053,0	1 895,0	34 948,0
2008	61 481,0	28 065,0	- 33 416,0	1 874,0	35 290,0

(116) Skont l-awtoritajiet Taljani l-bidliet matul iż-żmien fl-elementi individwali tal-ispejjeż tal-Kumpaniji Reġjonali kienu primarjament dovuti għal fatturi esterni bħall-inflazzjoni u l-bidliet fir-rati tal-imgħax, li għandhom impatt mhux biss fuq il-prezzijiet fis-suq iżda wkoll fuq ir-rata ta' redditu mistennija fuq il-kapital investit. Għall-kalkolu tar-rata msemmija qabel, ġew ikkunsidrati r-rati tal-imgħax tal-banek u r-rati medji ta' self għall-krediti navali.

(117) Fir-rigward tar-rata tar-redditu fuq il-kapital investit, l-Italja pprovdiet lill-Kummissjoni bir-rati aċċettati mill-2002 sal-2003 iżda ma setgħetx tipprovdi dawn ir-rati għall-2004-2008.

Sena	Adriatica	Saremar	Toremar	Siremar	Caremar
2002	1,80 %	5,80 %	6,10 %	3,90 %	5,70 %
2003	1,70 %	12,20 %	6,80 %	3,40 %	6,00 %

(118) L-Italja pprovdiet ukoll lill-Kummissjoni bil-kontijiet ta' Tirrenia għal kull linja mill-2004, sabiex jiġu identifikati l-ispejjeż imġarrba minn din tal-aħħar fl-operat tar-rotot nazzjonali/internazzjonali li qabel kienu operati minn Adriatica. Madankollu ġie enfasizzat li dawn il-valuri għandhom jitqiesu bħala sempliċi stima tal-ispejjeż attwali mġarrba fuq kull linja, minħabba li ċerti elementi ta' spejjeż ikkunsidrati ma setgħux jinqasmu għal kull rotta.

(119) Abbażi ta' din l-informazzjoni, ir-riżultati ta' Tirrenia (f'EUR) fuq ir-rotot internazzjonali li qabel kienu operati minn Adriatica kienu kif ġej:

Sena	Ancona - Durrës	Ancona - Bar	Bari - Durrës	Ancona - Split
2004	- 3 267 000	- 653 000	4 041 000	- 3 021 000
2005	MA	MA	3 701 256	- 4 249 739
2006	MA	MA	5 503 024	- 145 514
2007	MA	MA	7 119 285	MA
2008	MA	MA	4 308 702	MA

2.2.5. *L-investimenti skedati fil-pjanijiet ta' ħames snin u l-pjan tan-negozju*

(120) Minbarra l-ispeċifikazzjoni tar-rotot li għandhom jiġu servuti u l-frekwenza meħtieġa, il-pjanijiet ta' ħames snin speċifikaw ukoll l-investimenti li l-benefiċjarji kellhom l-intenzjoni li jagħmlu matul il-perjodu sabiex jiggarantixxu s-servizz fuq ir-rotot inkwistjoni. Fl-investigazzjoni tagħha, il-Kummissjoni fittxet li tistabbilixxi b'mod partikolari l-mod li bih ġew ikkunsidrati l-ispejjeż tal-akkwist tal-bastimenti u d-deprezzament għall-finijiet tal-kalkolu tas-sussidju annwali.

(121) Il-Kummissjoni riedet ukoll tivverifika jekk l-investimenti addizzjonali ppjanati għall-Kumpaniji Reġjonali tal-ex Grupp Tirrenia skont il-pjan tan-negozju adottat minn Tirrenia f'Marzu 1999 għall-perjodu bejn l-1999 u l-2002 kinux jinkludu xi element ta' għajnuna. Il-pjan tan-negozju kellu l-għanijiet ewlenin li ġejjin:

(a) li jippermetti li l-kumpaniji jkunu jistgħu jlaħħqu mal-kundizzjonijiet mibdula li kienu rriżultaw mil-liberalizzazzjoni tas-suq Taljan tal-kabotaġġ (l-1 ta' Jannar 1999) u jhejjuhom għall-iskadenza fl-2008 tal-Konvenzjonijiet Inizjali konklużi mal-Istat;

(b) li jitnaqqsu l-ispejjeż tas-servizzi pprovduti skont il-Konvenzjonijiet Inizjali msemmija hawn fuq;

(c) li jappoġġja l-iżvilupp tal-Grupp u jsir l-aħjar użu mir-riżorsi disponibbli;

(d) li jinħolqu l-kundizzjonijiet għall-privatizzazzjoni tal-kumpaniji.

(122) Il-pjan tan-negozju kien jinkludi bidliet fl-investiment meħtieġ fis-servizzi koperti mill-Konvenzjonijiet Inizjali, li għandhom jintużaw għad-dekommissjonar ta' bastimenti qodma, it-trasferiment ta' bastimenti oħra fi ħdan il-Grupp u investimenti ġodda li jammontaw għal ITL 700 biljun (bejn wieħed u ieħor EUR 361,5 miljun) ([29]).

2.3. **Trattament fiskali preferenzjali**

(123) Id-Digriet Amministrattiv Nru 504 tas-26 ta' Ottubru 1995 introduċa ċerti arranġamenti fiskali preferenzjali għażżjut minerali użati bħala fjuwil għat-trasport bil-baħar. Skont l-Artikolu 63(3) ta' dan id-Digriet, id-dazji tas-sisa tnaqqsu għal-lubrikanti użati abbord.

(124) Fid-Deċiżjoni tal-Ftuħ, il-Kummissjoni kienet esprimiet xi dubji dwar il-mod kif dan il-ħelsien fiskali kien qed jiġi applikat għal bastimenti stabbiliti f'portijiet Taljani għal skopijiet ta' manutenzjoni. Il-Kummissjoni riedet assigurazzjoni mill-ġdid li din il-miżura ma kinitx tiddiskrimina kontra operaturi marittimi oħra li l-bastimenti tagħhom kienu fl-istess sitwazzjoni.

3. **KUMMENTI MINN PARTIJIET INTERESSATI**

3.1. **Kummenti qabel l-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005**

3.1.1. *Kummenti mingħand il-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia*

(125) Il-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia ssottomettew il-kummenti tagħhom dwar id-Deċiżjoni tal-Ftuħ permezz ta' ittra datata t-22 ta' Novembru 1999. Primarjament, il-kumpaniji kkontestaw il-kwalifika l-ġdida ta' għajnuna tal-kumpens imħallas skont il-Konvenzjonijiet Inizjali u għalhekk il-leġittimità tad-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura ta' investigazzjoni formali. Huma sostnew, b'mod partikolari, li l-Kummissjoni kienet ilha ħafna infurmata qabel l-eżistenza ta' arranġamenti ta' kumpens għas-servizz pubbliku u li qatt ma kienet qajmet oġġezzjonijiet għalihom. Huma sostnew ukoll li l-ammont ta' kumpens annwali mħallas lill-kumpaniji pubbliċi kien strettament proporzjonat u limitat għall-ispiża netta addizzjonali tal-obbligi ta' servizz pubbliku. Għalhekk tqies li tali ħlas ma tellifx il-kompetizzjoni ma' operaturi oħra tas-suq.

(126) Fl-istess ħin Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar u Toremar ressqu rikors għal annullament quddiem il-Qorti Ġenerali skont l-Artikolu 263(4) TFUE (ara wkoll il-premessa 5).

3.1.2. *Kummenti minn operaturi privati*

(127) Il-Kummissjoni rċeviet kummenti minn diversi operaturi privati li kienu qed jikkompetu fuq għadd ta' rotot moqdija minn Caremar, Saremar u Toremar. Dawn jistgħu jinġabru fil-qosor kif ġej:

(a) il-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia ipprattikaw politika kummerċjali aggressiva fuq ir-rotot li fuqhom kienet iffukata l-kompetizzjoni mill-operaturi privati, billi ħadu l-forma ta' vjaġġi bi prezzijiet li huma l-oġġett ta' dumping, skontijiet u sistemi ta' pagament differit, bl-unika ġustifikazzjoni raġonevoli tkun li rċevew finanzjament pubbliku;

([29]) Rati tal-konverżjoni 1 EUR = 1 936,27 ITL.

(b) l-obbligi ta' servizz pubbliku ma kinux trasparenti, u l-kapaċità tal-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia li jbiddlu l-firxa ta' dawn l-obbligi, b'mod partikolari f'termini tar-rotot moqdija u tal-iskedi u l-frekwenzi speċifiċi, jenħtieġ li titqies bħala kuntrarja għan-natura proprja tal-obbligi tas-servizz pubbliku;

(c) minħabba li kienu qed jiġu pprovduti servizzi minn operaturi privati fuq ċerti rotot moqdija mill-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia, il-ħtieġa għal servizz pubbliku dehret dibattibbli ħafna;

(d) l-arranġamenti ta' finanzjament għall-investimenti mwettqa sa mill-1995, jew skedati fil-pjan tan-negozju, kien fihom elementi ta' għajnuna, inkluż f'termini ta' aċċess aktar favorevoli għall-finanzjament privat li jgawdu l-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia;

(e) il-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia gawdew minn trattament fiskali preferenzjali għaż-żjut minerali użati abbord il-bastimenti tagħhom meta jidħlu fil-portijiet Taljani.

3.2. **Kummenti wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005**

(128) Wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005 mill-Qorti Ġenerali, il-Kummissjoni stiednet lill-partijiet interessati fil-proċedura biex jipprovdu l-kummenti tagħhom dwar l-annullament imsemmi hawn fuq u l-implikazzjonijiet tiegħu (ara wkoll it-Taqsima 1.3).

(129) Il-Kummissjoni rċeviet biss kummenti mill-benefiċjarji tal-miżuri li qed jiġu investigati. Dawn tal-aħħar essenzjalment iddikjaraw li l-Kummissjoni jenħtieġ li tqis l-elementi rilevanti kollha ta' fatt u ta' liġi, inklużi r-raġunijiet addizzjonali ppreżentati mill-applikanti fil-kuntest tal-proċedimenti tal-Qorti u konsegwentement tikkonkludi li l-miżuri inkwistjoni:

(a) ma jikkostitwixxux għajnuna, jew

(b) jikkostitwixxu għajnuna eżistenti, safejn ir-reġim tas-servizz pubbliku marittimu fl-Italja (i) kien jeżisti qabel id-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE, (ii) kien soġġett għal awtorizzazzjoni impliċita jew espliċita mill-Kummissjoni Ewropea ([30]) u (iii) fi kwalunkwe każ kien jippreċedi d-dħul fis-seħħ tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

4. **KUMMENTI MINGĦAND L-AWTORITAJIET TALJANI**

4.1. **Kummenti qabel l-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005**

4.1.1. *Sussidji mħallsa fir-rigward tal-obbligi tas-servizz pubbliku*

(130) Permezz ta' ittra bid-data tad-29 ta' Settembru 1999, l-awtoritajiet Taljani ppreżentaw l-osservazzjonijiet tagħhom dwar id-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura ta' investigazzjoni formali. Fl-opinjoni tagħhom, l-Artikolu 4 tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu ppermetta li l-Konvenzjonijiet Inizjali konklużi ma' kull kumpanija tal-Grupp Tirrenia jibqgħu kompletament fis-seħħ sal-iskadenza tagħhom fl-aħħar tal-2008. Konsegwentement, is-sistema tal-obbligi tas-servizz pubbliku li jirriżultaw mill-Konvenzjonijiet Inizjali ma setgħetx tiġi ddubitata mid-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura.

(131) L-awtoritajiet Taljani kkontestaw ukoll il-fatt li l-kwalifika l-ġdida ta' għajnuna kienet tikkostitwixxi għajnuna skont l-Artikolu 108(3) tat-TFUE u li din l-għajnuna setgħet affettwat il-kummerċ bejn l-Istati Membri qabel ma s-suq Taljan infetaħgħall-kabotaġġ fl-1 ta' Jannar 1999.

(132) Minbarra dawn il-kummenti ġenerali, l-awtoritajiet Taljani enfasizzaw li l-preżenza ta' operaturi privati fuq ir-rotot moqdija mill-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia ħafna drabi kienet fenomenu reċenti u limitat, ristrett għal għadd żgħir ta' rotot u kkonċentrat fl-eqqel tal-istaġun. Barra minn hekk, il-metodu tal-kalkolu tal-kumpens annwali, li kien jikkonsisti fit-tnaqqis tal-profitt akkumulat matul is-sajf mit-telf akkumulat matul ix-xitwa, kien jillimita l-ammont ta' kumpens għall-minimu strett.

(133) Għaldaqstant, skont l-awtoritajiet Taljani, il-kumpens kien meħtieġ u strettament proporzjonat fir-rigward tal-obbligi tas-servizz pubbliku, li d-definizzjoni tagħhom taqa' taħt id-diskrezzjoni tal-Istat Membru.

([30]) L-awtoritajiet Taljani argumentaw li l-Kummissjoni kienet infurmata dwar is-sussidji lill-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia ħafna qabel ma nfetħet il-proċedura ta' investigazzjoni formali. Barra minn hekk, fl-1992 il-Kummissjoni għal skopijiet amministrattivi kklassifikat mill-ġdid il-każ bħala eżistenti taħt in-numru E 5/1992. Sal-1995 il-korrispondenza kollha bejn il-Kummissjoni u l-Italja rreferiet għall-fajl taħt in-numru E. Fl-1995, il-Kummissjoni rreferiet lura għan-numru NN.

(134) Rigward il-ksur min-naħa ta' Adriatica tar-regoli tal-kompetizzjoni dwar il-konnessjoni operata bejn l-Italja u l-Greċja, l-awtoritajiet Taljani enfasizzaw li d-deċiżjoni tal-Kummissjoni dwar il-ksur f'dak iż-żmien ma kinitx definittiva. Huma insistew li ż-żewġ proċeduri kienu strettament indipendenti minn xulxin, li fi kwalunkwe każ l-għajnuna ma ntużatx biex tiffinanzja mġiba anti-kompetittiva, li l-fatt li tiġi ddikjarata bħala inkompatibbli jkun ekwivalenti għal sanzjoni addizzjonali u li l-irkupru tagħha jikkomprometti kemm lil Adriatica kif ukoll lill-proċess ġenerali ta' privatizzazzjoni.

4.1.2. *L-investimenti skedati fil-pjan tan-negozju*

(135) L-awtoritajiet Taljani enfasizzaw li l-investimenti skedati fil-pjan tan-negozju kienu maħsuba biex inaqqsu l-ispejjeż tas-servizzi filwaqt li jżommu livell għoli ta' kwalità. Huma sostnew ukoll li l-metodi għall-finanzjament tal-investimenti ppjanati ma kien fihom l-ebda element ta' għajnuna sakemm dawn l-investimenti kienu ffinanzjati parzjalment mir-riżorsi proprji tal-kumpaniji u parzjalment permezz ta' self bankarju nnegozjat f'kundizzjonijiet normali tas-suq.

4.1.3. *Trattament fiskali preferenzjali*

(136) L-awtoritajiet Taljani pprovdew dettalji tal-qafas legali li jirregola t-trattament fiskali taż-żjut minerali użati bħala fjuwils għat-trasport bil-baħar. L-informazzjoni mogħtija lill-Kummissjoni wriet li, permezz ta' deċiżjoni ġenerali tat-2 ta' Marzu 1996 meħuda skont id-Digriet Amministrattiv Nru 504/1995, it-trattament fiskali preferenzjali previst mid-Digriet Amministrattiv ġie estiż għall-fjuwils u l-lubrikanti użati minn kull bastiment stabbilit f'port għall-operazzjonijiet ta' manutenzjoni.

(137) Fl-istess ħin, kif imsemmi fil-premessa (5), l-Italja ressqet appell quddiem il-Qorti kontra d-deċiżjoni li tinbeda l-proċedura, fir-rigward tal-parti li tistipula li l-għoti ta' għajnuna illegali jiġi sospiż.

4.2. **Kummenti wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005**

(138) F'April 2010 il-Kummissjoni talbet lill-awtoritajiet Taljani biex jipprovdu l-kummenti tagħhom dwar l-annullament tad-Deċiżjoni tal-Qorti Ġenerali tal-2005 u biex jiċċaraw ċerti aspetti li jikkonċernaw ir-rotot internazzjonali operati minn Adriatica u Saremar. Il-Kummissjoni talbet ukoll li tipprovdi deskrizzjoni dettaljata tal-mekkaniżmu ta' kumpens għall-operat tar-rotot inkwistjoni, inklużi l-modifiki sussegwenti kollha li saru għall-metodu ta' kalkolu tal-kumpens u r-redditu fuq il-kapital investit.

(139) L-awtoritajiet Taljani ddikjaraw mill-ġdid li l-miżuri inkwistjoni kellhom jiġu kkwalifikati bħala għajnuna eżistenti, kif diġà ġie ddikjarat u muri fil-qafas tal-proċedura ta' investigazzjoni formali. Huma sostnew li kemm il-kriterji tal-għoti kif ukoll il-metodi ta' kalkolu tal-kumpens għat-twettiq tal-obbligi tas-servizz pubbliku kienu rregolati mid-Digriet 2081/1936, sussegwentement imħassar mil-Liġi 684/1974, u mid-Digriet 2082/1936. Fil-fatt, l-Artikolu 2 tad-Digriet 2081/1936 stabbilixxa r-rotot ta' interess nazzjonali u l-Artikolu 6 stabbilixxa li l-ispejjeż addizzjonali mġarrba mill-kumpaniji fl-operat tar-rotot inkwistjoni kienu jkunu koperti mill-Istat skont il-ftehimiet ta' għoxrin sena.

(140) L-awtoritajiet Taljani ddikjaraw li l-emendi sussegwenti għall-qafas leġiżlattiv li jirregola s-sistema tas-servizz pubbliku marittimu kienu għamlu l-obbligi tas-servizz pubbliku fdati lill-benefiċjarji aktar stretti minn naħa waħda, u aġġornaw il-mekkaniżmi għall-kalkolu tal-kumpens sabiex tiġi limitata l-kontribuzzjoni pubblika, min-naħa l-oħra.

(141) Fil-fatt, l-awtoritajiet Taljani enfasizzaw li l-Liġi 856/1986 introduċiet is-sussidju ta' bilanċ annwali bħala d-differenza bejn id-dħul u l-ispejjeż imġarrba fit-tħaddim tas-servizz, abbażi ta' parametri oġġettivi aktar milli spejjeż storiċi u li tinkludi rata raġonevoli ta' redditu. L-awtoritajiet Taljani kkonkludew li din l-innovazzjoni fil-qafas leġiżlattiv kienet partikolarment rilevanti peress li pprovdiet inċentivi ta' effiċjenza lill-kumpaniji.

(142) Skont l-awtoritajiet Taljani, l-istess kunsiderazzjonijiet kienu japplikaw fir-rigward tal-kumpens lill-Kumpaniji Reġjonali. B'mod partikolari, l-awtoritajiet Taljani kkonfermaw li l-impożizzjoni ta' obbligi ta' servizz pubbliku kienet ġiet introdotta bil-Liġi 34/1953, li tistabbilixxi l-erba' setturi ssussidjati li ġejjin:

(a) l-arċipelagu Toskan (Toremar);

(b) il-gżejjer Partenopee u Pontine (Caremar);

(c) il-gżejjer Eoliċi (Siremar),

(d) il-gżejjer Egadi, il-gżejjer Pelaġi, Ustica u Pantelleria (Siremar).

(143) Il-konnessjonijiet mal-gżejjer minuri ta' Sardegna u Korsika allegatament kienu operati minn Saremar skont id-Digriet Ministerjali tal-5 ta' Jannar 1937, li introduċa fit-tielet settur tat-traffiku tar-rotot ta' interess nazzjonali r-rabtiet ma' La Maddalena, Palau, Bonifacio, Carloforte, Calasetta u Portovesme. Fil-fatt dawn kienu l-konnessjonijiet operati minn Saremar, stabbiliti fl-1988 bis-separazzjoni minn Tirrenia.

(144) L-awtoritajiet Taljani ssottolinjaw ukoll li l-istess Digriet kien jinkludi l-konnessjonijiet imħaddma minn Adriatica mal-Greċja, l-Albanija u l-gżejjer ta' Tremiti fis-settur IV tar-rotot ta' interess nazzjonali (ara l-premessa 59).

(145) Fuq din il-bażi, l-awtoritajiet Taljani kkonkludew li kien hemm biżżejjed elementi ta' kontinwità bejn is-sistema ta' servizz pubbliku soġġetta għad-Deċiżjoni tal-2005 u l-qafas regolatorju storiku tal-konnessjonijiet marittimi mal-gżejjer. Fid-dawl ta' dak li ntqal qabel, l-awtoritajiet Taljani qiesu li s-sistema tas-servizz pubbliku kienet datata qabel id-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE u tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

5. **VALUTAZZJONI**

5.1. **Kumpens tas-servizz pubbliku**

5.1.1. *L-eżistenza ta' għajnuna mill-Istat*

(146) Skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE, "kull għajnuna, ta' kwalunkwe forma, mogħtija minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi tal-Istat, li twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti impriżi jew ċerti produtturi għandha, safejn tolqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, tkun inkompatibbli mas-suq intern."

(147) Il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 107(1) TFUE huma kumulattivi. Għalhekk, sabiex jiġi ddeterminat jekk il-miżuri jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) TFUE, iridu jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha msemmija hawn fuq. B'mod partikolari, jenħtieġ li l-appoġġ finanzjarju:

(a) jingħata minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi tal-Istat,

(b) jiffavorixxi lil ċerti intrapriżi jew il-produzzjoni ta' ċerti oġġetti;

(c) ifixkel jew jhedded li jfixkel il-kompetizzjoni;

(d) jaffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri.

(148) <u>*Riżorsi tal-Istat*</u>: Is-sussidji inkwistjoni huma mogħtija b'mod ċar mill-Istat u permezz ta' riżorsi tal-Istat.

(149) <u>*Vantaġġ ekonomiku*</u>: Sabiex jiġi konkluż jekk il-kumpens għall-operat tas-servizz pubbliku jikkostitwixxix vantaġġ jew le skont it-tifsira tal-Artikolu 107 TFUE, il-Qorti tal-Ġustizzja stabbiliet il-kriterji li ġejjin fis-sentenza tagħha fil-kawża Altmark ([31]):

(1) l-impriża benefiċjarja jrid ikollha obbligi ta' servizz pubbliku xi twettaq, u l-obbligi għandom ikunu ddefiniti b'mod ċar (l-ewwel kriterju ta' Altmark);

(2) il-parametri li abbażi tagħhom jiġi kkalkulat il-kumpens iridu jiġu stabbiliti minn qabel b'mod oġġettiv u trasparenti (it-tieni kriterju ta' Altmark);

(3) il-kumpens ma jistax jaqbeż dak li huwa meħtieġ sabiex ikunu koperti l-ispejjeż kollha li jkunu saru biex jitwettqu l-obbligi tas-servizz pubbliku jew parti minnhom, filwaqt li jitqies id-dħul rilevanti u l-qligħ raġjonevoli għat-twettiq ta' dawn l-obbligi.(it-tielet kriterju ta' Altmark);

(4) meta l-impriża li tkun se twettaq l-obbligi tas-servizz pubbliku, f'każ speċifiku, ma tkunx intgħażlet skont proċedura tal-akkwist pubbliku li tippermetti li jintgħażel l-offerent li jkun kapaċi jipprovdi dawk is-servizzi li jiswew l-inqas lill-komunità, il-livell ta' kumpens meħtieġ irid jiġi ddeterminat abbażi ta' analiżi tal-ispejjeż li ġġarrab impriża tipika, li tkun immexxija tajjeb u li jkollha biżżejjed mezzi tat-trasport sabiex tkun tista' tissodisfa r-rekwiżiti meħtieġa tas-servizz pubbliku, filwaqt li jiġu kkunsiderati l-irċevuti rilevanti u l-profitt raġjonevoli sabiex jitwettqu l-obbligi.(ir-raba' kriterju ta' Altmark)

([31]) Is-Sentenza tal-24 ta' Lulju 2003, *Altmark Trans u Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

(150) Ir-raba' kriterju ta' Altmark jitqies li jkun ġie ssodisfat jekk il-benefiċjarji tal-kumpens jintgħażlu wara proċedura ta' sejħa għall-offerti, li tippermetti l-għażla tal-offerent li jkun kapaċi jipprovdi s-servizzi bl-inqas spiża jew, fin-nuqqas ta' dan, il-kumpens ikun ġie kkalkulat b'referenza għall-ispejjeż ta' impriża effiċjenti.

(151) F'dan il-każ il-benefiċjarji ma ntgħażlux wara proċedura ta' sejħa pubblika għall-offerti. L-Italja lanqas ma ppruvat li l-livell ta' kumpens kien iddeterminat fuq il-bażi ta' analiżi tal-ispejjeż li impriża tipika, immexxija tajjeb u mgħammra b'mod adegwat b'mezzi ta' trasport sabiex tkun tista' tissodisfa r-rekwiżiti ta' servizz pubbliku meħtieġa, tkun ġarrbet fit-twettiq ta' dawn l-obbligi, b'kunsiderazzjoni tad-dħul rilevanti u profitt raġonevoli għat-twettiq tal-obbligi.

(152) Peress li l-kriterji ta' Altmark huma kumulattivi, in-nuqqas li jiġi ssodisfat ir-raba' kriterju huwa biżżejjed biex tiġi stabbilita l-preżenza ta' vantaġġ ekonomiku mogħti lill-Kumpaniji Reġjonali tal-ex Grupp Tirrenia.

(153) *Selettività*: Is-sussidji inkwistjoni huma selettivi, minħabba li huma diretti lejn ċerti impriżi li jipprovdu servizzi tat-trasport marittimu.

(154) *Distorsjoni tal-kompetizzjoni u l-effett fuq il-kummerċ*: Meta għajnuna mogħtija minn Stat Membru ssaħħaħ il-pożizzjoni ta' impriża meta mqabbla ma' impriżi oħra li jikkompetu fil-kummerċ intern tal-Unjoni, dan tal-aħħar għandu jitqies li jiġi affettwat minn din l-għajnuna. Huwa biżżejjed li r-riċevitur tal-għajnuna jikkompeti ma' impriżi oħra fi swieq miftuħa għall-kompetizzjoni. F'dan il-każ, il-benefiċjarji joperaw f'kompetizzjoni ma' impriżi oħra li jipprovdu servizzi ta' trasport marittimu fl-Unjoni, b'mod partikolari mid-dħul fis-seħħ tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 4055/86 ([32]) u r-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu, li jilliberalizza s-suq tat-trasport marittimu internazzjonali u l-kabotaġġ marittimu, rispettivament. Għalhekk, il-kumpens pubbliku taħt skrutinju jista' jaffettwa l-kummerċ tal-Unjoni u jxekkel il-kompetizzjoni fis-suq intern.

(155) Fuq il-bażi ta' dak li ntqal qabel, il-Kummissjoni tqis li l-kumpens imħallas mill-awtoritajiet Taljani lill-kumpaniji Reġjonali tal-Grupp Tirrenia għall-operat tal-kabotaġġ u l-konnessjonijiet internazzjonali bejn l-1992 u l-2008 jikkostitwixxi għajnuna mill-Istat skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE.

5.1.2. *In-natura tal-għajnuna kkonċernata: għajnuna eżistenti jew ġdida?*

(156) Wara li ġie stabbilit li l-kumpens imħallas mill-awtoritajiet Taljani lill-Kumpaniji Reġjonali tal-Grupp Tirrenia għall-operat tal-kabotaġġ u l-konnessjonijiet internazzjonali bejn l-1992 u l-2008 jikkostitwixxi għajnuna mill-Istat skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE, il-Kummissjoni trid tevalwa jekk din l-għajnuna mill-Istat hijiex għajnuna eżistenti jew għajnuna ġdida.

(157) Għal dan il-għan, għandha ssir distinzjoni bejn il-konnessjonijiet ta' kabotaġġ u l-konnessjonijiet internazzjonali.

5.1.2.1. Il-konnessjonijiet ta' kabotaġġ

(158) Fir-rigward tat-tħaddim tal-konnessjonijiet tal-kabotaġġ, bis-sentenza tal-2009 il-Qorti Ġenerali annullat parzjalment id-Deċiżjoni tal-2005 minħabba li l-Kummissjoni kienet applikat bi żballl-Artikolu 4(3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu, li jistipula li *"kuntratti ta' servizz pubbliku eżistenti jistgħu jibqgħu fis-seħħ sad-data ta' skadenza tal-kuntratt rilevanti"*.

(159) Fis-Sentenza tal-2009, il-Qorti Ġenerali interpretat danl-Artikolu bħala klawżola tipika ta' anterjorità ([33]) u kkonkludiet li l-kumpens li huwa "neċessarju" ([34]) għall-finanzjament tal-obbligi tas-servizz pubbliku huwa għajnuna eżistenti skont l-Artikolu 4(3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu u, bħala tali, mhux suġġett għall-valutazzjoni tal-kompatibbiltà.

([32]) Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 4055/86 tat-22 ta' Diċembru 1986 li japplika l-prinċipju tal-libertà li jiġu pprovduti servizzi tat-trasport marittimu bejn l-Istati Membri u bejn l-Istati Membri u pajjiżi terzi (ĠU L 378, 31.12.1986, p. 1).

([33]) Jiġifieri klawżola li, minħabba l-istabbiltà legali, teskludi mill-applikazzjoni ta' regoli ġodda ċerti relazzjonijiet legali li għadhom għaddejjin għal perjodu partikolari.

([34]) Il-punti 147-148 tas-sentenza tal-2009.

(160) Il-Qorti Ġenerali rreferiet għall-punti 60-66 tas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-10 ta' Mejju 2005 fil-kawża C-400/99 ([35]), fejn l-Awla Manja għamlitha ċara li:

"[…]l-Artikolu 4 tar-Regolament Nru 3577/92, […], jipprovdi, fil-paragrafu 3, li l-kuntratti ta' servizz pubbliku li kienu jeżistu fl-1 ta' Jannar 1993 jistgħu jibqgħu fis-seħħ sad-data ta' skadenza tagħhom. Il-kuntratti ta' dak it-tip min-natura tagħhom fihom dispożizzjonijiet finanzjarji meħtieġa biex ikopru l-obbligi ta' servizz pubbliku li jipprovdu għalihom. Safejn il-kliem tal-Artikolu 4(3) tar-Regolament Nru 3577/92 jikkonċerna l-kontinwazzjoni tal-kuntratti inkwistjoni, mingħajr ma jiġi limitat l-ambitu ta' dik id-dispożizzjoni għal ċerti aspetti ta' dawk il-kuntratti, id-dispożizzjonijiet finanzjarji meħtieġa biex ikopru l-obbligi tas-servizz pubbliku msemmija fihom huma koperti mill-imsemmil-Artikolu 4 (3). Il-Kummissjoni għalhekk hija żbaljata li tafferma li dik id-dispożizzjoni ma tagħmilx aktar milli tawtorizza l-manteniment possibbli ta' drittijiet esklussivi jew speċjali li jirriżultaw minn kuntratti bħal dawn. Barra minn hekk, fid-deċiżjoni kkontestata, il-Kummissjoni ma ħadet ebda pożizzjoni restrittiva bħal din peress li rrikonoxxiet li, fil-limiti tal-finanzjament tal-ispejjeż addizzjonali tal-obbligi ta' servizz pubbliku, il-mekkaniżmi ta' finanzjament tal-kuntratti inkwistjoni kienu koperti mill-Artikolu 4(3) tar-Regolament Nru 3577/92 (punt 64)";

u li

"[…] kwalunkwe għajnuna li taqbeż dak li huwa meħtieġ biex jiġu koperti l-obbligi ta' servizz pubbliku previsti fil-kuntratti inkwistjoni ma tistax taqa' fl-ambitu tal-Artikolu 4(3) tar-Regolament Nru 3577/92, preċiżament minħabba li mhijiex meħtieġa għall-istabbiltà, u għalhekk iż-żamma, ta' dawk il-kuntratti. Għalhekk ma jistgħux, fuq il-bażi ta' din id-dispożizzjoni, jitqiesu bħala għajnuna eżistenti (il-punt 65)".

(161) Sabiex jiġi ddeterminat jekk miżura hijiex għajnuna ġdida jew eżistenti fuq il-bażi tal-Artikolu 4(3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu, il-Kummissjoni għandha tinterpreta l-ambitu tal-għajnuna li huwa "meħtieġ biex ikopri l-obbligi tas-servizz pubbliku provduti fil-kuntratti tas-servizz pubbliku li kienu jeżistu fl-1 ta' Jannar 1993" skont it-tifsira tas-sentenza msemmija hawn fuq. Il-Kummissjoni tifhem li l-ambitu ta' tali test tan-neċessità għandu jkun usa' mit-test tal-proporzjonalità li l-Kummissjoni twettaq meta tivvaluta l-kompatibbiltà ta' miżura ta' għajnuna skont l-Artikolu 106(2) tat-TFUE. Jekk iż-żewġ testijiet kellhom l-istess ambitu, għajnuna ġdida li ma tissodisfaxl-Artikolu 4 (3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu ma setgħet qatt tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern fuq il-bażi tal-Artikolu 106(2) tat-TFUE, peress li din awtomatikament ma tkunx proporzjonata skont it-tifsira ta' din id-dispożizzjoni tal-aħħar. Għalhekk, il-Kummissjoni tifhem li, billi qieset bħala eżistenti kull għajnuna li kienet "meħtieġa biex tkopri l-obbligi tas-servizz pubbliku pprovduti f'kuntratti tas-servizz pubbliku li kienu jeżistu fl-1 ta' Jannar 1993", il-Qorti tal-Ġustizzja inkludiet f'dan il-kunċett kull kumpens marbut direttament mal-obbligi tas-servizzi pubbliċi pprovduti fil-kuntratt pubbliku. Tali konnessjoni diretta teżisti, pereżempju, meta l-kuntratt jistabbilixxi l-ammont tal-kumpens jew il-metodoloġija għall-kalkolu tiegħu, jew, fi kwalunkwe każ, meta jkun ċar li l-kuntratt tas-servizzi pubbliċi ma kienx ikun konkluż fin-nuqqas tal-kumpens.

(162) Għalhekk, il-Kummissjoni se tittratta bħala għajnuna ġdida biss il-kumpens għat-tħaddim tal-konnessjonijiet ta' kabotaġġ li m'għandu l-ebda bażi legali fil-kuntratti pubbliċi li jeżistu fid-data tad-dħul fis-seħħ tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

(163) F'dan il-każ, il-Konvenzjonijiet Inizjali ġew konklużi f'Lulju 1991, qabel id-dħul fis-seħħ tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu, u kien hemm rabta diretta bejn il-kumpens u l-obbligi ta' servizz pubbliku pprovduti fih.

(164) L-iskop tas-sussidju annwali stabbilit fil-Konvenzjonijiet Inizjali kien li jippermetti lill-Kumpaniji Reġjonali jkopru telf li jirriżulta mid-defiċit bejn l-ispejjeż operattivi u d-dħul tagħhom. Kif imsemmi fil-premessa 103, l-elementi tal-ispejjeż rilevanti għall-kumpens, kif spjegat fid-dettall fl-Artikolu 5 tal-Konvenzjonijiet Inizjali, kienu: l-ispejjeż tal-akkwist, ir-reklamar u l-akkomodazzjoni, l-ispejjeż tat-tagħbija u l-ħatt u l-manuvrar, l-ispejjeż tal-persunal amministrattiv fuq l-art, l-ispejjeż tal-manutenzjoni tal-bastimenti, l-ispejjeż amministrattivi, l-ispejjeż tal-assigurazzjoni, il-kera u l-kiri fit-tul, fjuwil, taxxi u spejjeż ta' deprezzament. Dawn l-elementi kollha ta' spejjeż kienu relatati mal-provvista tas-servizzi pubbliċi u kienu definiti mill-awtoritajiet pubbliċi, filwaqt li jħallu lill-kumpaniji mingħajr flessibbiltà.

(165) Barra minn hekk, il-Konvenzjonijiet Inizjali konklużi bejn l-Istat Taljan u kull waħda mill-ħames Kumpaniji Reġjonali kienu identiċi għall-Konvenzjoni Inizjali konkluża bejn l-Istat Taljan u Tirrenia (ara l-premessa 94) u qiesu l-istess elementi ta' spejjeż. Fid-Deċiżjoni tagħha tal-2001 dwar Tirrenia, il-Kummissjoni tirrikonoxxi li dawn l-elementi tal-ispejjeż kienu strettament meħtieġa għall-forniment tas-servizzi pubbliċi, għax kienu riflessi fl-ispejjeż fissi u varjabbli marbuta direttament mal-forniment tas-servizzi kkwalifikati mill-awtoritajiet pubbliċi bħala servizzi ta'

([35]) Is-Sentenza tal-10 ta' Mejju 2005, *ir-Repubblika Taljana vs il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej*, C-400/99, ECLI:EU:C:2005:275.

interess ġenerali u li, bħala tali, kienu koperti mill-Konvenzjoni Inizjali ([36]). Fir-rigward speċifiku tad-deprezzament tal-bastimenti, il-Kummissjoni kkunsidrat li jista' jitqies bħala meħtieġ għall-forniment ta' dawn is-servizzi sal-punt li l-bastimenti inkwistjoni kienu użati esklussivament għas-servizzi koperti mill-Konvenzjonijiet Inizjali ([37]). Il-kunsiderazzjonijiet ta' hawn fuq japplikaw bil-bidliet meħtieġa għall-Kumpaniji Reġjonali.

(166) Fid-dawl tar-rabta diretta li teżisti bejn il-kumpens u l-operat tar-rotot ta' kabotaġġ moqdija mill-kumpaniji Reġjonali taħt il-Konvenzjonijiet inizjali, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-kumpens imsemmi kien meħtieġ biex ikopri l-ispejjeż addizzjonali tal-obbligi ta' servizz pubbliku previsti fil-Konvenzjonijiet Inizjali.

(167) Il-konklużjoni ta' hawn fuq ma tinbidilx lanqas jekk il-Kummissjoni kellha tivverifika jekk il-kumpens annwali mħallas lill-kumpaniji Reġjonali kienx il-minimu meħtieġ biex jiġi pprovdut is-servizz pubbliku. L-analiżi ta' (i) il-mekkaniżmu ta' kalkolu ta' kumpens, (ii) id-dħul tal-kumpanija u (iii) l-ispejjeż addizzjonali li saru għall-operat ta' konnessjonijiet ta' kabotaġġ taħt il-Konvenzjonijiet Inizjali turi li l-kumpens imħallas lil dawn il-kumpaniji taħt il-Konvenzjonijiet Inizjali kien strettament proporzjonali għall-ispejjeż addizzjonali li jirriżultaw mill-kompitu ta' servizz pubbliku fdat lill-benefiċjarji.

(168) L-ewwel nett, il-livell ta' kumpens annwali kien ikkalkulat b'kunsiderazzjoni tal-profitti operattivi rreġistrati minn kull waħda mill-Kumpaniji Reġjonali fuq ir-rotot koperti mill-Konvenzjonijiet Inizjali, li kienu mnaqqsa mit-telf akkumulat fuq ir-rotot kollha (l-Artikolu 3 tal-Konvenzjonijiet Inizjali). Dan il-metodu ta' kalkolu, li kien jipprovdi għall-profitti li saru matul l-istaġun ta' ħafna xogħol biex jitnaqqas it-telf akkumulat matul l-istaġun, serva biex jillimita l-ammont ta' sussidju mħallas lill-kumpaniji pubbliċi, biex b'hekk il-livell ta' kumpens annwali li rriżulta kien aktar baxx b'mod ġenerali milli kien ikun kieku t-telf akkumulat kien sempliċiment miżjud flimkien għal kull rotta.

(169) It-tieni nett, id-dħul tal-kumpanija kien suġġett għal restrizzjoni doppja f'termini ta' tariffi, jiġifieri t-tariffi preferenzjali għal ċerti kategoriji soċjali u l-ħtieġa li l-kumpanija tikseb l-approvazzjoni tal-awtoritajiet pubbliċi għal kwalunkwe bidla fit-tariffi. L-informazzjoni mogħtija mill-awtoritajiet Taljani wriet li l-Kumpaniji Reġjonali ma kinux liberi li jadattaw it-tariffi tagħhom biex iqisu b' mod partikolari l-bidliet fl-ispejjeż operattivi ([38]). Fid-Deċiżjoni tal-2001, il-Kummissjoni diġà rrikonoxxiet li din ir-restrizzjoni doppja, li wasslet għal tnaqqis sinifikanti fid-dħul tal-kumpaniji u affettwat il-livell ta' kumpens annwali, ma kellhiex tikkwalifika bħala politika kummerċjali aggressiva, ikkaratterizzata minn prezzijiet predatorji.

(170) It-tielet, l-awtoritajiet Taljani pprovdew lill-Kummissjoni b'tagħrif dwar l-ispejjeż li ġġarrbu bejn l-1992 u l-2008 mill-Kumpaniji Reġjonali fit-tħaddim tar-rotot tas-servizz pubbliku. B'mod partikolari, fir-rigward tal-operat tas-servizz pubbliku matul il-perjodu bejn l-1992 u l-2008, l-Italja pprovdiet:

— l-ispejjeż totali, id-dħul operattiv u r-redditu fuq il-kapital investit irreġistrati mill-Kumpaniji Reġjonali kollha ([39]) bejn l-1992 u l-2008 u l-ammont korrispondenti tas-sussidju annwali;

— il-kontijiet għal kull linja għal kull kumpanija għall-perjodu bejn l-1992 u l-2001 u bejn l-2004 u l-2008;

— ir-rata ta' redditu fuq il-kapital investit mogħti lil Adriatica bejn l-1999 u l-2003, lil Saremar għall-1998 u bejn l-2000 u l-2003, u lil Toremar, Siremar u Caremar bejn l-1998 u l-2003 (li tvarja minn 1,6 % għal 12,2 %).

(171) Id-*data* pprovduta (ara t-tabelli fil-premessa 115) turi li l-ispejjeż bejn l-2002 u l-2008 baqgħu fil-biċċa l-kbira taħt l-ispejjeż medji mġarrba fit-tħaddim tar-rotot fil-perjodu ta' referenza vvalutat fid-Deċiżjoni tal-2005 (bejn l-1992 u l-2001).

([36]) Ara l-premessa 33 tad-Deċiżjoni tal-2001.

([37]) *Ibidem.*

([38]) Skont l-Artikolu 12 tal-Liġi 856/1986 it-tariffi għat-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija ġew stabbiliti kull sena mill-Istat. Il-kumpaniji kkonċernati jistgħu jipproponu lill-Istat il-varjazzjonijiet fit-tariffi li huma jqisu meħtieġa. Dawn il-proposti kienu soġġetti għal konsultazzjoni interministerjali.

([39]) Fir-rigward ta' Adriatica, għall-perjodu bejn l-2004 u l-2008 (meta l-kumpanija ittieħdet f'idejn Tirrenia) l-awtoritajiet Taljani pprovdew l-ispejjeż totali u d-dħul operattiv irreġistrat minn Tirrenia (fir-rotot preċedenti ta' Adriatica).

(172) Fir-rigward tar-redditu fuq il-kapital investit, l-elementi varji tal-kapital investit kienu ġew dettaljati fil-Konvenzjonijiet Inizjali u r-rati ta' redditu kienu ġew determinati b'referenza għar-rati tas-suq sabiex jirriflettu redditu xieraq għal kull element. Minkejja n-nuqqas ta' *data* dwar ir-rata ta' redditu fuq il-kapital investit li ngħatat lill-kumpaniji matul bejn l-2004 u l-2008, il-Kummissjoni tinnota li, bi ftit eċċezzjonijiet, ir-rata ta' redditu fuq il-kapital investit naqset b'mod konsistenti bejn l-2001 u l-2003 (ara t-tabelli fil-premessi 106 u 117). Din ix-xejra, flimkien mal-istabbiltà ġenerali tal-ammonti assoluti tar-redditu fuq il-kapital investit matul il-perjodu bejn l-2001 u l-2008 (ara t-tabelli fil-premessi 105 u 115), ([40]) jagħmilha raġonevoli li wieħed jassumi li l-kumpens imħallas lill-kumpaniji għall-operat tal-obbligi tas-servizz pubbliku baqa' proporzjonat matul it-tul tal-Konvenzjonijiet Inizjali. Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, il-Kummissjoni żżomm il-valutazzjoni tagħha fid-Deċiżjoni tal-2005 li r-ritorn għall-benefiċjarji kien stabbilit f'livell raġonevoli.

(173) Filwaqt li titqies ir-rabta diretta bejn il-kumpens imħallas u l-obbligi tas-servizz pubbliku mniżżla fil-Konvenzjonijiet Inizjali u, *ad abundantiam*, il-proporzjonalità tal-kumpens, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-kumpens mogħti fir-rigward tal-konnessjonijiet ta' kabotaġġ sal-2008 jikkostitwixxi għajnuna eżistenti skont l-Artikolu 4(3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

(174) Peress li l-kumpens għat-twettiq tal-obbligi tas-servizz pubbliku fuq il-konnessjonijiet ta' kabotaġġ jikkostitwixxi għajnuna eżistenti u d-Deċiżjoni tal-2005 ġiet annullata mill-Qorti Ġenerali fl-intier tagħha, inklużi l-kundizzjonijiet imposti fiha dwar it-tħaddim ta' konnessjonijiet ta' kabotaġġ minn Caremar, il-Kummissjoni ma għandhiex għalfejn tivvaluta aktar jekk dawn il-kundizzjonijiet ġewx finalment rispettati mill-benefiċjarju fl-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005, u lanqas jekk kinux meħtieġa l-ewwel u qabel kollox. Il-kumpens għat-twettiq tal-obbligi tas-servizz pubbliku fuq il-konnessjonijiet ta' kabotaġġ jikkostitwixxi għajnuna eżistenti, iżda m'għadux fis-seħħ. Għalhekk, il-Kummissjoni ma tipproponi l-ebda miżuri xierqa lill-Italja skont l-Artikolu 108(1) tat-TFUE, peress li dawn il-miżuri jistgħu jemendaw biss il-miżura ta' għajnuna għall-futur. Minn dan jirriżulta li m'hemm l-ebda skop li l-Kummissjoni teżamina l-kompatibbiltà ta' tali għajnuna eżistenti, li ma għadhiex fis-seħħ.

5.1.2.2. Konnessjonijiet internazzjonali

(175) Il-forniment ta' servizzi ta' trasport fuq konnessjonijiet marittimi internazzjonali jaqa' fl-ambitu tar-Regolament (KEE) Nru 4055/86 li ma fih l-ebda klawżola ta' anterjorità simili għall-Artikolu 4(3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

(176) Skont l-Artikolu 1(1)(b) tar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 ([41]) ("ir-Regolament Proċedurali l-ġdid") l-għajnuna eżistenti hija "[…], l-għajnuna kollha li kienet teżisti qabel id-dħul fis-seħħ tat-TFUE fl-Istati Membri rispettivi, fi kliem ieħor, l-iskemi ta' għajnuna u l-għajnuna individwali li ddaħħlu fis-seħħ qabel, u li għadhom applikabbli wara d-dħul fis-seħħ tat-TFUE fl-Istati Membri rispettivi".

(177) Artikolu 4(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 ([42]) ("ir-Regolament ta' Implimentazzjoni") jiddefinixxi l-alterazzjoni tal-għajnuna eżistenti bħala "*kwalunkwe bidla, minbarra modifiki ta' natura purament formali jew amministrattiva li ma jistgħux jaffettwaw l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tal-miżura ta' għajnuna mas-suq komuni. Madankollu, żieda fil-baġit oriġinali ta'* skema ta' għajnuna eżistenti sa 20 % ma għandhiex titqies bħala bidla għall-għajnuna eżistenti".

([40]) L-ammonti assoluti ta' redditu fuq il-kapital investit fl-2001 u l-2008 kienu kif ġej: Saremar – EUR 555 500 fl-2001 u EUR 855 000 fl-2008; Toremar – EUR 1 566 700 fl-2001 u EUR 1 699 000 fl-2008; Siremar – EUR 2 194 000 fl-2001 u EUR 2 060 000 fl-2008; Caremar – EUR 1 739 700 fl-2001 u EUR 1 874 000 fl-2008. Id-*data* għal Adriatica hija disponibbli biss sal-2004 qabel l-akkwist tagħha minn Tirrenia.

([41]) Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 tat-13 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 248, 24.9.2015, p. 9), li jissostitwixxi, mill-14 ta' Ottubru 2015, ir-Regolament Proċedurali.

([42]) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 140, 30.4.2004, p. 1), kif emendati mir-Regolament (UE) 2015/2282.

(178) Skont il-ġurisprudenza stabbilita, ([43]) mhux kull bidla fl-għajnuna eżistenti għandha titqies bħala bidla tal-għajnuna eżistenti f'għajnuna ġdida, huwa biss meta l-bidla taffettwa s-sustanza attwali tal-għajnuna oriġinali li din tal-aħħar tiġi ttrasformata f'għajnuna ġdida. Din il-valutazzjoni għandha ssir b'referenza għad-dispożizzjonijiet li jirregolaw l-għajnuna, il-modalitajiet tagħha u l-limiti tagħha ([44]). Madankollu, l-estensjoni ta' miżura ta' għajnuna tikkostitwixxi għajnuna ġdida ([45]).

(179) Kif imfakkar mill-Qorti Ġenerali fis-Sentenza tal-2009, it-tibdil ma jikkonċernax is-sustanza meta ma jemendax il-leġiżlazzjoni li stabbiliet l-għajnuna fir-rigward tan-natura tal-vantaġġi jew is-sustanza tal-attività li għaliha japplika l-vantaġġ ([46]).

Tibdil fir-reġim tas-servizz pubbliku

(180) Mill-ħames kumpaniji Reġjonali tal-Grupp Tirrenia ta' dak iż-żmien, Adriatica u Saremar biss kienu joperaw rotot internazzjonali taħt il-Konvenzjonijiet Inizjali.

(181) Il-Kummissjoni trid tivvaluta jekk il-kumpensi mogħtija lil dawn il-kumpaniji għall-forniment ta' servizzi internazzjonali tat-trasport marittimu jikkostitwixxix għajnuna ġdida jew għajnuna eżistenti skont it-tifsira tal-Artikolu 1 tar-Regolament Proċedurali l-ġdid. Għal dan il-għan, il-Kummissjoni trid tivverifika jekk mid-dħul fis-seħħ tat-Trattat il-miżura ta' għajnuna ġietx affettwata minn bidliet sostanzjali fin-natura tal-vantaġġ, l-objettiv segwit, il-benefiċjarju jew is-sors ta' finanzjament. Dawn il-bidliet jinvolvu għajnuna ġdida.

(182) Il-Kummissjoni tinnota li l-finanzjament tal-obbligi tas-servizz pubbliku li jikkonċernaw il-konnessjonijiet internazzjonali għadda minn għadd ta' bidliet sinifikanti f'diversi aspetti kif spjegat hawn taħt.

(a) Suġġetti li jirċievu l-għajnuna

(183) Id-Digriet tal-1936 ta mandat lil erba' kumpaniji (Italia, Lloyd Triestino, Tirrenia, u Adriatica) b'obbligi tas-servizz pubbliku fir-rigward tar-rotot ta' interess nazzjonali, li kienu jinkludu kemm rotot nazzjonali kif ukoll internazzjonali tal-passiġġieri u tal-merkanzija. Dawn id-digrieti pprovdew lista eżawrjenti ta' kumpaniji fdati bl-operat ta' rotot ta' interess nazzjonali. Il-Kumpaniji Reġjonali kienu inkorporati u fdati bil-provvista tas-servizzi postali u kummerċjali ta' natura purament lokali fi stadju aktar tard biss, jiġifieri, Caremar, Toremar u Siremar skont il-Liġi Nru 169/1975 u Saremar skont il-Liġi 856/1986, wara li tħassar id-Digriet 2081/1936 (ara l-premessi 83 u 88).

(b) Rotot

(184) Il-biċċa l-kbira tar-rotot internazzjonali soġġetti għall-valutazzjoni attwali ġew introdotti taħt is-sistema tas-servizz pubbliku wara d-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE.

(185) Fir-rigward ta' Adriatica, id-Digriet tal-1936 stabbilixxa b'mod espliċitu l-operazzjoni tar-rotta Bari/Durrës biss. Madankollu, din kienet biss rotta tal-passiġġieri filwaqt li l-konnessjoni Bari/Durrës soġġetta għal din il-valutazzjoni hija rotta mħallta (passiġġieri u merkanzija).

(186) Ma ġiet stabbilita l-ebda rotta mill-portijiet Taljani ta' Ancona jew Bari la lejn Bar (Montenegro) u lanqas lejn Split (il-Kroazja) mid-Digrieti tal-1936. Skont l-awtoritajiet Taljani, Adriatica bdiet topera r-rotta Ancona/Split fl-1978 u r-rotta Ancona/Bar fl-1997.

(187) Il-konnessjoni Trieste/Durrës ġiet introdotta fl-1983 biex tiżviluppa relazzjonijiet kummerċjali bejn l-Albanija u l-pajjiżi tal-Ewropa tal-Punent. Ma kien hemm l-ebda rotta minn Trieste għall-Albanija fil-listi tar-rotot adottati abbażi tad-Digrieti tal-1936.

([43]) Ara s-Sentenza tad-9 ta' Awwissu 1994, *Namur-Les Assurances du Crédit sa vs Office National du Ducroire u l-Istat Belġjan*, C-44/93, ECLI:EU:C:1994:311, il-paragrafi 13 u 16, u s-sentenza tat-30 ta' April 2002, *Ġibiltà vs il-Kummissjoni*, il-Kawżi Magħquda T-195/01 u T-207/01, ECLI:EU:T:2002:111, il-punt 111.

([44]) Is-Sentenza tad-9 ta' Awwissu 1994, *Namur-Les Assurances du Crédit SA vs Office National du Ducroire u l-Istat Belġjan*, C-44/93, ECLI:EU:T:1994:311, il-punt 28, u s-sentenza tas-16 ta' Diċembru 2010, *in-Netherlands vs il-Kummissjoni*, il-kawżi konġunti T-231/06 u T-237/06, ECLI:EU:T:2010:525, il-paragrafu 180. Ara wkoll is-sentenza tal-Qorti tal-EFTA tat-22 ta' Awwissu 2011, *Konkurrenten.no vs l-Awtorità ta' Sorveljanza tal-EFTA*, E-14/10, il-punt 57.

([45]) Ara wkoll is-Sentenza tal-25 ta' Marzu 2009, *Alcoa Trasformazioni vs il-Kummissjoni*, T-332/06, ECLI:EU:T:2009:79, il-punt 132; is-sentenza tal-11 ta' Ġunju 2009. *L-Italja vs il-Kummissjoni*, is-Sentenza T-222/04, ECLI:EU:T:2009:194, il-paragrafi 99-101; is-Sentenza tal-20 ta' Settembru 2011, *Regione autonoma della Sardegna* u o. vs *il-Kummissjoni*, kawżi magħquda T-394/08, T-408/08, T-453/08 u T-454/08, ECLI:EU:T:2011:493, il-punti 176-179; is-sentenza tat-22 ta' Marzu 2012, ir-*Repubblika Taljana* vs *il-Kummissjoni Ewropea*, C-200/11 P, ECLI:EU:C:2012:165, il-paragrafi 30-31.

([46]) Il-punti 123 u 124 tas-Sentenza tal-2009.

(188) L-istess huwa validu għar-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras. L-awtoritajiet Taljani ma setgħux jipprovdu lill-Kummissjoni b'evidenza dokumentarja li tistabbilixxi b'mod ċar meta ġiet stabbilita l-konnessjoni Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras. L-Italja ssostni li r-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Digriet tal-1936 minħabba li, f'dak iż-żmien, kien hemm konnessjoni speċifika mal-Greċja fost ir-rotot ta' interess nazzjonali tas-Settur IV identifikati fid-Digriet 2081/1936 (li jkopru l-konnessjonijiet mal-Greċja, l-Albanija u l-gżejjer tat-Tremiti). Il-Kummissjoni ma tistax taċċetta l-argument tal-awtoritajiet Taljani. Ma kien hemm l-ebda rotta speċifika minn Brindisi fil-listi adottati abbażi tad-Digrieti tal-1936. Skont ittra tal-awtoritajiet Taljani datata d-29 ta' Ottubru 2002, ir-rotta Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras ġiet introdotta biss minn Adriatica fl-1978. Bl-istess ittra, l-awtoritajiet Taljani ċċaraw li Adriatica qatt ma kienet topera taħt ir-reġim tas-servizz pubbliku r-rotta Bari-Greċja, iżda pjuttost ir-rabta mal-Greċja minn Brindisi. Għalhekk, l-awtoritajiet Taljani stess ikkunsidraw iż-żewġ rotot bħala żewġ swieq separati rilevanti.

(189) Fil-każ ta' Saremar, il-lista ta' rotot ta' interess nazzjonali stabbiliti mid-Digriet tal-1936 kienet tinkludi r-rotta tal-passiġġieri bejn Sardinja u Korsika (La Maddalena/Palau/Bonifacio), inizjalment operata minn Tirrenia. Għall-kuntrarju, ir-rotta sussegwentement operata minn Saremar skont il-Liġi 856/1986 kienet rotta mħallta (passiġġieri u merkanzija). Il-konnessjoni Santa Teresa di Gallura/Bonifacio vvalutata fid-deċiżjoni preżenti ma ġietx inkluża fil-lista ta' rotot ta' interess nazzjonali.

(190) Minbarra dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tinnota li wara l-1989 ir-rotot li kellhom jiġu servuti ma kinux aktar indikati bil-liġi peress li skont il-Liġi 160/1989 kellhom jiġu stabbiliti mill-awtoritajiet pubbliċi fuq il-bażi ta' proposti tekniċi mill-kumpaniji.

(c) It-tul tal-iskema ta' finanzjament

(191) Kif diġà ntqal hawn fuq, id-Digriet tal-1936 ipprovda għal inkarigu ta' għoxrin sena fuq erba' kumpaniji ġodda stabbiliti (Italia, Lloyd Triestino, Tirenia, Adriatica) tat-tħaddim ta' ċerti linji ta' interess nazzjonali kif ukoll tal-possibbiltà li jingħata sussidju lill-operaturi matul l-istess perjodu fuq il-bażi ta' kuntratti ta' servizz pubbliku.

(192) Id-Digriet tal-1936 ma kienx jipprevedi l-possibbiltà li jiġu estiżi dawn il-kuntratti ta' servizz pubbliku, jew il-kumpens li għandu jingħata lill-operaturi għall-operat tas-servizzi inkwistjoni, lil hinn mill-perjodu inizjali ta' għoxrin sena. Dawk il-kuntratti skadew fil-31 ta' Diċembru 1956, u ġew estiżi diversi drabi sad-dħul fis-seħħ tal-Liġi 600/1962.

(193) Il-Liġi 600/1962 ipprovdiet għall-konklużjoni ta' kuntratti pubbliċi ġodda ta' servizzi b'tul ta' għoxrin sena, fejn spjegat ir-rotot ta' interess nazzjonali li għandhom jiġu operati u l-kumpensi li għandhom jingħataw lil kull kumpanija għat-tħaddim tal-linji.

(194) Il-Liġi 684/1974 introduċiet tul ta' żmien differenti, skont it-tip ta' servizz ikkunsidrat: ir-rotot tal-merkanzija setgħu jiġu ffinanzjati għal perjodu massimu ta' ħames snin filwaqt li r-rotot tal-passiġġieri setgħu jiġu ffinanzjati għal perjodu massimu ta' tliet snin (il-konnessjonijiet mal-gżejjer Taljani biss setgħu jibbenefikaw minn kumpens fuq perjodu ta' għoxrin sena oħra, iżda dan ma kienx jikkonċerna l-konnessjonijiet internazzjonali).

(195) Il-Liġi 856/1986 kompliet tibdel il-karatteristiċi tas-sistema tas-servizz pubbliku. L-Artikolu 13(4) tal-Liġi 856/1986 għamel kemm ir-regoli li jinsabu fl-Artikoli 8 u 9 tal-Liġi 684/1974, kif ukoll l-emendi sussegwenti, applikabbli għar-rotot imħallta bejn il-kosta tal-Punent u tal-Lvant tal-Adrijatiku medjan u baxxa, kif ukoll bejn il-baħar Jonju u l-Mediterran tal-Lvant, eżistenti fl-1 ta' Jannar 1986 u operati minn Adriatica. B'riżultat ta' dan, Adriatica setgħet tirċievi kumpens għall-operat tal-konnessjonijiet internazzjonali abbażi ta' kuntratti ta' servizz pubbliku ta' tul ta' għoxrin sena. Il-liġi ma ċċaratx ir-regoli applikabli għal-linja internazzjonali operata minn Saremar. Madankollu, il-Kummissjoni tinnota li l-Konvenzjoni Inizjali trattat l-operat ta' din ir-rotta bħala konnessjoni ta' kabotaġġ u pprovdiet għall-finanzjament tagħha fuq perjodu ta' għoxrin sena, bħal kwalunkwe konnessjoni ta' kabotaġġ ta' servizz pubbliku fdata lil Saremar.

(196) Il-Liġi 856/1986 ċċarat li l-linji tat-trasport tal-merkanzija li jagħmlu t-telf jistgħu jibbenefikaw biss minn appoġġ finanzjarju pubbliku għal perjodu ta' ħames snin (li jibda mill-1 ta' Jannar 1985 jew bl-akkwist ta' bastiment ġdid).

(d) Allokazzjoni baġitarja

(197) Kif imsemmi hawn fuq, id-Digrieti tal-1936 ma pprovdewx baġit globali tal-iskema ta' finanzjament.

(198) B'kuntrast,l-Artikolu 6 tal-Liġi 600/1962 ipprovda għal allokazzjoni baġitarja globali, soġġetta għal aġġustamenti limitati f'konformità mal-Artikoli 7 u 8 tagħha.

(199) Il-liġijiet sussegwenti ma pprovdewx għal allokazzjoni baġitarja globali għall-iskemi differenti ta' finanzjament li kienu jittrattaw.

(e) Il-kalkolu tal-kumpens

(200) Is-sistema għall-kalkolu tas-sussidji ġiet riveduta diversi drabi. B'mod partikolari, minn kumpens ikkalkulat fuq l-ispejjeż u d-dħul mistennija miftiehma f'kuntratti ta' servizz pubbliku soġġetti għal rieżami kull erba' snin (id-Digrieti tal-1936), is-sussidju evolva f'kontribuzzjoni fissa suġġetta għal aġġustamenti limitati skont l-Artikoli 7 u 8 tal-Liġi Nru 600/1962 sabiex il-kumpanija tingħata inċentiv għall-effiċjenza.

(201) Sussegwentement, il-Liġi 684/1974, kif implimentata bid-Digriet 501/1979, iddistingwiet bejn il-linji tal-merkanzija (l-Artikolu 4), il-linji tal-passiġġieri (l-Artikolu 6) u l-konnessjonijiet ma' gżejjer Taljani maġġuri u minuri (l-Artikolu 8). Fuq din il-bażi:

— Fir-rigward tal-konnessjonijiet mal-gżejjer Taljani, l-ammont tal-kumpens pubbliku stabbilit fil-kuntratti ta' servizz pubbliku ta' tul ta' għoxrin sena jista' jkun soġġett għal reviżjoni annwali jekk mill-inqas wieħed mill-elementi tal-ispiża li jitqiesu għall-kalkolu tiegħu jkun irrapporta varjazzjoni ogħla minn 5 % meta mqabbel mas-sena ta' qabel;

— Fir-rigward tal-linji tal-passiġġieri, il-kumpaniji Italia, Lloyd Triestino, Adriatica u Tirrenia setgħu jirċievu, fuq il-bażi ta' konvenzjonijiet annwali, kumpens għas-servizzi marittimi pprovduti matul il-perjodu ta' tliet snin permess għat-terminazzjoni tal-attivitajiet. Il-kumpensi annwali kellhom jiġu stabbiliti fuq il-bażi tal-ispejjeż u d-dħul mistennija u jkunu mmirati biex jiżguraw il-bilanċ ekonomiku tal-kumpaniji. Għal dak il-għan, il-kumpens jista' jiġi rivedut fl-aħħar tas-sena;

— Fir-rigward tal-linji tal-merkanzija, il-kumpaniji tal-Grupp Finmare ta' dak iż-żmien jew iniedu rotot marittimi ġodda jew joperaw rotot eżistenti jistgħu jirċievu, għal perjodu massimu ta' ħames snin, kumpens pubbliku mmirat biex jiżgura l-bilanċ ekonomiku tal-kumpaniji. Għal dan il-għan, il-kumpens kellu jiġi rivedut sat-30 ta' Ġunju ta' kull sena. Il-kumpens għat-tħaddim ta' rotot eżistenti jista' jingħata biss fuq il-bażi ta' konvenzjonijiet annwali.

(202) Fil-qosor, fir-rigward tal-linji tal-merkanzija u tal-passiġġieri, il-Liġi 684/1974 u d-Digriet 501/1979 la kienu jistabbilixxu mekkaniżmu ta' inċentiv għall-effiċjenza u lanqas il-possibbiltà li l-operatur jingħata profitt raġonevoli fuq is-servizzi pubbliċi pprovduti. Barra minn hekk, il-Liġi 684/1974, kif implimentata mid-Digriet 501/1979, introduċiet għall-ewwel darba distinzjoni bejn il-linji tal-merkanzija u tal-passiġġieri u stabbiliet mekkaniżmu ta' kumpens differenti għaż-żewġ tipi ta' servizzi. Il-leġiżlazzjoni msemmija ma ċċaratx liema mekkaniżmu għandu japplika għal-linji mħallta (il-merkanzija u l-passiġġieri).

(203) Il-Liġi 856/1986 emendat ulterjorment il-mekkaniżmu ta' kumpens. Fir-rigward tal-linji tal-merkanzija essenzjali għall-ekonomija nazzjonali, l-Artikolu 2 kien jipprevedi l-għoti ta' sussidju tal-bidu għal perjodu massimu ta' ħames snin (mill-1 ta' Jannar 1985). Fir-rigward tal-konnessjonijiet imħallta bejn il-kosta tal-Punent u tal-Lvant tal-baħar Adrijatiku medjan u baxx kif ukoll bejn il-baħar Jonju u l-Mediterran tal-Lvant eżistenti fl-1 ta' Jannar 1986 u operati minn Adriatica, skont l-Artikoli 11 u 13 tal-Liġi 856/1986, is-sussidju ta' bbilanċjar kellu jiġi kkalkulat fuq il-bażi tad-differenza bejn id-dħul u l-ispejjeż imġarrba fil-forniment tas-servizz, iddeterminat b'referenza għal parametri medji u oġġettivi u kellu jinkludi redditu raġonevoli fuq il-kapital investit. Il-kuntratti ta' servizz pubbliku kellhom jinkludu dettalji dwar l-elementi li għandhom jitqiesu fil-kalkolu tas-sussidju, flimkien mal-lista sħiħa tar-rotot sussidjati, il-vapuri li kellhom jintużaw u l-frekwenzi. Is-sussidji kellhom jiġu approvati mill-Ministri tal-Marina Merkantili, tal-Parteċipazzjonijiet Pubbliċi u tat-Teżor.

(204) Il-Liġi 856/1986 ma ċċaratx liema mekkaniżmu ta' kumpens japplika għall-konnessjoni bejn Sardinja u Korsika trasferita minn Tirrenia għal Saremar. Madankollu, il-Konvenzjoni inizjali ttrattat din il-linja bħala konnessjoni ta' kabotaġġ u pprovdiet għall-finanzjament tagħha skont l-istess regoli.

(205) Fl-aħħar nett, l-Artikolu 9(1) tad-Digriet Amministrattiv 77/1989 kien jistipula li mill-1 ta' Jannar 1990, il-linji meqjusa essenzjali biex jiġu żgurati s-servizzi tat-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija, u li għandhom jiġu identifikati mill-Istat fuq proposta tal-kumpaniji interessati, jibbenefikaw minn sussidju ta' bilanċ. Fir-rigward tal-konnessjonijiet mal-gżejjer, l-ammont tas-sussidju ta' bilanċ kellu jiġi stabbilit fil-kuntratti ta' servizz pubbliku li jieħdu bħala referenza t-tariffi applikati mill-kumpanija ferrovjarja nazzjonali għal servizzi u distanzi ekwivalenti.

(f) L-irtirar ta’ kuntratti ta’ servizz pubbliku preċedenti u t-tħassir tal-leġiżlazzjoni

(206) Il-kuntratti kollha ta’ servizz pubbliku dwar it-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija ffirmati skont id-Digriet tal-1936 ([47]) ġew irtirati fl-1962 u sostitwiti b’kuntratti ġodda bbażati fuq il-qafas legali l-ġdid.

Il-konklużjoni dwar il-kumpens mogħti għall-konnessjonijiet internazzjonali

(207) Il-Kummissjoni ma tistax taċċetta l-argument tal-awtoritajiet Taljani li s-sussidji mħallsa lil Adriatica u Saremar għall-operat tal-konnessjonijiet internazzjonali għandhom jiġu kkwalifikati bħala għajnuna eżistenti għar-raġuni li r-reġim tas-servizz pubbliku kien datat qabel id-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE u tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

(208) Ir-referenza għar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu hija irrilevanti billi dan ir-regolament ma jikkonċernax linji internazzjonali.

(209) Barra minn hekk, fid-dawl tal-elementi msemmija hawn fuq (il-premessi (180)-(206)), il-Kummissjoni tqis li l-iskema ta’ għajnuna oriġinali għaddiet minn bidliet sostanzjali li jaffettwaw in-natura proprja tagħha u għalhekk saret skema ta’ għajnuna kompletament ġdida. Dawn il-bidliet ikopru ħafna mill-karatteristiċi essenzjali, jekk mhux il-karatteristiċi essenzjali kollha, tal-qafas legali oriġinali stabbilit bid-Digrieti tal-1936, u fasslu mill-ġdid dan il-qafas għal kollox.

(210) L-ewwel nett, il-bidu tal-operat tal-parti l-kbira tar-rotot internazzjonali eżaminati fid-deċiżjoni preżenti ma kienx sar qabel id-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE. L-unika eċċezzjoni hija r-rotta Bari/Durrës operata minn Saremar. Madankollu, il-Kummissjoni tinnota li, filwaqt li l-konnessjoni Bari/Durrës soġġetta għal din il-valutazzjoni hija rotta mħallta (passiġġieri u merkanzija), dik inkluża fil-lista ta’ rotot ta’ interess nazzjonali kienet rotta tal-passiġġieri biss. Barra minn hekk, ir-rotta tal-passiġġieri li tgħaqqad lil Sardenja ma’ Korsika stabbilita mil-lista ta’ rotot ta’ interess nazzjonali kienet La Maddalena/Palau/Bonifacio u kienet oriġinarjament operata minn Tirrenia. Il-Kummissjoni tinnota li r-rotot imħallta sussegwentement operati minn Saremar, stabbiliti skont l-Artikolu 15 tal-Liġi 856/1986, kienu żewġ rotot distinti, jiġifieri La Maddalena/Palau u Santa Teresa di Gallura/Bonifacio.

(211) It-tieni, il-bażi ġuridika għall-għoti ta’ kumpens għall-operat tal-linji internazzjonali ġiet imħassra wara d-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE.

(212) It-tielet, il-mekkaniżmu biex jiġi kkalkulat l-ammont ta’ kumpens għat-tħaddim tar-rotot taħt is-sistema ta’ servizz pubbliku, inkluż il-marġni ta’ profitt, kif ukoll ir-reviżjoni tiegħu, ġew mibdula b’mod sinifikanti diversi drabi.

(213) Ir-raba’, il-perjodu li matulu seta’ jingħata l-kumpens ġie estiż b’mod ripetut.

(214) Il-ħames, ir-riżorsi baġitarji allokati għall-finanzjament tal-konnessjonijiet tas-servizz pubbliku ma ġewx stabbiliti fl-1936. Ġie introdott ammont globali għall-ewwel darba fl-1962 iżda ġie sussegwentement abbandunat fl-1974.

(215) Is-sitta, il-mekkaniżmu ta’ kumpens għar-rotot ta’ kabotaġġ previsti fl-Artikoli 8 u 9 tal-Liġi 684/1974 sar applikabbli għal-linji internazzjonali operati minn Adriatica biss skont l-Artikolu 13(4) tal-Liġi 856/1986. F’dan ir-rigward, il-Kummissjoni tinnota li, anke meta jitqies il-kumpens ibbażat fuq l-ispejjeż mogħti skont il-Liġi 684/1974 simili għall-kumpens ibbażat fuq il-metodu pprovdut mid-Digriet tal-1936, l-istess ma jistax jiġi argumentat għall-qafas introdott mil-Liġi 600/1962, li imponiet l-għoti ta’ ammont fiss *ex-ante* u inkludiet inċentivi ta’ effiċjenza, li kien fis-seħħ għal kważi 13-il sena.

(216) L-awtoritajiet Taljani sostnew li l-emendi introdotti wara d-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE kellhom l-għan li jillimitaw l-ammont tal-kontribuzzjoni pubblika. Madankollu, l-elementi stipulati fil-premessi minn 209 sa 215 hawn fuq juru li dawn l-emendi ma kinux sempliċiment inaqqsu l-kumpens mogħti lill-kumpaniji, iżda fundamentalment bidlu n-natura tal-miżura ta’ għajnuna. Fil-fatt, dawn il-bidliet kollha setgħu jinfluwenzaw il-kompatibbiltà tal-kumpens mas-suq intern peress li dawn immodifikaw l-effetti potenzjali tiegħu fuq il-kompetizzjoni. Fil-qosor, minflok ma l-mekkaniżmu ta’ kumpens inżamm kif inhu, l-Italja waqqfet diversi sistemi ta’ kumpens differenti għar-rotot internazzjonali tas-servizz pubbliku wara d-dħul fis-seħħ tat-Trattat tal-KE.

([47]) Id-Digriet 2081/1936 tħassar fl-1974 u d-Digriet Nru 2082/1936 tħassar fl-2008.

(217) Fir-rigward tal-kummenti mressqa mill-benefiċjarji fl-investigazzjoni, il-Kummissjoni tinnota li dawn il-kummenti jikkoinċidu fil-parti l-kbira mal-kummenti tal-awtoritajiet Taljani. Skont il-benefiċjarji, il-Kummissjoni awtorizzat b'mod taċitu il-miżuri inkwistjoni billi ttardjat il-ftuħ tal-proċedura ta' investigazzjoni formali għal żmien twil wara li kienet infurmata bis-sussidji lill-kumpaniji tal-Grupp Tirrenia.

(218) Madankollu, fin-nuqqas ta' notifika minn qabel skont it-tifsira tal-Artikolu 108(3) tat-TFUE, l-għarfien possibbli tal-Kummissjoni tad-diversi testi leġiżlattivi li jistitwixxu s-sussidji annwali għall-operat tas-servizzi marittimi u tal-Konvenzjonijiet Inizjali ma jfissirx li ngħatat awtorizzazzjoni taċita. Il-fatt li l-Kummissjoni taf b'ċerta miżura u ma tieħu l-ebda azzjoni f'dan ir-rigward ma jista' fih innifsu jkollu l-ebda impatt fuq il-klassifikazzjoni tal-għajnuna bħala eżistenti jew ġdida ([48]).

(219) Minħabba dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tikkunsidra l-kumpens mogħti għall-operat tar-rotot internazzjonali bħala għajnuna ġdida skont it-tifsira tal-Artikolu 1 tar-Regolament Proċedurali l-ġdid.

5.1.3. *Kompatibbiltà tal-għajnuna*

5.1.3.1. Qafas legali ġenerali

(220) L-Artikolu 106(2) tat-TFUE jipprevedi li "kull impriża responsabbli sabiex topera servizzi ta' importanza ekonomika ġenerali jew li jkollha l-karattru ta' monopolju fiskali għandha tkun suġġetta għar-regoli tat-Trattati, b'mod partikolari dawk li jirreferu għall-kompetizzjoni, safejn l-applikazzjoni ta' dawn ir-regoli ma jostakolawx it-twettiq, *de jure* jew *de facto*, tal-funzjonijiet speċifiċi mogħtija lil dik l-impriża. L-iżvilupp tal-kummerċ ma għandux jiżviluppa b'mod kuntrarju għall-interessi tal-Unjoni."

(221) Dan l-Artikolu jipprevedi deroga mill-projbizzjoni tal-għajnuna mill-Istat li tinsab fl-Artikolu 107 tat-TFUE sal-punt li l-għajnuna tkun meħtieġa u proporzjonali minħabba li n-nuqqas ta' għajnuna jxekkel il-prestazzjoni tas-servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali ("SIEĠ") taħt kundizzjonijiet ekonomiċi aċċettabbli. Skont l-Artikolu 106(3) tat-TFUE, il-Kummissjoni għandha tiżgura l-applikazzjoni ta' danl-Artikolu, billi tispeċifika fost l-oħrajn taħt liema kundizzjonijiet hija tqis li l-kriterji ta' neċessità u proporzjonalità jkunu ssodisfati.

(222) Fil-31 ta' Jannar 2012, daħlu fis-seħħ il-qafas tal-Unjoni Ewropea għall-għajnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens tas-servizz pubbliku (2011) ("il-Qafas SIEĠ tal-2012") u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2012/21/UE ([49]) ("id-Deċiżjoni SIEĠ tal-2012"). Minn din id-data, il-kompatibbiltà tal-għajnuna taħt il-forma ta' kumpens tas-servizz pubbliku trid tiġi eżaminata fid-dawl tad-Deċiżjoni SIEĠ tal-2012 u l-kriterji tal-Qafas SIEĠ tal-2012.

(223) Il-Qafas SIEĠ tal-2012 japplika għal kwalunkwe għajnuna illegali mogħtija qabel id-dħul fis-seħħ tiegħu li dwarha l-Kummissjoni tieħu deċiżjoni wara l-31 ta' Jannar 2012, bl-eċċezzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 14, 19, 20, 24, 39 u 60 (ara l-paragrafu 69 tal-Qafas SIEĠ tal-2012). Konsegwentement, il-kompatibbiltà tal-kumpens mogħti lill-Kumpaniji Reġjonali sal-iskadenza tal-Konvenzjonijiet Inizjali fil-31 ta' Diċembru 2008 taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Qafas SIEĠ tal-2012 u għandha tiġi vvalutata fuq il-bażi tad-dispożizzjonijiet rilevanti fih, jiġifieri:

(a) l-għajnuna għandha tingħata għal servizz ta' interess ekonomiku ġenerali ġenwin u definit b'mod korrett kif imsemmi fl-Artikolu 106(2) tat-TFUE;

(b) it-tħaddim tal-SIEĠ għandu jiġi fdat lill-impriża kkonċernata permezz ta' att uffiċjali wieħed jew aktar. Tali att(i) għandu/għandhom jispeċifika/jispeċifikaw il-kontenut u t-tul ta' żmien tal-obbligi ta' servizz pubbliku; l-impriża fdata b'dawn l-obbligi u, fejn applikabbli, it-territorju kkonċernat; in-natura ta' kull dritt esklussiv jew speċjali assenjat lill-impriża; id-deskrizzjoni tal-mekkaniżmu ta' kumpens u l-parametri għall-kalkolu, il-monitoraġġ u r-reviżjoni tal-kumpens; u l-arranġamenti biex jiġi evitat u rkuprat kwalunkwe kumpens żejjed;

([48]) Is-Sentenza tal-4 ta' Settembru 2009, *Italja vs il-Kummissjoni*, sentenza, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, paragrafi 76–78 u sentenza tal-21 ta' Lulju 2011 *Alcoa Trasformazioni*, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, il-punt 127.

([49]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2012/21/UE tal-20 ta' Diċembru 2011 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 106(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal għajnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens għal servizz pubbliku mogħti lil ċerti impriżi inkarigati bl-operat ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU L 7, 11.1.2012, p. 3).

(c) l-ammont ta' kumpens ma jistax jaqbeż dak li huwa meħtieġ biex ikopri l-ispiża netta għall-eżekuzzjoni tal-obbligi tas-servizz pubbliku, inkluż profitt raġjonevoli.

(224) Il-Konvenzjonijiet Inizjali pprevedew li l-obbligi rigward ir-rotot u l-portijiet li għandhom jiġu moqdija, il-kapaċità tal-bastimenti assenjati għall-konnessjonijiet marittimi inkwistjoni, il-frekwenza tas-servizz u n-nollijiet għandhom jiġu definiti fid-dettall permezz ta' pjanijiet ta' ħames snin ippreżentati mill-benefiċjarji għall-approvazzjoni lill-awtoritajiet pubbliċi. Fuq din il-bażi, il-Kummissjoni ssib li l-obbligi ta' servizz pubbliku imposti fuq il-kumpaniji ġew simultanjament mill-Konvenzjonijiet Inizjali konklużi mal-Istat Taljan f'Lulju 1991, il-qafas legali kif dettaljat hawn fuq u l-pjanijiet ta' ħames snin.

(225) Il-pjanijiet ta' ħames snin stabbilew il-portijiet u l-frekwenzi li għandhom jiġu operati fl-istaġuni bl-iktar u bl-inqas xogħol, kif ukoll it-tip ta' bastiment li għandu jiġi assenjat għal kull rotta. In-network ta' servizzi li jirriżulta jista' madankollu jiġi adattat għal kull perjodu ta' ħames snin, b'reazzjoni għall-bidliet fid-domanda fuq ir-rotot inkwistjoni. L-informazzjoni mogħtija mill-awtoritajiet Taljani wriet li huma biss il-komunitajiet lokali kkonċernati li jistgħu jagħmlu adattamenti fil-frekwenzi jew fl-iskedi, wara li jkunu indirizzati talbiet speċifiċi lill-Ministeru tat-Trasport. Talbiet bħal dawn imbagħad ġew ivvalutati individwalment fil-livell interministerjali, fost l-oħrajn b'referenza għall-implikazzjonijiet finanzjarji tagħhom għall-ispejjeż operattivi tal-kumpanija kkonċernata. Kwalunkwe bidla fin-network tas-servizzi matul il-perjodu ta' ħames snin kienet għalhekk koperta minn deċiżjoni amministrattiva indirizzata lill-benefiċjarji.

(226) Fiż-żmien tal-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005, l-Italja kienet ippreżentat lill-Kummissjoni l-ewwel żewġ pjanijiet ta' ħames snin, li jkopru rispettivament il-perjodi bejn l-1990 u l-1994 u bejn l-1995 u l-1999. It-tielet pjan (li jkopri l-perjodu bejn l-2000 u l-2004) kien għadu ma ġiex approvat fiż-żmien tal-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005. Id-Digriet Ministerjali tat-8 ta' Marzu 2000 kien jintitola lill-kumpaniji li jkomplu joperaw is-servizz pubbliku skont il-kundizzjonijiet miftiehma fil-pjan ta' ħames snin ta' bejn l-1994 ul-1999 fis-seħħ fl-1999, sakemm ġie adottat il-pjan ta' ħames snin tal-2000 u l-2004.

(227) Kif imsemmi hawn fuq, wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005 bis-sentenza tal-2009, l-Italja kkonfermat li l-ebda pjan ta' ħames snin ma ġie finalment adottat għall-perjodi bejn l-2000 u l-2004 u bejn l-2005 u l-2008. Minflok, skont l-awtoritajiet Taljani, sar qbil fuq tibdil *ad hoc* fl-obbligi ta' servizz pubbliku imposti fuq l-operaturi, bil-għan li s-servizzi jiġu allinjati aktar mill-qrib mal-ħtiġijiet tal-komunitajiet lokali, mingħajr madankollu ma jsiru bidliet sostanzjali fis-sistema tas-servizz pubbliku.

(228) Konsegwentement, il-Kummissjoni tinnota li ma seħħet l-ebda bidla sostanzjali fis-sistema tas-servizz pubbliku meta mqabbla mas-sitwazzjoni ppreżentata fil-pjan ta' ħames snin ta' bejn l-1994 u l-1999, u għalhekk tassumi li l-kumpaniji komplew jipprovdu s-servizzi l-aktar taħt l-istess obbligi tas-servizz pubbliku li jikkonċernaw skeda, frekwenza, bastimenti, jew tariffi sal-iskadenza tal-Konvenzjonijiet Inizjali.

5.1.3.2. SIEĠ ġenwin u definit b'mod korrett

(229) Skont il-paragrafi 12 u 13 tal-Qafas SIEĠ tal-2012, l-għajnuna trid tingħata għal SIEĠ ġenwin u definit b'mod korrett. B'mod partikolari, l-Istati Membri ma jistgħux jorbtu obbligi speċifiċi ta' servizz pubbliku ma' servizzi li diġà huma pprovduti jew li jistgħu jiġu pprovduti b'mod sodisfaċenti u taħt ċerti kundizzjonijiet, bħall-prezz, karatteristiċi oġġettivi ta' kwalità, kontinwità u aċċess għas-servizz, konsistenti mal-interess pubbliku, kif definit mill-Istat, minn impriżi li joperaw taħt kundizzjonijiet normali tas-suq.

(230) Fin-nuqqas ta' regoli speċifiċi tal-Unjoni li jiddefinixxu l-ambitu għall-eżistenza ta' SIEĠ, l-Istati Membri għandhom diskrezzjoni wiesgħa biex jiddefinixxu dak li jqisu bħala SIEĠ u, konsegwentement, id-definizzjoni ta' servizzi bħal dawn minn Stat Membru tista' tiġi kkontestata mill-Kummissjoni biss fil-każ ta' żball evidenti ([50]).

([50]) Ara l-paragrafu 46 tal-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewoprea għal kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU C 8, 11.1.2012, p. 4).

(231) Skont l-Artikolu 1(1) tar-Regolament (KEE) Nru 4055/86, "il-libertà li jiġu pprovduti servizzi tat-trasport marittimu bejn l-Istati Membri u bejn l-Istati Membri u pajjiżi terzi għandha tapplika fir-rigward ta' ċittadini tal-IstatiMembri li huma stabbiliti fi Stat Membru differenti minn dak tal-persuna għal min is-servizzi huma intiżi". Madankollu, b'mod differenti mir-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu, ([51]) ir-Regolament (KEE) Nru 4055/86 ma jipprevedix eċċezzjonijiet possibbli għall-prinċipju tal-libertà li jiġu pprovduti servizzi tat-trasport marittimu internazzjonali.

(232) Il-Kummissjoni hija tal-fehma li, irrispettivament min-nuqqas ta' dispożizzjoni espliċita li tirregola l-possibbiltà mill-Istati Membri li jikkonkludu kuntratti ta' servizz pubbliku fir-rigward tas-servizzi tat-trasport marittimu bejn l-Istati Membri jew bejn l-Istati Membri u pajjiżi terzi, ir-Regolament (KEE) Nru 4055/86 ma jżommx lill-Istati Membri milli jieħdu azzjonijiet bħal dawn. Skont il-paragrafu 9, it-tieni subparagrafu tal-linji gwida tal-Komunità dwar l-għajnuna mill-Istat għat-trasport marittimu ("il-Linji Gwida Marittimi", ([52]) " *il-Kummissjoni taċċetta li, jekk servizz ta' trasport internazzjonali jkun meħtieġ biex jissodisfa l-ħtiġijiet imperattivi ta' trasport pubbliku, jistgħu jiġu imposti obbligi ta' servizz pubbliku jew jistgħu jiġu konklużi kuntratti ta' servizz pubbliku, sakemm kull kumpens ikun soġġett għar-regoli u l-proċeduri tat-Trattat imsemmija hawn fuq [ir-regoli u l-proċeduri tat-Trattat li jirregolaw l-għajnuna mill-Istat, kif interpretati mill-Qorti tal-Ġustizzja*]".

(233) Għalhekk, il-Kummissjoni se tillimita l-valutazzjoni tagħha għall-kwistjoni dwar jekk il-konnessjonijiet tat-trasport internazzjonali mmexxija minn Adriatica u Saremar kinux meqjusa bħala meħtieġa mill-Italja biex jissodisfaw il-ħtiġijiet imperattivi tat-trasport pubbliku.

Rotot internazzjonali operati minn Adriatica

(234) Adriatica operat rotot internazzjonali bejn l-Italja, il-Greċja, l-Albanija, il-Montenegro u l-Kroazja rispettivament.

(235) Il-Kummissjoni trid tivvaluta jekk kienx hemm operaturi kompetituri fuq dawn ir-rotot li joffru servizzi simili jew komparabbli ma' dawk offruti mill-operatur pubbliku u li jissodisfaw ir-rekwiżiti stabbiliti mill-awtoritajiet pubbliċi. L-awtoritajiet Taljani ma infurmaw lill-Kummissjoni b'ebda tibdil sostanzjali fl-obbligi tas-servizz pubbliku jew fis-sitwazzjoni kompetittiva ta' dawn ir-rotot wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005.

(236) Kif dettaljat hawn taħt, Adriatica ngħatat il-kompitu ta' missjoni ta' interess ġenerali li kienet tinvolvi spejjeż li l-kumpanija ma kinitx iġġarrab li kieku aġixxiet skont l-interess kummerċjali tagħha stess.

— L-Italja/il-Greċja

(237) Il-konnessjoni marittima Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras, li rabtet ir-reġjuni ċentrali tal-Unjoni Ewropea ma' wieħed mir-reġjuni periferiċi tagħha, kienet ta' importanza vitali għat-traffiku kummerċjali u turistiku, speċjalment minħabba l-instabilità politika, li kienet ikkawżat tfixkil għar-rabtiet alternattivi tal-art.

(238) Fl-1977, fuq talba konġunta tal-awtoritajiet Taljani u Griegi, din il-konnessjoni marittima kienet inkluża fil-lista ta' rotot ferrovjarji u servizzi ta' vetturi bil-mutur u ta' tbaħħir koperti mill-Konvenzjoni Internazzjonali tas-7 ta' Frar 1970 dwar il-ġarr ta' passiġġieri u bagalji bil-ferrovija (CIV). Sabiex ikunu jistgħu jipprovdu s-servizzi marittimi offruti fuq din ir-rotta, Adriatica ngħaqdet mal-Komunità tal-Eurail.

(239) L-informazzjoni pprovduta lill-Kummissjoni fil-laqgħa tas-26 ta' Ottubru 2001 wriet li, bejn l-1992 u l-1999, Adriatica operat medja ta' 265 vjaġġ fis-sena fuq din ir-rotta, li kienet iġġorr medja annwali ta' 161 440 passiġġier, 24 376 vettura u 104 437 metru lineari ta' merkanzija. Kif indikat mill-awtoritajiet Taljani f'ittra datata s-17 ta' Frar 2004, bejn l-1996 u l-1999 il-kompetituri ta' Adriatica ma pprovdewx servizz li joffri l-istess garanziji f'termini tal-kwalità tal-bastimenti użati u fost l-oħrajn ir-regolarità u l-frekwenza tas-servizz.

([51]) L-Artikolu 4 tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu jipprevedi l-possibbiltà li l-Istati Membri jikkonkludu kuntratti ta' servizz pubbliku ma' kumpaniji tat-tbaħħir involuti f'servizzi regolari lejn, minn u bejn il-gżejjer jew li jimponu OSP fuqhom bħala kundizzjoni għall-forniment ta' servizzi ta' kabotaġġ. L-Artikolu 4(2) ta' dak ir-regolament jistipula wkoll li, meta jiġu imposti l-OSP, l-Istati Membri għandhom jirrispettaw ir-rekwiżiti relatati mal-portijiet li għandhom jiġu moqdija, ir-regolarità, il-kontinwità, il-frekwenza, il-kapaċità li jiġi pprovdut is-servizz, ir-rati u l-ekwipaġġ u li, fejn applikabbli, kull kumpens għall-OSP għandu jkun disponibbli għas-sidien kollha tal-bastimenti tal-Unjoni.

([52]) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni C(2004) 43 - Il-linji gwida tal-Komunità dwar l-għajnuna mill-Istat għat-trasport marittimu (ĠU C 13, 17.1.2004, p. 3).

(240) Adriatica operat din ir-rotta sal-aħħar tal-1999. Meta ntemm il-pjan ta' ħames snin ta' bejn l-1995 u l-1999, Adriatica ssospendiet l-attivitajiet imwettqa mill-bastimenti tagħha stess fir-rigward tal-konnessjoni Brindisi/Korfu/I-goumenitsa/Patras u waqfet tirċievi s-sussidji pubbliċi għall-operat ta' din ir-rotta. Sabiex ikunu garantiti s-servizzi tal-passiġġieri bejn Brindisi u Patras koperti mill-Konvenzjoni CIV, bejn l-2000 u l-2004 Adriatica daħlet f'arranġamenti kuntrattwali ma' operaturi marittimi oħra.

(241) Il-Kummissjoni tqis li l-awtoritajiet Taljani kienu intitolati li jkopru telf operattiv fir-rigward ta' servizzi skedati għal portijiet li jservu reġjuni remoti tal-Unjoni fejn l-operat tal-forzi tas-suq ma jiżgurax livell ta' servizz suffiċjenti. Fuq il-bażi ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tqis li l-għoti ta' sussidji pubbliċi għat-tħaddim ta' din ir-rotta jista' fil-prinċipju jkun ġustifikat.

(242) Il-Kummissjoni tikkonkludi li l-operazzjoni minn Adriatica tal-konnessjonijiet marittimi bejn l-Italja u l-Greċja kienet tikkostitwixxi SIEĠ ġenwin.

— L-Italja/l-Albanija

(243) Il-konnessjonijiet mal-Albanija bdew fl-1983 meta, abbażi ta' ftehim bilaterali bejn l-Italja u l-Albanija tal-1983, ([53]) Adriatica bdiet ir-rotta mħallta tal-passiġġieri u tal-merkanzija Trieste/Durrës. Bejn l-1991 u l-1998, it-traffiku bejn l-Italja u l-Albanija żdied b'mod esponenzjali: minn 20 096 passiġġier fl-1991 għal 357 078 passiġġier fl-1999. Il-konnessjonijiet imħaddma minn Adriatica (Trieste/Durrës, Ancona/Durrës u Bari/Durrës) kienu meħtieġa biex jissodisfaw il-ħtiġijiet tat-trasport tal-popolazzjoni lokali, speċjalment tal-gruppi bi dħul aktar baxx, u biex iżommu relazzjonijiet tajbin ta' viċinat mal-Albanija. L-interess tal-Italja f'dan tal-aħħar huwa spjegat mir-rabtiet storiċi, politiċi u ekonomiċi qawwija bejn iż-żewġ pajjiżi, il-mijiet ta' eluf ta' Albaniżi li emigraw lejn l-Italja fis-seklu 20 u l-ftit kolonisti Taljani li għexu fl-Albanija sal-1992. Barra minn hekk, fis-snin 90, il-laneċ ta' Adriatica kellhom rwol ewlieni fl-appoġġ loġistiku u umanitarju pprovdut mill-Italja lill-Albanija matul il-kriżi politika Albaniża, li segwiet il-kollass tar-reġim tal-pajjiż.

(244) Adriatica kienet suġġetta għal restrizzjonijiet f'termini tar-rotot li kellhom jitmexxew, il-frekwenza tagħhom u t-tariffi applikabbli (li kienu determinati *ex-ante* mill-Italja) u f'termini ta' bastimenti/laneċ li kellhom jintużaw, li kellhom jiġu awtorizzati mill-amministrazzjoni Taljana.

(245) Fir-rotta Trieste/Durrës (vjaġġ ta' 25 siegħa), Adriatica ma ffaċċjat l-ebda kompetizzjoni. Fil-perjodu bejn l-1995 u l-1998, Adriatica kienet topera r-rotta darbtejn fil-ġimgħa tul is-sena kollha b'laneċ li jġorru l-passiġġieri u l-merkanzija. Il-kapaċità massima offruta kienet ta' 800 passiġġier għal kull tluq. Fl-1999, wara emenda għall-pjan ta' ħames snin bejn l-1995 u l-1999, approvata bid-Digriet Ministerjali tas-17 ta' Lulju 1998, Adriatica kienet topera biss servizzi ta' trasport tal-merkanzija fuq din ir-rotta. Mis-sena 2000 (jiġifieri mal-konklużjoni tat-tieni pjan ta' ħames snin), l-Italja ddeċidiet li twaqqaf ir-rotta minħabba li d-domanda għat-traffiku fuq il-linja bdiet tonqos u kien ċar li l-operaturi privati li daħlu fis-suq kellhom jipprovdu servizzi suffiċjenti fuq il-linja.

(246) Ukoll fuq ir-rotta Ancona/Durrës (vjaġġ ta' 18-19-il siegħa), Adriatica ma ffaċċjat l-ebda kompetizzjoni. Skont il-pjan 1995-1999, Adriatica kellha topera din ir-rotta darbtejn fil-ġimgħa. Fl-2001, din ir-rotta kienet operata minn Adriatica erba' darbiet fil-ġimgħa b'ħames laneċ li jġorru passiġġieri u merkanzija. Il-kapaċità massima offruta kienet ta' 800-1 080 passiġġier (jiddependi mit-tip ta' lanċa) għal kull tluq. Ir-rotta kienet operata sal-2004, meta Adria Ferries daħlet fis-suq b'kapaċità suffiċjenti biex tissodisfa d-domanda tas-suq (bl-użu ta' lanċa b'kapaċità ta' 800 passiġġier u 25 trakk).

(247) Fuq ir-rotta Bari/Durrës (vjaġġ ta' 8 sigħat), Adriatica operat f'kompetizzjoni ma' operaturi oħra (tal-UE u mhux tal-UE), iżda madankollu użat bastimenti qodma u pprovdiet servizzi li ma kinux jiggarantixxu r-regolarità u l-affidabbiltà meħtieġa biex jissodisfaw il-ħtiġijiet tal-popolazzjoni. Skont il-pjan 1995-1999, Adriatica kellha topera din ir-rotta erba' darbiet fil-ġimgħa. Fl-1998, wara emenda għall-pjan approvat mill-Ministeru, Adriatica operat din ir-rotta tliet darbiet fil-ġimgħa. Il-kapaċità totali offruta kienet ta' 1 080 passiġġier kull tluq matul is-sena kollha. Id-*data* li tikkonċerna d-domanda fl-2001 turi li Adriatica kienet l-unika kumpanija li topera r-rotta li kienet tkun kapaċi tissodisfa d-domanda kollha tagħha matul is-sena kollha (jiġifieri 530 passiġġier kuljum fl-istaġun kalmu 1 050 passiġġier kuljum fl-eqqel staġun). Barra minn hekk, il-prezzijiet ta' Adriatica ma kinux inqas mill-ispejjeż tal-kompetituri tagħha. L-informazzjoni ppreżentata mill-awtoritajiet Taljani wara l-annullament tad-Deċiżjoni tal-2005 mill-Qorti Ġenerali turi li r-riżultati tar-rotta Bari/Durrës kienu pożittivi fil-perjodu 2004-2008. Minkejja li l-awtoritajiet Taljani ma setgħux jipprovdu d-*data* għal kull linja għas-snin bejn l-2002 u l-2003, fit-tweġiba tagħhom tal-21 ta' Diċembru 2018 huma kkonfermaw li Adriatica ma rċeviet l-ebda kumpens għall-operat tar-rotta fil-perjodu bejn l-2002 u l-2008.

([53]) L-Artikolu 5 tal-Protokoll inkariga lil Adriatica u lill-kumpanija Albaniża Transship bl-organizzazzjoni tal–arranġamenti għas-servizzi fuq ir-rotta.

(248) Il-Kummissjoni tikkonkludi li Adriatica kienet l-unika kumpanija li tiżgura servizzi regolari u affidabbli ta' trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija bil-lanċ fuq ir-rotot Trieste/Durrës (sal-2000), Ancona/Durrës (sal-2004) u Bari/Durrës (sal-aħħar tal-2001) u li s-servizzi marittimi pprovduti minn Adriatica fuq dawn ir-rotot kienu jikkostitwixxu SIEĠs ġenwini. Fir-rigward tas-servizzi pprovduti minn Adriatica fir-rotta Bari/Durrës fil-perjodu bejn l-2002 u l-2008, m'hemmx bżonn li tiġi vvalutata l-eżistenza ta' SIEĠs ġenwini għal dan il-perjodu, minħabba li ma ngħatat l-ebda għajnuna lil Adriatica bħala kumpens għall-forniment ta' dawn is-servizzi.

— L-Italja/il-Montenegro

(249) Dwar il-konnessjoni bejn l-Italja u l-Montenegro, Adriatica kienet topera r-rotot Ancona/Bar u Bari/Bar. Iż-żewġ konnessjonijiet ġew stabbiliti minn Adriatica fl-1997 fuq il-bażi ta' talba mill-awtoritajiet Montenegrini għal konnessjoni marittima regolari bejn il-port kummerċjali tal-pajjiż u l-portijiet tat-Tramuntana u tan-Nofsinhar tal-Italja, u ġew sospiżi fl-1999 minħabba l-gwerra fil-Kosovo. F'dak iż-żmien, l-Italja kellha interess li tiżgura konnessjonijiet regolari lejn u mill-Montenegro sabiex issaħħaħ il-kooperazzjoni reġjonali u tappoġġja l-proċess ta' demokratizzazzjoni tal-Istati tar-Repubblika Federali tal-Jugoslavja (jiġifieri is-Serbja u l-Montenegro). Bar kienet l-uniku aċċess għall-baħar mir-Repubblika Federali tal-Jugoslavja.

(250) Il-konnessjoni marittima Ancona/Bar ġiet attivata mill-ġdid fl-2000 wara t-talba tal-awtoritajiet Montenegrini, li fl-2001 talbu wkoll żieda fil-frekwenza tas-servizzi pprovduti minn Adriatica. Fuq din ir-rotta, li kienet operata sal-2004, Adriatica qatt ma ffaċċjat kompetizzjoni.

(251) Il-konnessjoni marittima Bari/Bar kienet operata minn Adriatica fl-1997 u l-1998 biss. Fuq din ir-rotta Adriatica iffaċċjat il-kompetizzjoni minn żewġ operaturi (il-kumpanija tal-lanċ tal-istat Montenegrin u operatur Sloven wieħed) li ma offrewx l-istess garanziji f'termini tal-kwalità tal-bastimenti.

(252) F'dan l-isfond, il-Kummissjoni tikkonkludi li s-servizzi marittimi pprovduti minn Adriatica bejn l-Italja u l-Montenegro kienu jikkostitwixxu SIEĠs ġenwini peress li Adriatica kienet l-unika kumpanija li tiżgura servizzi regolari u affidabbli ta' trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija bil-lanċ fuq dawn ir-rotot.

— L-Italja/il-Kroazja

(253) Dwar il-konnessjoni bejn l-Italja u l-Kroazja, Adriatica operat ir-rotot Ancona/Split u Bari/Dubrovnik.

(254) L-operazzjoni tal-konnessjoni marittima Ancona/Split bejn l-Italja u l-Kroazja, mogħtija lill-operaturi privati fl-1960, ġiet ittrasferita lil Adriatica bil-Liġi Nru 42 tas-27 ta' Frar 1978. L-informazzjoni pprovduta mill-awtoritajiet Taljani indikat li s-servizzi ġew interrotti fl-1991, u li sussegwentement reġgħu bdew fl-1994 fuq talba espliċita tal-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja. Barra minn hekk, l-Italja kellha interess li tiżgura konnessjonijiet regolari mal-Kroazja (u b'mod partikolari r-reġjun tad-Dalmatia) meta jitqies l-għadd sinifikanti ta' Taljani u ta' persuni ta' dixxendenza Taljana li jgħixu fir-reġjun. Minkejja l-fluttwazzjonijiet ikkawżati mill-kriżi tal-Kosovo, it-traffiku żviluppa b'mod konsiderevoli mill-1994. Adriatica użat bastiment imħallat biex jagħmel żewġ vjaġġi kull ġimgħa madwar is-sena kollha filwaqt li l-operaturi l-oħra (wieħed Kroat, wieħed Liberjan u operatur wieħed tal-Unjoni Ewropea) essenzjalment kienu preżenti biss matul l-istaġun tas-sajf u ma ssodisfawx ir-rekwiżiti kollha tas-servizz stipulati mill-awtoritajiet Taljani fil-ftehim. Ir-rotta twaqqfet fl-2006.

(255) Il-konnessjoni marittima Bari/Dubrovnik kienet operata minn Adriatica biss fl-1997 u l-1998. L-uniku kompetitur f'din ir-rotta kien il-kumpanija Kroata tal-lanċ li hija proprjetà tal-Istat.

(256) F'dan l-isfond, il-Kummissjoni tikkonkludi li s-servizzi marittimi pprovduti minn Adriatica bejn l-Italja u l-Kroazja kienu jikkostitwixxu SIEĠs ġenwini peress li Adriatica kienet l-unika kumpanija li tiżgura servizzi regolari u affidabbli ta' trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija bil-lanċ fuq dawn ir-rotot.

Rotta internazzjonali operata minn Saremar

(257) Saremar operat ir-rotta internazzjonali Santa Teresa di Gallura/Bonifacio bejn Sardinja u Korsika.

(258) Il-Kummissjoni tqis li l-operat minn Saremar tar-rotta Sardenja/Korsika (Santa Teresa/Bonifacio) jissodisfa ħtieġa ġenwina li ma setgħetx tiġi ssodisfata mis-suq waħdu.

(259) B'mod partikolari, fuq din ir-rotta Saremar operat żewġ vjaġġi bir-ritorn kuljum is-sena kollha bl-użu ta' bastiment imħallat b'kapaċità totali ta' 560 passiġġier u 51 vettura bil-mutur. L-informazzjoni pprovduta mill-awtoritajiet Taljani wriet li din kienet konnessjoni transfruntiera fuq distanza qasira (10 mili nawtiċi) ta' interess prinċipalment lokali, kemm għall-komunitajiet ta' Sardenja kif ukoll għall-komunitajiet ġirien ta' Korsika. Il-konnessjoni skedata bejn Santa Teresa u Bonifacio serviet primarjament biex tiżgura l-mobbiltà tal-ħaddiema transfruntiera bejn Korsika tan-nofsinhar u Sardinja tat-tramuntana. L-informazzjoni pprovduta mill-awtoritajiet Taljani wriet li din ir-rabta kienet intalbet b'mod espliċitu mill-komunitajiet lokali ta' Sardinja u ta' Korsika.

(260) Is-servizz ipprovdut mill-kompetitur ma ssodisfax ir-rekwiżiti dwar ir-regolarità u l-frekwenza imposti mill-awtoritajiet Taljani. Barra minn hekk, l-operatur inkwistjoni ma kienx preżenti b'mod konsistenti matul l-istaġun kollu.

(261) Minħabba dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tqis li l-objettiv, jiġifieri l-espressjoni ta' ħtieġa leġittima tal-pubbliku espressa mill-awtoritajiet lokali u reġjonali kkonċernati, li jingħata servizz skedat matul is-sena kollha bejn żewġ reġjuni insulari, ma setax jintlaħaq bis-saħħa tal-libertà tal-forzi tas-suq. Ir-rotta internazzjonali operata minn Saremar kienet għalhekk tikkostitwixxu SIEĠ ġenwin.

5.1.3.3. Att ta' inkarigu xieraq

(262) B'konformità mal-paragrafi 15 u 16 tal-Qafas SIEĠ tal-2012, il-benefiċjarji kienu espliċitament fdati bil-forniment tas-servizzi inkwistjoni permezz tal-Konvenzjonijiet Inizjali u, għall-perjodi ta' żmien applikabbli, il-pjanijiet ta' ħames snin, li jispeċifikaw b'mod ċar il-kontenut u t-tul ta' żmien tal-obbligi ta' servizz pubbliku, il-benefiċjarji u l-mekkaniżmu ta' kumpens.

(263) Il-Konvenzjonijiet Inizjali huma kuntratti ta' servizz pubbliku konklużi mill-Istat Taljan ma' kull waħda mill-ħames Kumpaniji Reġjonali tal-ex Grupp Tirrenia. Dawn il-kuntratti imponew fuq il-kumpaniji l-obbligu li jipprovdu s-servizzi (f'termini ta' linji, frekwenzi, tip ta' bastimenti u nollijiet – ara l-premessa 97) deskritti fil-pjanijiet ta' ħames snin u jistabbilixxu r-regoli ewlenin li fuqhom huwa bbażat il-mekkaniżmu ta' kumpens applikat fil-pjanijiet ta' ħames snin. Kif imsemmi fil-premessi 95 u 96, il-Konvenzjonijiet Inizjali ppreskrivew li l-ammont ta' sussidju annwali jiġi stabbilit fuq il-bażi ta' applikazzjoni sottomessa mill-benefiċjarju u approvata mill-Ministeru. Il-Konvenzjonijiet Inizjali taw dettalji dwar id-diversi elementi ta' dħul u spejjeż li għandhom jiġu kkunsidrati għall-kalkolu tal-kumpens u r-redditu fuq il-kapital investit. L-Artikolu 3 tal-Konvenzjonijiet Inizjali jipprevedi wkoll arranġamenti biex jiġi evitat u rkuprat kull kumpens żejjed. Min-naħa l-waħda, il-Kumpaniji Reġjonali kienu obbligati jikkomunikaw minnufih lill-Ministeru kull bidla rilevanti fir-riżultati previsti fl-applikazzjoni ppreżentata, sabiex il-kumpens ikun jista' jiġi aġġustat fil-pront. Min-naħa l-oħra, in-nuqqas ta' kumpens żejjed kien ukoll ikkontrollat *ex post* u l-kumpaniji Reġjonali kienu obbligati li jirritornaw lill-Istat kull ammont żejjed li rċevew.

(264) Dawn il-kunsiderazzjonijiet japplikaw bl-istess mod għall-Kumpaniji Reġjonali kollha.

5.1.3.4. Proporzjonalità tal-kumpens

(265) Skont l-informazzjoni pprovduta mill-Italja, il-kumpens mogħti lil Adriatica u Saremar għall-operat tar-rotot internazzjonali kien jikkorrispondi għat-telf nett irreġistrat fuq ir-rotta.

(266) Fir-rigward tar-raġonevolezza tal-kumpens, abbażi tal-kunsiderazzjonijiet fil-premessi 168 u 163-172, il-Kummissjoni tqis li l-kumpens li kien limitat għall-ispejjeż netti mġarrba fil-forniment tas-servizzi u r-ritorn permess lill-operatur kien raġonevoli, b'konformità mal-paragrafi 21 u 22 tal-Qafas SIEĠ tal-2012. Barra minn hekk, mill-inqas sa mill-1 ta' Jannar 2004, inżammu kontijiet separati għal kull linja għall-attivitajiet kollha ta' servizz pubbliku imposti mill-Italja fuq il-Kumpaniji Reġjonali. Għalhekk, jista' jiġi konkluż li l-kumpaniji Reġjonali kkonformaw mal-obbligu ta' trasparenza introdott mid-Direttiva tal-Kummissjoni 2006/111/KE ([54]) (ara l-paragrafu 18 tal-Qafas SIEĠ tal-2012).

(267) Speċifikament rigward l-investiment skedat fil-pjanijiet ta' ħames snin, il-Kummissjoni, fid-Deċiżjoni ta' Ftuħ, esprimiet dubji dwar l-arranġamenti ta' finanzjament għall-investimenti meħtieġa sabiex jiġu pprovduti s-servizzi ssussidjati skont il-Konvenzjonijiet Inizjali. B'mod partikolari, il-Kummissjoni riedet tevalwa sa liema punt l-ispejjeż tal-akkwist u d-deprezzament tal-bastimenti daħlu fil-kalkolu tal-kumpens annwali. Barra minn hekk, il-fatt li l-Kumpaniji Reġjonali kienu garantiti sussidju, li kien jinkludi l-ispiża tad-deprezzament tal-flotta tagħhom sal-2008, seta' jitqies bħala garanzija impliċita min-naħa tal-Istat Taljan, li tippermetti li l-operatur pubbliku ma jerfax ir-riskju ekonomiku inerenti f'kull investiment.

([54]) Id-Direttiva tal-Kummissjoni 2006/111/KE tas-16 ta' Novembru 2006 dwar it-trasparenza tar-relazzjonijiet finanzjarji bejn l-Istati Membri u l-impriżi pubbliċi kif ukoll dwar it-trasparenza finanzjarja fi ħdan ċerti impriżi (ĠU L 318, 17.11.2006, p. 17).

(268) Il-Konvenzjonijiet Inizjali kienu jeħtieġu li l-kumpaniji Reġjonali jużaw bastimenti ta' inqas minn għoxrin sena fuq ir-rotot sussidjati u li jkunu proprjetarji ta' dawn il-bastimenti (sakemm l-awtoritajiet pubbliċi ma jkunux espressament taw eżenzjoni). Dan l-obbligu, li jikkostitwixxi obbligu ta' servizz pubbliku, wassal lill-Kumpaniji Reġjonali biex iġeddu parti sostanzjali mill-flotta tagħhom matul il-perjodu tal-Konvenzjonijiet Inizjali, minħabba l-età milħuqa mill-bastimenti użati fuq ir-rotot koperti mill-ewwel pjan ta' ħames snin (bejn l-1990 u l-1994). Barra minn hekk, it-tip ta' bastiment li għandu jintuża fuq kull waħda mir-rotot moqdija mill-kumpaniji ġie stabbilit permezz ta' digriet ministerjali li japprova jew jemenda kull pjan ta' ħames snin. L-akkwist ta' kwalunkwe bastiment ġdid, bħal pereżempju t-trasferiment jew id-diżattivazzjoni tal-eqdem bastimenti, kellu jiġi awtorizzat permezz ta' digriet ministerjali, li jispeċifika wkoll is-servizz li għalih kellu jiġi assenjat il-bastiment. L-investimenti tal-Kumpaniji Reġjonali kellhom ukoll ikunu konformi mal-istrateġija għall-iżvilupp tas-servizzi pprovduti matul il-perjodu ta' referenza ta' ħames snin kif ifformulat fil-pjan ta' ħames snin approvat mill-awtorità pubblika.

(269) Fid-dawl ta' dawn ir-regoli speċifiċi, il-Kummissjoni eżaminat jekk, matul il-perjodi ta' ħames snin bejn l-1990 u l-1994 u bejn l-1995 u l-1999, l-ispejjeż tal-akkwist u l-ispejjeż tad-deprezzament tal-bastimenti użati mill-Kumpaniji Reġjonali fuq ir-rotot tas-servizz pubbliku ssodisfawx ir-rekwiżiti stipulati mill-awtoritajiet Taljani u tqisux b'mod proporzjonat meta ġie kkalkulat il-kumpens annwali. L-informazzjoni mogħtija mill-awtoritajiet Taljani wriet li, meta ġew introdotti bastimenti ġodda, il-bastimenti qodma kienu ġew iddekummissjonati simultanjament, bir-riżultat li ma kienx hemm żieda ġenerali fil-kapaċità marbuta mat-tiġdid tal-flotot tal-Kumpaniji Reġjonali.

(270) Fir-rigward tal-ispejjeż tal-akkwist ta' bastimenti ġodda, l-istess informazzjoni wriet li: (i) dan ix-xiri sar parzjalment bir-riżorsi proprji tal-kumpanija u parzjalment permezz ta' self bankarju; (ii) ir-rati tal-imgħax mitluba mill-istituzzjonijiet ta' kreditu involuti kienu konformi mar-rati li kienu jgawdu matul l-istess perjodu minn kumpaniji ta' daqs u fatturat komparabbli f'setturi oħra tal-ekonomija ([55]); (iii) il-Kumpaniji Reġjonali ma gawdew mill-ebda garanzija diretta mill-awtoritajiet Taljani għall-ħlas lura ta' dan is-self. Il-Kummissjoni tirrikonoxxi li l-eżistenza nnifisha ta' ftehim mal-Istat assigurat lill-investituri li l-impenji tagħhom kienu jiġu onorati u ppermettew lill-Kumpaniji Reġjonali jimmodernizzaw il-flotot tagħhom mingħajr ma jġorru r-riskji ekonomiċi li kellhom jinġarru minn operatur kummerċjali. Madankollu, dan il-vantaġġ kien intrinsiku għall-arranġamenti introdotti mill-Konvenzjonijiet Inizjali, li ġew konklużi għal perjodu ta' għoxrin sena qabel ma daħal fis-seħħ ir-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu u l-Linji Gwida Marittimi. Barra minn hekk, kif diġà ġie nnutat, il-bastimenti l-ġodda akkwistati mill-Kumpaniji Reġjonali skont il-Konvenzjonijiet Inizjali kienu assenjati esklussivament għas-servizzi skedati speċifikati fil-pjanijiet ta' ħames snin. Konsegwentement, dan il-vantaġġ kien parti integrali mill-Konvenzjonijiet inizjali.

(271) Fir-rigward tal-ispejjeż ta' deprezzament tal-bastimenti użati mill-Kumpaniji Reġjonali fuq ir-rotot koperti mill-pjanijiet ta' ħames snin, il-Kummissjoni tinnota li dawn huma parti mill-elementi ta' spejjeż li, skont it-termini tal-Artikolu 5 tal-Konvenzjonijiet inizjali, ddaħħlu fil-kalkolu tas-sussidju annwali. Skont il-kriterji stabbiliti fil-Konvenzjonijiet inizjali, id-deprezzament ġie kkalkulat b'mod lineari fuq perjodu ta' għoxrin sena, bl-eċċezzjoni ta' bastimenti b'veloċità ultra għolja, li t-tul ta' żmien tagħhom kien limitat għal ħmistax-il sena. Peress li l-eżami tal-kontijiet analitiċi ta' dawn ir-rotot ma żvela l-ebda element ta' kumpens żejjed, il-Kummissjoni ssostni li l-mekkaniżmu introdott mill-Konvenzjonijiet Inizjali biex jiġi kkunsidrat id-deprezzament tal-bastimenti meta jiġi kkalkulat il-kumpens annwali jista' jiġi awtorizzat skont l-Artikolu 106(2) tat-TFUE.

(272) L-għoti ta' SIEĠ jippresupponi l-użu ta' bastimenti ta' tip u kapaċità speċifikati minn qabel mill-awtoritajiet pubbliċi, li d-deprezzament tagħhom jista' għalhekk jitqies fil-kalkolu tal-kumpens annwali, sakemm il-bastimenti inkwistjoni jkunu nkisbu mill-kumpanija f'kundizzjonijiet normali tas-suq u sabiex jitwettqu l-kompiti fdati lilha u jintużaw esklussivament għas-servizzi tat-trasport skedati fuq ir-rotot koperti mill-ftehim.

(273) Fil-każ tal-Kumpaniji Reġjonali, il-Kummissjoni tinnota li l-bastimenti kollha kkonċernati ntużaw esklussivament għas-servizzi pubbliċi u li, b'riżultat ta' dan, id-deprezzament tagħhom jista' jitqies għal kollox fil-kalkolu tas-sussidju annwali. L-istess jgħodd għall-investimenti meħtieġa biex jiġu pprovduti s-servizzi preskritti mill-awtoritajiet Taljani għall-perjodu ta' ħames snin bejn l-2000 u l-2004, li jikkorrispondu, f'termini ta' tip u kapaċità, mal-impenji li daħlu għalihom dawk l-awtoritajiet fir-rigward tal-livell tas-servizz.

([55]) Pereżempju, l-akkwist ta' żewġ inġenji ta' veloċità għolja kien iffinanzjat permezz ta' self mill-Banco di Napoli fl-1999 ta' ITL 160 biljun b'rata varjabbli ekwivalenti għar-rata Euribor ta' sitt xhur, miżjuda b'0,40 % u ripagabbli fuq 10 snin. L-informazzjoni mogħtija mill-awtoritajiet Taljani turi li l-istess istituzzjoni ta' kreditu tat self fl-istess ħin lil kumpaniji kbar oħra taħt kundizzjonijiet prattikament identiċi.

(274) Fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tosserva wkoll li l-ħtieġa li jiġu amortizzati l-investimenti meħtieġa għall-forniment tas-servizz kienet tiġġustifika t-tul ta' żmien relattivament twil tal-perjodu ta' inkarigu (ara l-paragrafu 17 tal-Qafas SIEĠ tal-2012).

(275) Fir-rigward tal-investimenti addizzjonali skedati fil-pjan tan-negozju għall-perjodu mill-1999 sal-2002, l-implimentazzjoni ta' dan il-pjan ġiet sospiża wara l-bidu tal-proċedura ta' investigazzjoni formali u ma tkomplitx.

5.1.3.5. Distorsjoni tal-kompetizzjoni li tmur kontra l-interess tal-Unjoni

(276) Il-proċedura skont l-Artikolu 108 TFUE ma għandhiex tipproduċi riżultat li jkun kuntrarju għad-dispożizzjonijiet speċifiċi tat-Trattat ([56]). Għalhekk, il-Kummissjoni ma tistax madankollu tiddikjara li l-għajnuna mill-Istat hija kompatibbli mas-suq intern meta ċerti kondizzjonijiet tagħha jmorru kontra dispożizzjonijiet oħra tat-Trattat. L-obbligu tal-Kummissjoni li tiżgura li l-Artikoli 107 u 108 tat-TFUE jiġu applikati b'mod konsistenti ma' dispożizzjonijiet oħra tat-Trattat huwa aktar u aktar meħtieġ meta dawn id-dispożizzjonijiet l-oħra jfittxu wkoll, bħal f'dan il-każ partikolari, l-għan ta' kompetizzjoni mingħajr distorsjoni fis-suq intern ([57]).

(277) Il-konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fil-Qafas SIEĠ tal-2012, kif ivvalutat hawn fuq, hija normalment biżżejjed biex tiżgura li l-għajnuna ma tfixkilx il-kompetizzjoni b'mod li jkun kuntrarju għall-interessi tal-Unjoni (ara l-paragrafu 51 tal-Qafas SIEĠ tal-2012).

(278) Madankollu, fir-rigward ta' Adriatica, il-Kummissjoni tinnota li, bejn it-30 ta' Ottubru 1990 u Lulju 1994, Adriatica kienet involuta f'kartell tal-iffissar tal-prezzijiet għat-tariffi għall-vetturi kummerċjali fuq ir-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras, bi ksur tal-Artikolu 101 tat-TFUE, ([58]) filwaqt li kienet qed tirċievi għajnuna biex topera din ir-rotta. Wara l-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005 il-Qorti kkonfermat din il-valutazzjoni ([59]).

(279) Il-kumpens għal servizz pubbliku mħallas għall-operat tar-rotta Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras minn Jannar 1992 sa Lulju 1994, meta l-benefiċjarju kien involut fil-kartell tal-iffissar tal-prezzijiet ipprojbit mill-Artikolu 101 tat-TFUE, ma jistax jitqies kompatibbli mas-suq intern. Filwaqt li l-għan tal-kumpens għas-servizz pubbliku kien preċiżament li jiffaċilita t-trasport ta' merkanzija u passiġġieri fuq ir-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras, il-benefiċjarju tal-għajnuna pparteċipa f'kartell ta' ffissar tal-prezzijiet u li kien jimpedixxi t-trasport ta' merkanzija fuq din l-istess rotta eżatta. Għalhekk, il-parteċipazzjoni ta' Adriatica fil-kartell kienet f'kontradizzjoni diretta mal-għan tal-għajnuna tal-SIEĠ li ngħatat lil Adriatica sabiex jiġi ffaċilitat it-trasport marittimu fuq din ir-rotta.

(280) Minn dan jirriżulta li s-sejba ta' għajnuna inkompatibbli u konsegwentement l-ordni tal-irkupru ta' din l-għajnuna ma tikkostitwixxix penali ġdida, kif qed issostni l-Italja. Din l-inkompatibbiltà sempliċiment tirriżulta mill-parteċipazzjoni tal-benefiċjarju tal-għajnuna f'kartell li jkopri s-servizzi li l-benefiċjarju kellu jagħmel aktar aċċessibbli għall-konsumaturi aktar milli jagħmel kartell minnhom għad-detriment tal-konsumaturi. Minħabba t-tip ta' servizz provdut b'kumpens pubbliku, li simultanjament ipprovda għal vetturi kummerċjali, passiġġieri u merkanzija, l-involviment tal-benefiċjarju f'kartell imfassal biex jiffissa l-prezzijiet għat-trasport ta' vetturi kummerċjali jippermetti li jsiru konklużjonijiet għall-konnessjoni kollha kemm hi. Il-kartell kien immirat lejn it-traffiku kummerċjali ħafna tal-vetturi li l-awtoritajiet Taljani xtaqu jiffaċilitaw permezz tas-sussidju.

(281) Barra minn hekk, il-kartell fixkel ħafna l-kompetizzjoni fis-suq rilevanti, jiġifieri fir-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras, filwaqt li l-għajnuna SIEĠ fuq dik l-istess rotta kellha tingħata b'mod li tillimita d-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni għall-minimu. Il-parteċipazzjoni tal-benefiċjarju f'kartell ta' ffissar tal-prezzijiet fuq din ir-rotta amplifikat l-effetti ta' distorsjoni tal-għajnuna u kkawżat effetti negattivi sinifikanti fuq Stati Membri oħra u fuq il-funzjonament tas-suq intern. Barra minn hekk, huwa plawsibbli li, fin-nuqqas tas-sussidji pubbliċi, Adriatica ma kienx ikollha s-saħħa ekonomika li tipparteċipa fil-kartell.

(282) Fl-aħħar nett, tul dan il-perjodu, Adriatica kienet ikkontrollata kompletament minn kumpanija pubblika. Għalhekk, din il-parti tal-awtoritajiet Taljani kienet taf dwar il-kartell u l-effetti negattivi tiegħu fuq il-konsumaturi, filwaqt li parti oħra tal-awtoritajiet Taljani kompliet tagħti għajnuna minn SIEĠ li suppost kellha tgħin lill-konsumaturi fuq din l-istess rotta b'distorsjonijiet limitati għall-kompetizzjoni kemm jista' jkun.

([56]) Ara s-Sentenza tal-21 ta' Mejju 1980, *il-Kummissjoni vs l-Italja*, C-73/79, ECLI:EU:C:1980:129, il-punt 11; is-Sentenza tal-15 ta' Ġunju 1993, *Matra SA vs il-Kummissjoni*, C-225/91, ECLI:EU:C:1993:239, il-punt 41; u s-Sentenza tad-19 ta' Settembru 2000, *il-Ġermanja vs il-Kummissjoni*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, il-punt 78.

([57]) Is-Sentenza tal-15 ta' Ġunju 1993, *Matra SA vs il-Kummissjoni*, C-225/91, ECLI:EU:C:1993:239, il-paragrafi 42 u 43.

([58]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 1999/271/KE tad-9 ta' Diċembru 1998 dwar proċediment skont l-Artikolu 85 tat-Trattat tal-KE (IV/34466 – Greek Ferries) (ĠU L 109, 27.4.1999, p. 24), ikkonfermat, f'dan il-punt, permezz tas-Sentenza tal-11 ta' Diċembru 2003, *Adriatica di Navigazione vs il-*Kummissjoni, T-61/99, ECLI:EU:T:2003:335.

([59]) Ordni tas-16 ta' Frar 2006, *Adriatica di Naviazione vs il-Kummissjoni*, C-111/04P, ECLI:EU:C:2006:105.

(283) Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-għajnuna fil-forma ta' kumpens għas-servizz pubbliku lil Adriatica għall-operazzjoni tar-rotta Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras bejn Jannar 1992 u Lulju 1994 hija inkompatibbli mas-suq intern.

5.2. **It-trattament fiskali preferenzjali**

(284) Fil-perjodu bejn l-1996 u l-2008, il-bastimenti tal-Grupp Tirrenia kienu jgawdu minn trattament fiskali preferenzjali għall-provvista tagħhom ta' fjuwil u ta' żejt lubrikanti użati bħala fjuwil għat-tbaħħir.

(285) L-Italja kienet introduċiet dan it-trattament preferenzjali permezz tad-Digriet Amministrattiv Nru 504 tas-26 ta' Ottubru 1995 u estendietu għall-bastimenti kollha stabbiliti f'port għall-operazzjonijiet ta' manutenzjoni wara deċiżjoni tat-2 ta' Marzu 1996.

(286) Fis-Sentenza tagħha tal-10 ta' Mejju 2005 fil-Kawża C-400/99, il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li t-trattament fiskali ma kellux jiġi sospiż bħala għajnuna illegali, minħabba li fl-1996 l-awtoritajiet Taljani estendew it-trattament lill-bastimenti kollha rmiġġati f'port għall-operazzjonijiet ta' manutenzjoni.

(287) Irrispettivament mill-kwistjoni jekk tali miżura kinitx tikkostitwixxi għajnuna mill-Istat, il-Kummissjoni tinnota li, wara d-Deċiżjoni tal-2005, la l-Kummissjoni u lanqas l-Italja li kienet qed taġixxi fuq talba tal-Kummissjoni ma ħadu azzjoni fir-rigward ta' din il-miżura. Għalhekk, kwalunkwe deċiżjoni adottata mill-Kummissjoni dwar dan il-punt tiġi wara l-iskadenza tal-perjodu ta' preskrizzjoni ta' 10 snin ([60]).

(288) Fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li t-trattament fiskali preferenzjali għandu jitqies bħala għajnuna eżistenti skont l-Artikolu 17 tar-Regolament Proċedurali l-ġdid.

6. **KONKLUŻJONIJIET**

(289) Il-kumpens tas-servizz pubbliku mogħti lill-Kumpaniji Reġjonali ta' dak li qabel kien il-Grupp Tirrenia għall-operat tar-rotot ta' *kabotaġġ* sa tmiem l-2008 jikkostitwixxi għajnuna eżistenti skont l-Artikolu 4(3) tar-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu tal-1992.

(290) Il-kumpens tas-servizz pubbliku mogħti lil Saremar u lil Adriatica għall-operat ta' rotot *internazzjonali* skont il-Konvenzjonijiet Inizjali sal-aħħar tal-2008 jikkostitwixxi għajnuna ġdida. Għajnuna bħal din hija kompatibbli mas-suq intern, bl-eċċezzjoni tal-għajnuna mogħtija lil Adriatica għall-perjodu minn Jannar 1992 sa Lulju 1994 għall-operazzjoni tal-konnessjoni Brindisi/Corfu/Igoumenitsa/Patras li hija inkompatibbli mas-suq intern minħabba li kienet marbuta mill-qrib ma' kartell ipprojbit mill-Artikolu 101 tat-TFUE.

(291) It-trattament fiskali preferenzjali tal-provvista tal-fjuwil u taż-żejt lubrikanti, kif applikat għall-bastimenti tal-Grupp Tirrenia fil-perjodu bejn l-1995 u l-2008, jikkostitwixxi għajnuna eżistenti skont l-Artikolu 17 tar-Regolament Proċedurali l-ġdid.

7. **IRKUPRU**

(292) Skont it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u l-ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti, il-Kummissjoni hija kompetenti biex tiddeċiedi jekk l-Istat Membru kkonċernat għandux jabolixxi jew jibdel l-għajnuna meta tkun sabet li din tkun inkompatibbli mas-suq intern ([61]). Il-Qrati tal-Unjoni sostnew ukoll b'mod konsistenti li l-obbligu fuq Stat Membru li jabolixxi l-għajnuna li l-Kummissjoni tqis inkompatibbli mas-suq intern huwa mfassal biex jistabbilixxi mill-ġdid is-sitwazzjoni kif kienet qabel ([62]).

(293) F'dan il-kuntest, il-Qrati tal-Unjoni stabbilew li dan l-objettiv jintlaħaq ġaladarba r-riċevitur ikun ħallas lura l-ammonti mogħtija bħala għajnuna illegali, biex b'hekk jitlef il-vantaġġ li jkun ibbenefika fuq il-kompetituri tiegħu fis-suq intern, u tkun ġiet restawrata s-sitwazzjoni ta' qabel il-ħlas tal-għajnuna ([63]).

(294) B'konformità mal-ġurisprudenza, l-Artikolu 16(1) tar-Regolament (UE) 2015/1589 jiddikjara li "fejn jittieħdu deċiżjonijiet negattivi f'każijiet ta' għajnuna kontra l-liġi, il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi li l-Istat Membru kkonċernat għandu jieħu l-miżuri kollha meħtieġa biex jirkupra l-għajnuna mill-benefiċjarju […]".

([60]) Billi d-Deċiżjoni tal-2005 (tas-16 ta' Marzu 2004) kienet soġġetta għal proċeduri quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja bejn l-24 ta' Ġunju 2004 u l-4 ta' Marzu 2009, il-perjodu ta' preskrizzjoni ta' 10 snin, mibdi wara l-aħħar azzjoni meħuda mill-Kummissjoni dwar il-miżura inkwistjoni u sospiża matul il-proċedimenti tal-Qorti, skada fl-aħħar ta' Novembru 2018 (fis-26 ta' Novembru 2018).

([61]) Is-Sentenza tat-12 ta' Lulju 1973, *Il-Kummissjoni vs Il-Ġermanja* C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, il-punt 13.

([62]) Is-Sentenza tal-21 ta' Marzu 1990, *il-Belġju vs Kummissjoni*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, il-punt 66.

([63]) Is-Sentenza tas-17 ta' Ġunju 1999, *il-Belġju vs il-Kummissjoni*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, il-punti 64 u 65.

(295) B'hekk, minħabba li l-miżura mogħtija lil Adriatica msemmija fil-premessa (290) ġiet implimentata bi ksur tal-Artikolu 108(3) tat-TFUE, u trid titqies bħala għajnuna illegali u inkompatibbli, din trid tiġi rkuprata sabiex tiġi stabbilita mill-ġdid is-sitwazzjoni li kienet teżisti fis-suq qabel l-għoti tagħha. L-ammont li għandu jiġi rkuprat għandu jinkludi l-imgħax sal-irkupru effettiv.

(296) Fit-22 ta' Lulju 2004, b'effett mill-1 ta' Settembru 2004, Adriatica ġiet amalgamata ma' Tirrenia u din tal-aħħar ħadet ir-rotot operati minn Adriatica. L-assi kollha, l-obbligazzjonijiet u l-kuntratti li kienu għaddejjin dak iż-żmien ittieħdu minn Tirrenia, li kienet l-unika entità li salvat mill-amalgamazzjoni.

(297) Wara l-adozzjoni tad-Deċiżjoni tal-2005, l-Italja ordnat l-irkupru tal-għajnuna mogħtija lil Adriatica minn Jannar 1992 sa Lulju 1994 għall-operazzjoni tal-konnessjoni Brindisi/Korfu/Igoumenitsa/Patras, ikkwantifikata mill-awtoritajiet Taljani għal EUR 8 651 600 mill-31 ta' Diċembru 2006 (EUR 3 207 810 kapital u EUR 5 443 790 imgħax) ([64]). Fid-deċiżjoni ta' rkupru tagħha tat-28 ta' Frar 2007, indirizzata lil Tirrenia, l-Italja kienet responsabbli li tħallas ammont addizzjonali għall-perjodu bejn l-1 ta' Jannar 2007 u d-data effettiva tal-ħlas tal-ammont imsemmi qabel. Fis-26 ta' Marzu 2007, Tirrenia ħallset lura EUR 8 651 600. Fl-ittra tagħha tal-21 ta' Diċembru 2018, l-Italja kkonfermat li, wara s-sentenza tal-2009 li annullat id-Deċiżjoni tal-2005, hija ma kinitx irritornat is-somom irkuprati lill-benefiċjarju. Madankollu, abbażi tal-informazzjoni disponibbli għall-Kummissjoni, jidher li Tirrenia ma ntalbitx tħallas lura fondi addizzjonali għall-imgħax akkumulat bejn il-31 ta' Diċembru 2006 u s-26 ta' Marzu 2007.

(298) Għalhekk, il-Kummissjoni tinnota li l-awtoritajiet Taljani se jkollhom jikkalkolaw mill-ġdid l-ammont totali ta' imgħax dovut, akkumulat fuq l-ammont prinċipali ta' għajnuna stabbilit għal EUR 3 207 810, mid-data meta l-għajnuna tqiegħdet għad-dispożizzjoni tal-benefiċjarju sad-data tar-rimborż sħiħ. Wara dan, l-awtoritajiet Taljani għandhom inaqqsu mir-riżultat ta' dan il-kalkolu l-ammont ta' imgħax li diġà tħallas mill-benefiċjarju fit-28 ta' Frar 2007.

(299) Il-Kummissjoni tinnota li fl-2007 l-Italja kienet tal-fehma, u li reġgħet qieset f'Diċembru 2018, li Tirrenia kienet responsabbli li tħallas lura l-għajnuna mogħtija lil Adriatica, kif deskritt fil-premessa 297. Barra minn hekk, Tirrenia aċċettat din il-konstatazzjoni billi ħallset lura l-għajnuna dovuta minn Adriatica, kif deskritt fil-premessa 297. Madankollu, il-Kummissjoni issa se tanalizza wkoll b'mod awtonomu l-kontinwità ekonomika possibbli bejn Adriatica u Tirrenia, biex tiddetermina liema kumpanija għandha tħallas lura l-għajnuna.

8. **IL-KONTINWITÀ EKONOMIKA**

(300) Fil każ ta' bejgħ jew trasferiment sussegwenti tal-benefiċjarju ta' għajnuna mill-Istat illegali u inkompatibbli, l-obbligu ta' ħlas lura jista' jiġi estiż għal impriżi oħra li l-ishma jew in-negozju tal-benefiċjarju ġew trasferiti lilhom (suċċessuri) ([65]). Kwalunkwe impriża li tkompli n-negozju tal-impriża inizjali għandha titqies bħala l-benefiċjarju tal-għajnuna mill-Istat, sakemm kien hemm aspetti tat-trasferiment li jindikaw li n-negozju kien fil-fatt qed jitkompla. Barra minn hekk, f'każijiet ta' amalgamazzjonijiet jew forom oħra ta' riorganizzazzjoni tan-negozju, l-obbligu li titħallas lura l-għajnuna jista' jiġi mgħoddi lill-entità li tkun għada taħdem ([66]). Meta, għall-kuntrarju, ikun jista' jintwera li l-benefiċċju tal-għajnuna illegali jibqa' tal-benefiċjarju inizjali (minkejja t-trasferiment ta' xi wħud mill-assi tiegħu), l-obbligu ta' ħlas lura jibqa' mal-benefiċjarju oriġinali tal-għajnuna.

(301) Skont id-deċiżjoni tal-Qorti tat-8 ta' Mejju 2003 l-*Italja u SIM 2 vs. il-Kummissjoni,* ([67]) li fuqha l-Kummissjoni bbażat id-deċiżjonijiet tagħha fir-rigward ta' Olympic Airlines, Alitalia u SERNAM, ([68]) il-valutazzjoni tal-kontinwità ekonomika bejn il-benefiċjarju tal-għajnuna u l-impriża li lilha ġew trasferiti l-assi tagħha, hija stabbilita permezz ta'

([64]) Dan l-ammont ġie kkalkolat minn grupp ta' ħidma, stabbilit bid-Digriet Interministerjali maħruġ fit-3 ta' Diċembru 2004.

([65]) Is-Sentenza tal-21 ta' Marzu 1991 l-*Italja vs il-Kummissjoni*, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, il-punt 57. Mal-ħlas lura tal-għajnuna, ir-riċevitur jeħtieġlu jirrinunzja l-vantaġġ li qabel kien igawdi fis-suq, u s-sitwazzjoni ta' qabel l-għajnuna tiġi restawrata.

([66]) Is-Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tas-7 ta' Marzu 2018, *SNCF Mobilités vs il-Kummissjoni*, C-127/16P, ECLI:UE:C:2018:165, il-punt 113.

([67]) Is-Sentenza tal-Qorti tat-8 ta' Mejju 2003, *ir-Repubblika Taljana u SIM 2 Multimedia SpA vs il-Kummissjoni*, Kawżi magħquda C-328/99 u C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252.

([68]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tas-17 ta' Settembru 2008, Għajnuna mill-Istat N 321/2008, N 322/2008 u N 323/2008– il-Greċja – *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services*; id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tat-12 ta' Novembru 2008 Għajnuna mill-Istat N 510/2008 – l-Italja – Bejgħ tal-assi tal-Alitalia; id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tal-4 ta' April 2012 SA.34547 – Franza – Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire.

sett ta' indikaturi. Il-fatturi li ġejjin jistgħu jiġu kkunsidrati, iżda m'għandhomx għalfejn jiġu ssodisfati b'mod kumulattiv biex tiġi stabbilita l-kontinwità ekonomika bejn żewġ kumpaniji ([69]):

— jekk il-prezz tal-bejgħ jikkorrispondix għal prezz tas-suq jew le;

— l-ambitu tat-trasferiment (l-assi u l-obbligazzjonijiet, il-forza tax-xogħol, l-eżistenza ta' gruppi funzjonali ta' assi);

— l-identità tax-xerrej(ja);

— il-mument tat-trasferiment (wara l-bidu tal-valutazzjoni preliminari, il-proċedura ta' investigazzjoni formali jew id-deċiżjoni finali);

— il-loġika ekonomika u l-għan tal-operazzjoni.

(302) Adriatica kienet kompletament proprjetà ta' Tirrenia. Barra minn hekk, is-sidien finali ta' Tirrenia kienu l-istess bħal dawk ta' Adriatica (jiġifieri l-kumpanija pubblika *Fintecna – Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi SpA*, li kienet l-uniku azzjonist ta' Tirrenia mit-30 ta' Jannar 2004). Dawn huma indikazzjonijiet qawwija ta' kontinwità ekonomika bejn iż-żewġ kumpaniji, meta mqabbla ma' xenarju differenti fejn is-sidien kienu entitajiet mhux relatati.

(303) Il-bejgħ ta' Adriatica lil Tirrenia kien essenzjalment trasferiment sempliċi bejn sussidjarja u s-sid tagħha, fejn ma kienet organizzata l-ebda offerta u ma tħallas l-ebda prezz.

(304) Fir-rigward tal-ambitu tat-tranżazzjoni, Adriatica inbiegħet bħala negozju avvjat u Saremar ħadet f'idejha l-obbligi kollha tagħha skont il-Konvenzjoni Inizjali konkluża bejn Adriatica u l-Istat Taljan. Il-Kummissjoni ma għandha l-ebda indikazzjoni li turi li Saremar introduċiet xi bidla fil-politika kummerċjali, tal-persunal jew tal-produzzjoni ta' Adriatica wara li ħadet f'idejha n-negozju tagħha direttament. Aktar ma tkun kbira l-parti tan-negozju oriġinali li tiġi trasferita lil entità ġdida, aktar tkun għolja l-probabbiltà li l-attività ekonomika relatata ma' dawn l-assi tkun sempliċement kontinwazzjoni tan-negozju preċedenti, li xorta waħda tibbenefika mill-għajnuna inkompatibbli. F'dan il-każ, Tirrenia ħadet f'idejha s-sett kollu ta' assi, ta' obbligazzjonijiet u ta' relazzjonijiet kuntrattwali ta' Adriatica.

(305) Fir-rigward tal-iskop tat-tranżazzjoni, il-Kummissjoni tinnota li għalkemm ma għandhiex evidenza diretta li l-intenzjoni tat-tranżazzjoni kienet li tevita d-deċiżjoni ta' rkupru u b'hekk taħrab l-effetti tagħha, Tirrenia ddeċidiet li tieħu f'idha lil Adriatica jumejn wara l-adozzjoni mill-Kummissjoni tad-Deċiżjoni tal-2005. Iż-żmien għalhekk jissuġġerixxi li ż-żewġ kumpaniji kienu konxji tal-investigazzjoni li kienet għaddejja mill-Kummissjoni u jista' jkun li qisuha fid-deċiżjoni li jgħaqqdu l-attivitajiet tagħhom f'Tirrenia. Barra minn hekk, il-loġika ekonomika tat-tranżazzjoni kienet b'mod ċar li jitkomplew l-istess attivitajiet ta' Adriatica taħt l-isem ta' Tirrenia.

(306) Għalhekk, il-Kummissjoni tikkonkludi li hemm kontinwità ekonomika bejn Tirrenia u Adriatica u li l-irkupru għal Adriatica skont id-deċiżjoni preżenti jeħtieġ li jiġi estiż għal Tirrenia. Fil-fatt, bil-preżenza operattiva kontinwa tagħha fis-suq, Tirrenia kompliet tibbenefika mill-għajnuna mill-Istat li rċevew l-attivitajiet ekonomiċi ta' Adriatica u li kompliet tfixkel is-suq.

(307) Għalhekk, meta twettaq il-kalkolu mill-ġdid imsemmi fil-premessa 298, l-Italja tista' tqis il-ħlas lura ta' EUR 5 443 790 li sar fis-26 ta' Marzu 2007, sakemm dawn il-fondi ma kinux aktar tard rimborżati lil Tirrenia,

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

1. L-għajnuna mogħtija lil Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar u Toremar bejn l-1 ta' Jannar 1992 u l-31 ta' Diċembru 2008 bħala kumpens għat-tħaddim ta' rotot domestiċi tikkostitwixxi għajnuna eżistenti.

2. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 3, l-għajnuna mogħtija mill-Italja lil Adriatica u Saremar bejn l-1 ta' Jannar 1992 u l-31 ta' Diċembru 2008 bħala kumpens għall-operat ta' rotot internazzjonali hija kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikolu 106(2) tat-TFUE.

([69]) Dan is-sett ta' indikaturi ġie kkonfermat mill-Qorti Ġenerali fid-Deċiżjoni tagħha tat-28 ta' Marzu 2012, *Ryanair vs il-Kummissjoni*, il-kawża T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164, li kkonfermat id-Deċiżjoni Alitalia.

3. L-għajnuna lil Adriatica għall-perjodu minn Jannar 1992 sa Lulju 1994 fir-rigward tal-konnessjoni Brindisi/Corfu/I-goumenitsa/Patras, li daħlet fis-seħħ illegalment bi ksur tal-Artikolu 108(3) TFUE, hija inkompatibbli mas-suq intern.

4. It-trattament fiskali taż-żjut minerali użati bħala fjuwil għat-tbaħħir għandu jitqies bħala għajnuna eżistenti minħabba li la l-Kummissjoni u lanqas l-Italja li kienu qed jaġixxu għal talba tal-Kummissjoni ma ħadu azzjoni fir-rigward ta' din il-miżura qabel l-iskadenza tal-perjodu ta' limitazzjoni għall-irkupru tal-għajnuna pprovduta mill-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2015/1589.

Artikolu 2

1. L-Italja għandha tirkupra mingħand il-benefiċjarji l-għajnuna imsemmija fl-Artikolu 1(3).

2. L-ammonti li jridu jiġu rkuprati għandu jkollhom l-imgħax mid-data li fiha jkunu tpoġġew għad-dispożizzjoni tal-benefiċjarju sal-irkupru attwali tagħhom.

3. L-imgħax għandu jiġi kkalkolat fuq bażi komposta skont il-Kapitolu V tar-Regolament (KE) Nru 794/2004 u r-Regolament (KE) Nru 271/2008 ([70]) li jemenda r-Regolament (KE) Nru 794/2004.

4. Fuq il-bażi tal-informazzjoni li għandha għad-dispożizzjoni tagħha, il-Kummissjoni tirrikonoxxi li l-Italja diġà rkuprat mingħand il-benefiċjarju l-ammont prinċipali tal-għajnuna u parti mill-imgħax tal-irkupru dovut.

Artikolu 3

1. L-irkupru tal-għajnuna msemmija fl-Artikolu 2 għandu jkun immedjat u effettiv.

2. L-Italja għandha tiżgura li din id-deċiżjoni tkun implimentata fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika ta' din id-Deċiżjoni.

Artikolu 4

1. Fi żmien xahrejn min-notifika ta' din id-Deċiżjoni, l-Italja għandha tagħti l-informazzjoni li ġejja:

(a) l-ammont totali (somma kapitali ewlenija u mgħaxijiet) li għandu jiġi rkuprat mingħand il-benefiċjarju;

(b) deskrizzjoni dettaljata tal-miżuri diġà meħuda u ppjanati biex tikkonforma ma' din id-Deċiżjoni;

(c) dokumenti li juru li l-benefiċjarji ġew ordnati jroddu lura l-għajnuna.

2. L-Italja għandha żżomm lill-Kummissjoni infurmata bil-progress tal-miżuri nazzjonali li ttieħdu għall-implimentazzjoni ta' din id-Deċiżjoni sakemm l-għajnuna msemmija fl-Artikolu 1(3) ma tkunx irkuprata għal kollox. Għandha tissottometti minnufih, fuq sempliċi talba mill-Kummissjoni, l-informazzjoni dwar il-miżuri li jkunu diġà ttieħdu u dawk ippjanati sabiex tikkonforma ma' din id-Deċiżjoni. Hija għandha tipprovdi wkoll informazzjoni dettaljata dwar l-ammonti ta' għajnuna u mgħaxijiet diġà rkuprati mingħand il-benefiċjarji.

Artikolu 5

Din id-deċiżjoni hija indirizzata lir-Repubblika Taljana.

Il-Kummissjoni tista' tippubblika l-ammonti ta' għajnuna u l-imgħaxirkuprati b'applikazzjoni ta' din id-Deċiżjoni, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 tar-Regolament (UE) 2015/1589.

Magħmul fi Brussell, it-2 ta' Marzu 2020.

Għall-Kummissjoni
Margrethe VESTAGER
Viċi President Eżekuttiv

([70]) Ir-Regolament tal-Kummissioni (KE) Nru 271/2008 tat-30 ta' Jannar 2008 li jemenda r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 82, 25.3.2008, p. 1).